

új magyar szó

20 oldal

Ára: 1,5 lej

Országos közéleti napilap | Alapítva 1947-ben, Romániai Magyar Szó címmel

VII. évfolyam,
165. (1485.) szám**BNR-valutaárfolyamok**

1 euró	4,2525 ▲
1 amerikai dollár	2,9489 ▲
100 magyar forint	1,5651 ▲

Aktuális

2

Ismét meggyalázták a vereckei emlékművet

A szélsőséges ukrán Szvoboda párt az ukrán függetlenség 20. évfordulója alkalmából a Vereckei-hágón, „a Kárpát-Ukrajnát védők kivégzésének helyszínén emlékezett meg az ukrán hősokról”. Az emlékmű tetejére háromágú szigonyt ábrázoló, fémből készült ukrán állami címert rögzítettek.

Kultúra

6

Kelemen: széki példamutatás

„Erre a közösségre mi büszkéek vagyunk itt Kolozs megyében, de büszkéek rájuk az egész Kárpát-medencében” – hangsúlyozta Kelemen Hunor RMDSZ-elnök szerda este Széken, a Szent Bertalan-napi ünnepségen.

Társadalom

7

Azomureş: marad a búz

A kommunizmus a felelős a marosvásárhelyi légszennyezésért – állítja Borbély László környezetvédelmi miniszter, aki bízik az Azomures vegyipari kombinát példátlanul szigorú ellenőrzésében. A beruházásoktól függetlenül a kellemetlen szag azonban várhatóan marad a Maros mentén.

Vezércikk

3

A felszín és a mély

Ha egyes politikai erők a parlamenti többséget vagy a kormányzást kizárólag hatalmi eszköznek tekintik, akkor a közeljövő tekintetében is ennek szellemében cselekednek: olyan módon igyekeznek megváltoztatni a választási törvényeket, hogy az rövidebb-hosszabb távra mindegyik saját politikai alakulatukat betonozza be a hatalomba.

Székedi Ferenc

Félsziget: a totális buli

Elkezdődött az egymillió eurós költségvetésű Tuborg Green Fest Marosvásárhelyen

Négy napig tart a fesztiválózás a Maros partján. A Tuborg Green Fest Félsziget szervezői idén hetvenezer látogatóra számítanak

Fotó: Toftán Levente

Hosszú, tarlós út vezet a Félsziget hagyományait követő Tuborg Green Fest Félsziget nagyszínpadához idén, a rusztikus Maros menti környezetben jól érzik magukat a messziről jött vendégek. Idén nagy számban jöttek külföldiek és Erdély határain kívül élő hazai „koncertturisták” – számukra kortalan zenei csemegéket, puritán, de színvonalas nemzetközi programot kínálnak. A lacikonyháknál miccs és sült hal rendelhető, de aki a szellemi kalandokat keresi, az sem fog csalódnani. „Olvass a sörök között” – hirdeti a fesztivál irodalmi sátra. **6. oldal** ▶

Tanári állások: az utolsó roham

▶ Véghajrába érkezett a hazai pedagógusi állások betöltésének folyamata: több ezer tanár reménykedik abban, hogy a

szeptemberben kezdődő tanévben ideiglenes kinevezéssel katedrához jut. Sokan hosszú órákat vártak tegnapiért, hogy a sza-

badon maradt pedagógusi állásokra „licitáljanak” a nyári versenyvizsgán elért eredményekkel. **7. oldal** ▶

A tanárok a nyári versenyvizsgán elért jegyikkel „licitáltak” az ideiglenes kinevezésekért

Fotó: Sipos M. Zoltán

„Ciánháború” az RMDSZ-ben

Cseke Péter Tamás

▶ „Azt hiszem, az elnök úr kissé túlreagálta ezt az ügyet. Nekem nem az RMDSZ-szel vagy a vezetőjével, hanem a cíánal van bajom” – kommentálta Eckstein-Kovács Péter tegnap lapunknak Kelemen Hunor szerdai állásfoglalását, amelyben az RMDSZ vezetője bírálta az államfő tanácsosát, mert aláírta a hazai magyar civil szervezetek Verespatak-ügyben benyújtott petícióját. Kelemen szerint aláírásával Eckstein elhatárolódott a szövetségi elnöktől, s el kellene gondolkodnia azon, hogy az RMDSZ-ben kívánja-e a továbbiakban folytatni politikai pályafutását. **Folytatása a 3. oldalon** ▶

Mai mellékletünk:

úmsz **színekép**

Röviden

Eladó a Tarom 20 százaléka

A Nemzetközi Valutaalappal és az Európai Bizottsággal kötött keretegyezményekhez igazodva a kormány eldöntötte, hogy eladásra kínálja a tőzsdén a Tarom román légitársaságban birtokolt részvényeinek 20 százalékát. Emil Boc kormányfő kikötötte: gondoskodni kell arról, hogy a részvény-csomag el is keljen. Mint ismeretes, a közelmúltban az állam nem tudta eladni a Petrom olajvállalatban még birtokolt részvényeinek 10 százalékát.

Martonyi a nemzetegyesítésről

Martonyi János szerint „nem mondhatunk le és soha nem is fogunk lemondani a határon kívüli magyarsággal való egységről, a nemzetegyesítés gondolatáról”. A magyar külügyminiszter ezt akkor jelentette ki, amikor tegnap átadta a Magyar Köztársaság Nemzetközi Kapcsolataiért elismerést Halzl Józsefnek, a Rákóczi Szövetség elnökének, Granasztói György történésznek és Schöpflin Györgynek, a Fidesz-KDNP európai parlamenti képviselőjének. Martonyi arról beszélt: a kitüntetettek életműve azt az egységet is jelképezi, hogy „soha nem láttunk ellentétet a nemzetpolitikánk, a közép-európai, a szomszédság- és az európai politikánk között”.

Merkel ismét az élre tört

Ismét Angela Merkel német kancellár (*képünkön*) a világ legbefolyásosabb asszonya Hillary Clinton amerikai külügyi-

niszter és Dilma Rousseff braziliai államfő előtt a *Forbes* magazin most közzétett idei ranglistája szerint. Öt éven belül már a negyedik alkalommal vezeti Merkel a világ száz legbefolyásosabb asszonyának rangsorát. Tavaly Michelle Obama, az amerikai elnök felesége letaszította őt a trónjáról, de idén visszaesett a 8. helyre.

Földrengés rázza meg Perut

Erős, a Richter-skálán 7,0 magnitúdójú földrengés rázza meg Peru középső területeit. A helyi polgári védelem információi szerint Juninban összeomlott egy épület, és a környező településeken megszakadt a telefon összeköttetés. Összesen 18 gyermek szenvedett kisebb sérüléseket, amikor pánikszünetben kimenekültek az iskolaépületből, ezt leszámítva jelentős károk és személyi sérülések nem történtek.

Hazafelé tart a páncélvonat

Szibériai látogatását követően Kim Dzsong Il észak-koreai vezető titokzatos páncélvonata Kína felé vette az irányt, és tegnap meg is érkezett a távol-keleti országba. A Hszianhua kínai hírgyűjtő jelentése szerint Kimnek nincs külön programja, csupán rövid pihenőről van szó a hazafelé vezető úton, és a pekingi külügyminisztérium sem adott felvilágosítást arról, hogy esetleg kormányzati politikusokkal találkozhat.

Melegrekordok Magyarországon

Már a második napja dőlnek meg a melegrekordok Magyarországon. A Bács-Kiskun megyei Csávolyon tegnap 39,2 Celsius-fokot mértek. Ezen a napon eddig 1943-ban, Túrkevény volt a legmelegebb: 36,5 Celsius-fok. Budapesten százhusz éves rekord dőlt meg: Pestszentlőrincen 38 fok volt, míg 1890-ben „csak” 34,6 fok.

Verecke híres útja

Ismét meggyalázták a magyar honfoglalási emlékművet

A Szvoboda párt tagjai meg is mászták az emlékművet. Vereckénél állandóak a gyalázkodó megmozdulások

Hírösszefoglaló

A szélsőséges ukrán Szvoboda párt tagjai szerdán, az ukrán függetlenség huszadik évfordulója alkalmából a Vereckei-hágón, „a Kárpát-Ukrajnát védők kivégzésének helyszínén emlékeztek meg az ukrán hősookról”. Az ünnepi rendezvény keretében a résztvevők „a

hágó legmagasabb pontján elhelyezték Ukrajna állami címerét” – olvasható a párt közleményében.

A *zakarpattya.net.ua* internetes lap fényképeket is közölt, amelyeken jól látható a honfoglalási emlékmű tetejére rögzített, háromágú szigonyt ábrázoló, fém-ből készült ukrán állami címer és a rendezvény tucatnyi részt-

vevője, akik kezükben pártzászlókat és ukrán nemzeti lobogókat tartanak, közülük többen az emlékmű kiszögellésén állnak. Az egyik képen az látható, amint egy pravoszláv pópá megáldja a magyar emlékműre szerelt ukrán címet. Az emlékművön jól kivehetők a fehér festéssel korábban ráamázolt horogkeresztek nyomai. ◀

Lemondott Jobs, bajban az Apple

ÚMSZ

Az „almás cég” bejelentette, hogy Steve Jobs (*képünkön*) hivatalosan is lemondott a vezérigazgatói posztjáról, mostantól már csak az igazgatótanács elnöki tisztségét fogja betölteni. Döntését törekény egészségi állapotával indokolta. A helyére Tim Cook került, aki eddig ügyvezető igazgatóként dolgozott a cégnél. Jobsot 2004-ben hasnyálmirigyrákkal operálták meg, négy évvel később pedig májátültetést hajtottak végre nála az orvosok. Kérdéses, hogy mi lesz az Apple jövője: sokan úgy gondolják, hogy a cég komoly gondokba került a híres-hírhedt vezetőjének lemondása miatt, hiszen a karizmatikus diktátor elsődleges szerepet játszott a vállalat sikerének kovácsolásában. Jobs lemondását nem csak a rajongók fogadták letörve, hanem a befektetők is negatívan reagáltak az eseményekre: az Apple részvényei néhány órával a bejelentés után 5 százalékot estek, ám azóta normalizálódott a helyzet. ◀

Az űrben rekednek az űrhajósok?

Súlyos gondokat okozhat a Progresz M-12M fiaskója, leálltak a rajtokkal

Gy. Z.

Súlyos válságba kerülhet a nemzetközi űrkutatás a Progresz M-12M szerdai szerencsétlenségét követően: a teherűrhajó, amely három és fél tonna elátmányt – egyebek között süteményt, paradicsomot, fehérneműt, dvd-eket, vizet, oxigént, élelmiszereket, valamint kísérletek céljaira legyeket is – vitt volna a Nemzetközi Űrállomáson (ISS) szolgáló legénységnek, rossz pályára állt, s a rajt után kevéssel visszazuhant a földre és megsemmisült. A becsapódás szerencsére lakatlan területen történt.

A fiaskó mindazonáltal azért is kellemetlen, mert az amerikai űrrepülőgépek nyugdíjba vonulása óta csakis az orosz járművek képesek közlekedni a Föld és az ISS között. Márpedig az orosz űrügynökség tegnap bejelentette, hogy ideiglenesen leállítják a Szojuz hordozórakéták alkalmazását. A legközelebbi rajtot mára terveztek: Pleszeckből a GLONASSZ orosz helymeghatározó rendszer egy műholdját szándékoztak felbocsátani.

Mindenesetre mind az orosz, mind az amerikai űrhatóságok közölték, hogy hónapokra elegendő tartalék van élelmiszerből és ivóvízből a Nemzetközi Űrállomáson, a fedélzetén tartózkodó három űrhajós, akinek szeptember 8-án kellene a tervek szerint visszatérnie a Földre, még további 40-50 napig ott maradhat, amennyiben a „váltás” késik a Progresszel szerdán történtek miatt. A NASA szakértői szerint

A teherűrhajó rajtja Bajkonurból. Elromlott a hordozórakéta harmadik fokozata

ugyanis a személyeket szállító Szojuz TMA-21 űrhajó „szavatossága” 200-210 napra szól, ezért legfeljebb csak ennyivel hosszabbítható meg a jelenlegi expedíció őrutazása.

A Progresz M-12M szerdai elvesztése nem egész egy héten belül a második, december óta a negyedik sikertelen orosz felbocsátás volt.

Nagyhatalmi játszma Líbiával

ÚMSZ

A világhatalmi központokban nem egységes a líbiai fejlemények értékelése. William Hague brit külügyminiszter szerint Kadhafi hatalma véget ért Líbiában, de még mindig fennáll a veszélye annak, hogy a helyi erők tovább folytatják a harcokat. Liam Fox brit védelmi miniszter szerint a NATO-nak megvannak a szükséges eszközei arra, hogy megtalálja Kadhafit és megmaradt támogatóit. Nagy-Britannia és az Egyesült Államok azt szorgalmazza, hogy az ENSZ Biztonsági Tanácsa hozzon határozatot a korábban befagyasztott összes líbiai vagyonelem rendelkezésre bocsátásáról az ország újjáépítéséhez. Hozzátette azonban: még tárgyalásokra van szükség ahhoz, hogy Oroszország és Kína is beleegyezését adja egy ilyen döntéshez. „Líbiában a helyzet még nem világos, visszafordíthatatlan áttörésről korai volna beszélni” – mondta Alekszandr Lukasevics, az orosz külügyminisztérium szóvivője, aki hozzátette: Oroszország igyekszik operatívan reagálni minden változásra. Kadhafi jól van, és irányítja a harcot a lázadók ellen, a szabadságért és függetlenségért. Musza Ibrahim líbiai szóvivő ezt telefonon közölte tegnap az amerikai hírtügynökséggel egy rejtkehelyről. Szerinte az ország vezetőjének a harci szelleme magas, az egész családja jól van, és közeli munkatársai is vele maradtak. ◀

Augusztus 18-án a gyorsító fokozat hibája miatt Európa legnagyobb teljesítményű távközlési műholdja, az Ekszpressz-AM4 nem állt az előírt pályára, decemberben az orosz GLONASSZ globális helymeghatározó rendszer három műholdja zuhant a tengerbe, februárban pedig egy katonai műhold nem érte el a kijelölt pályát. ◀

„Cián” az RMDSZ-ben

Folytatás az 1. oldalról

„Nem értem Kelemen Hunor nyilatkozatát, hiszen az RMDSZ-ben a mai napig nem született hivatalos állásfoglalás Verespataki ügyben. Merem remélni, hogy szervezetünkben véleményszabadság van” – mondta Eckstein, majd leszögezte: nem áll szándékában kilépni az RMDSZ-ből.

Mint ismert, nemrégiben egy petícióban több hazai magyar civil szervezet Kelemen Hunor művelődési miniszter lemondását kérte, amiért aláírta a verespataki Kirnyik-hegység régészeti mentesítési bizonylatát. Ez a dokumentum a verespataki beruházó számára szükséges ahhoz, hogy megkezdhesse a ciántechnológiás aranykitermelést Verespatakon.

„Nem az a baj, hogy nem ért egyet velem”

A miniszter azonban már többször hangsúlyozta, hogy nem irt alá semmit. Tájékoztatója szerint a bizonylatot a Fehér megyei művelődési igazgatóság bocsátotta ki, miután ezt az Országos Régészeti Bizottság jóváhagyta, az engedély pedig megtámadható a bíróságon. Kelemen leszögezte: a Kirnyik-hegység továbbra is védett terület, mert szerepel az úgynevezett

Kelemen Hunor és Eckstein-Kovács Péter az RMDSZ-elnöki kampányban. Fotó:archív

A kategóriás műemlékek listájában, a verespataki kitermelés elkezdeséről pedig nem valamelyik miniszter, hanem a kormány dönt.

„Eckstein-Kovács Péterrel nem

az a bajom, hogy nem ért egyet velem bizonyos kérdésekben, hiszen a múltban is voltak nézeteltéréseink. Kifogásom az, hogy jogszámként tudnia kellett: a miniszter nem írhatott alá semmit Verespataki ügyében” – idézte tegnap a Mediafax Kelemen Hunor kijelentéseit.

Băsescu ellen is aláír Eckstein?

Mint korábban beszámoltunk róla, Eckstein-Kovács Péter álláspontja a verespataki aranykitermelés ügyében ellentmond felettese, azaz az államfő nyilatkozatainak is. Traian Băsescu az elmúlt napokban többször is hangoztatta: támogatja a bánya megnyitását, mert a beruházás révén növelhető az ország aranytartaléka. Kijelentéseit hevesen bírálták a befejtést ellenző civil szervezetek, amelyek tegnap közös nyilatkozatban szólították fel az államfőt arra, hogy vonja vissza szavait. Szerintük ugyanis állásfoglalásával Traian Băsescu „megengedhetetlen módon” nyomást gyakorol a verespataki beruházásról dönteni illetékes hatóságokra.

Kovács Péter RMDSZ-főtítkár tegnap a blogján feltette a kérdést: vajon Eckstein-Kovács Péter ugyanúgy aláírja-e román civil szervezetek államfőnek címzett közös nyilatkozatát, mint ahogyan megtette a magyar szervezetek petíciójával? Traian Băsescu tanácsadója az RMDSZ főtítkár felvetésére reagálva lapunknak kijelentette: még nem látta az államfőnek címzett nyilatkozatot. „Meg kell nézнем, miről van szó. Ha egyetérték velem, aláírom” – mondta Eckstein az ÚMSZ-nek. ◀

Kész alkudozni az RMGC a bányajáradékról és a ciánkonzentrációról

Hajlandó alkudozni a kormánnyal a román államnak járó bányajáradék növeléséről és az nemesfém-kitermelés nyomán keletkező zagy ciánkonzentrációjának csökkentéséről a Verespataki aranybányát tervező Roşia Montană Gold Corporation (RMGC). Erről tegnap a kanadai-román cég vezérigazgatója beszélt a Mediafaxnak az államfő, il-

letve Borbély László környezetvédelmi miniszter korábbi felvetéseire reagálva. „Nyitottak vagyunk a tárgyalásokra, de már most elmondhatom, hogy a mi technológiánk világviszonylatban a lehető legjobbnak számít” – jelentette ki Dragoş Tânase, aki szerint az RMGC még nem kapott hivatalos felkérést a kormánytól a járadék újratárgyalására.

Nem lesz székely népszavazás

Kovács Zsolt

▶ A székelyföldi önkormányzatok RMDSZ-es vezetői nem tartják időszerűnek a Hargita és Kovászna megyei tanácsok együttes ülésének megszervezését. A tanácskozáson kellett volna dönteni arról a népszavazási javaslatról, amelyet a Magyar Polgári Párt (MPP) kezdeményezett a régióátvezetési törekvések megakadályozása, valamint az egységes és oszthatatlan Székelyföld kinyilvánítása érdekében.

Fazakas Tibor, az MPP alelnöke szerint ennek az elodázása politikai bűn, amiért az RMDSZ-nek vállalnia kell a felelősséget. Mint arról beszámoltunk, a polgári párt háromszéki elnöke, Kulcsár Terza József és Tamás Sándor RMDSZ-es tanácselnök egy hónappal ezelőtt abban állapodtak meg, hogy egyeztetnek saját pártukon belül, és megpróbálják megszervezni a közös tanácsulást. A polgáriak azt szerették volna, hogy az együttes ülést még ebben a hónapban összehívják, hiszen így a népszavazást még az egyetemisták elutazása előtt ki lehetett volna írni.

Kulcsár Terza József szerint Tamás Sándor részéről volt hajlandóság összehívni az együttes ülést, de Borbély Csaba Hargita megyei tanácselnök kifogásokat keresett. „Az RMDSZ hatalmi mámorban él, és csak akkor tesz

valamit, ha sérül a hatalma” – fejtette ki Fazakas Tibor, aki emlékeztetett, hogy amikor leváltották az RMDSZ-es intézményvezetőket, a szövetség azonnal utcára hívta az embereket, és ekkor az MPP is szolidáris volt.

A témáról tegnap egyeztetett Tamás Sándor háromszéki tanácselnök és az MPP-frakció. A tárgyalást követően Tamás Sándor elmondta: úgy érzi a PDL napirendjéről lekerült a régióátvezetés kérdése, mert az RMDSZ világosan kifejtette álláspontját arról, hogy csak Hargita, Kovászna és Maros, illetve Bihar, Szatmár és Szilágy megyék egy megyébe való tömörülését támogatják. „Bár az ördög soha nem alszik, de ebben a kérdésben most csend van, és lehet, hogy csak egy későbbi időpontban lehet ismét aktuális a téma” – mondta Tamás Sándor. Hasonlóképpen nem tartja időszerűnek a két székely megye együttes ülésének megszervezését és a népszavazás kiírást Borbély Csaba Hargita megyei tanácselnök sem, aki Thamó Csaba polgári párti frakcióvezetőnek írt levelében leszögezi: „a két megyei tanács által elfogadott deklaratív aktusok a jelenlegi helyzetben nem vinnék előre Székelyföld ügyét, mert egyfelől pártpolitikai megalapozottságuk, másfelől még nem előzte meg ezen kérdések megvitatását széles körű társadalmi vita.” ◀

Winkler: szórványellenes a lista nélküli egyéni szavazás

ÚMSZ

▶ Az egyfordulós egyéni szavazókörzetes választási rendszer bevezetésével a Hunyad, Fehér és Szeben megyei magyar közösség képviselő nélkül maradna a romániai törvényhozásban, hasonló helyzetbe kerülne a Kovászna és Hargita megyei román közösség is – hívta fel a figyelmet tegnap Winkler Gyula EP-képviselő, az RMDSZ Hunyad megyei elnöke. Déván megtartott sajtótájékoztatóján Winkler elmondta, az egyfordulós egyéni szavazókörzetes rendszer életbeléptetése nemcsak a demográfiaileg kisebbségben levő közösségeknek előnytelen, hanem káros hatása lesz az egész társadalomra azáltal, hogy nagyszámú szavazó akarata nem érvényesül a gyakorlatban. Az RMDSZ Hunyad megyei elnöke elmagyarázta, hogy a parlament következő összetételét mindössze egymillió állampolgár döntheti el, míg milliók nem találják majd a törvényhozók között politikai opcióikat annak köszönhetően, hogy egyfordulósra módosítják az egyéni szavazókörzetes rendszert. „Már 2008-ban felhívtam arra a figyelmet, hogy az egyéni szavazókörzetes rendszer bevezetése katasztrofális hatással lesz a politikai életre és a romániai demok-

ráciára. Sajnos az elmúlt három év igazolta akkori félelmeimet. Most az egyszerűsített egyéni szavazókörzetes rendszer bevezetésének javaslata ijesztő déjã vu érzést váltott ki belőlem” – hangsúlyozta Winkler Gyula, kiemelve, hogy a nagy parlamenti pártok egymást túllícitálva támogatják az egyfordulós egyéni szavazókörzetes rendszert, épp úgy ahogy tették az uninominális rendszerrel 2008-ban. Az RMDSZ Hunyad megyei elnöke szerint ez a választási rendszer a társadalom megosztottságának elmélyüléséhez vezet, különösen hogy Romániában még fiatal és törekény a demokrácia, sérülhet a társadalmi béke akkor, ha a törvényhozásban zajló viták „az utca szintjére” süllyednek.

Winkler elmondta, érti, hogy egyes pártok milyen háttérmechanizmusok miatt támogatják az egyfordulós egyéni szavazókörzetes rendszert, egyértelmű, hogy a kétpárti rendszer bevezetésében érdekeltek. Emlékeztetett, hogy ez a téma 2004 óta rendszeresen visszatér, elsősorban azoknak a politikai erőknél köszönhetően, amelyek 51 százalékos többségről álmodnak, amelyek elsősorban a végrehajtásban gondolkodnak, és nem értik a politikai kompromisszum, a párbeszéd lényegét. ◀

A felszín és a mély

A demokratikus történelmi hagyományokkal rendelkező országokban a választás mindenekelőtt a népakarat kifejezésének a jól bevált eszköze, és ennek teremtették meg a hosszú távú, nem évről évre

Székedi Ferenc változatható feltétel- és intézményrendszerét. A demokrácia útjára lépett, de arról meglehetősen gyakran letérő közép-kelet-európai társadalmakban a választás igen gyakran elveszíti eredeti értelmességét, és mindenekelőtt technikai kérdésessé alakul: együtt vagy külön kellene tartani a parlamenti és helyhatósági választásokat? Egyéni jelöltekre vagy listákra kellene szavazni? Van vagy nincs szükség választási küszöbre?

Ilyen és még sok más kérdéssel lehetne folytatni a sort, amelyek mind azt igazolják: a választások főszereplői, a pártok mindenekelőtt arra törekednek, hogy különböző technikai változtatásokkal és manipulációkkal borsot törjenek a politikai ellenfél orra alá, nem pedig arra, hogy tudatos, programalapú választások eredményeként valóban a demokrácia, azaz a népakarat érvényesüljön. Ehhez teljesen más típusú szemléletre lenne szükség, a kormányra jutást nem egy szűkebb vagy tágabb kör által megkaparintott hatalmi eszköznek, hanem olyan felelősségteljes feladatsornak kellene tekinteni, amelynek minden vonatkozását, minden pillanatban átérzik azok, akik döntéseket hoznak vagy végrehajtanak. Ha viszont egyes politikai erők a parlamenti többséget vagy a kormányzást kizárólag hatalmi eszköznek tekintik, akkor a közeljövő tekintetében is ennek szellemében cselekednek: olyan módon és olyan mértékben igyekeznek már hatalmuk ideje alatt megváltoztatni a választási törvényeket, hogy az mindenképp számukra biztosítson előnyöket és rövidebb-hosszabb távra mindenekelőtt saját politikai alakulatukat betonozza be a hatalomba.

Amikor akár Romániában, akár Magyarországon az átlagember a választási törvények módosításáról olvas híradásokat, és még két évtized csalódásai után is valamelyest érzékeny még a közéletre, akkor ezektől a gondolatoktól aligha tud megszabadulni. Mi több, a választások előjátékaként kialakuló politikai perpatvarokra figyelve mindig arra gondol, hogy azok ott fent már megint egymással birkóznak a hatalmi helyekért, és ő nem több egyszerű nézőnél. Mindemellett pedig azt sem szabad feledni: a mindegyre változó és változatható választási törvények alaposan megrendítik a közbizalmat, aláássák az intézmények tekintélyét, és ez az egyik alapszabványzata annak, hogy a polgárok hátat fordítanak a választásoknak, így mutatva ki közéleti közömbösségüket vagy ellenszenvüket. A választási törvények módosításával tehát meglehetősen csinyán kellene bánni, ha valóban a demokrácia érdekeit és értékeit tartjuk szem előtt.

Román lapszemle

Egytől négy évig terjedő börtönbüntetést kockáztatnak azok a gazdák az új adótörvénykönyv szerint, akik 40 liternél több házipálínkat főznek, és tevékenységüket nem jelentik be az adóhatóságnál. (România liberă) ▶ Az október elsején átadásra kerülő kolozsvári sétatéri stadion gyepszőnyege alatt valóságos labirintus helyezkedik el. A vízelvezető csatornák és fűtési berendezés lehetővé teszi majd, hogy fagyban vagy kánikulában egyaránt optimális körülmények között lehessen futballozni. (Evenimentul zilei) ▶ Mivel nem rendelkezik a többi európai fővárossal hasonló építészeti műemkekkel, Bukarest a rendkívül gazdag éjszakai élettel tudja „megfogni” a külföldi turistákat. (Evenimentul zilei) A 300 lejt is meghaladhatja az iskolai tanévkezdéshez szükséges tanszerek beszerzési ára. (Puterea)

Meddig húzza az emberiség?

A nettó reprodukciós ráta jelenlegi alacsony szintje miatt a világ 83 országát fenyegeti lakossága kihalásának veszélye. A veszélyeztetett népegek között van Románia lakossága is – derül ki a The Economist tanulmányának nemrégiben nyilvánosságra hozott adataiból.

Bogdán Tibor

► A következő évezred közepére eltűnhet a Föld lakossága, amennyiben a jelenlegi demográfiai mutatók nem változnak meg lényegesen. A legtöbbször Brazília és Kanada lakossága „húzhatja” majd.

„Aranykor” után – sötét jövő

A *The Economist* tanulmányát az ENSZ népesedési statisztikáira és előrejelzéseire alapozza. Mindennek megfelelően Románia várhatóan 3200 körül néptelenedik el. Az ország lakossága ilyen módon jócskán túléli majd Bosznia-Hercegovina, Málta, Hong Kong lakosságát, amely a harmadik évezredet sem éri meg, és még mindig lakott terület lesz akkor is, amikor, valami-

kor a következő évezred elején, Portugália, Ausztria és Szingapúr lakatlan országgá válik majd.

A Ceaușescu-féle aranykor után – amikor szigorú törvény szabályozta a születéseket, négy gyermekig, illetve 45 éves életkorig nem engedélyezte a művi vetéléseket – a rendszerváltást követő két évtized során az ország lakossága szüntelenül csökkent, a trend pedig felerősödni látszik. Az Eurostat statisztikáinak megfelelően a lakosságcsökkenéshez nem csak a negatív népszaporulat, de a jelentős kivándorlás is nagymértékben hozzájárul.

A népszaporulat egyébként Romániában már jó ideje aggasztóan alakul, ezer lakosra mindössze 9,9 újszülött jut, miközben az ezer lakosra számított elhalálozási ráta immár meghaladta a 12 százalékot.

Ami pedig a kivándorlást illeti, az – a jelenlegi gazdasági-pénzügyi válság miatti konjunkturális csökkenés után – a jövőben nem csupán folytatódni fog, de számottevően fel is erősödhet; várhatóan a szakképzettebb és fiatalabb munkaerő hagyja majd el az országot – állítja Emilian Dobrescu akadémikus, aki szerint az ország munkaképes lakosságának csaknem fele máris a határon túl, elsősorban Spanyolországban, Olaszországban, Németországban, Ausztriában és Nagy-Britanniában vállalt munkát. Ha pedig a gazdasági és szociális helyzet belátható időn belül nem javul Romániában – amire pedig, a dolgok jelenlegi állása szerint nincs túl sok esély –, akkor félő, hogy ez a munkaerő örökre elveszett az ország számára. Az ismert szociológus-közgaz-

dász ezért még túlzottan derülátónak is tartja akár az Eurostat, akár más nemzetközi vagy hazai intézmények demográfiai előrejelzéseit, szerinte ugyanis a népesedési helyzet valós kilátásai ezeknél jóval sötétebbek lehetnek.

Hazai kilátások

A kommunizmus utolsó esztendejében, hivatalos adatok szerint Románia lakossága meghaladta a 22 millió főt. Tavaly már csupán 21,46 millió lakosa volt az országnak. Amennyiben a népességsökkenés üteme a jelenlegi szinten marad, becslések szerint 2035-re Romániában már csak 19,87 millió fő él, a lakosság lélekszáma pedig 2060-ra 17,38 millióra esik vissza.

Az ország elnéptelenedésének egyik súlyos következményét a lakosság életkor szerinti struktúrájának gyökeres átalakulása jelenti. Demográfiai szakemberek szerint ilyen körülmények között elkerülhetlenül válik a lakosság előregedése, a folyamat máris erőteljesen

éreztetni hatását. Így például még 2010-ben, hivatalos adatoknak megfelelően a hatvanöt évnél idősebbek lakossági részaránya mindössze 14,9 százalék volt, addig 2060-ban ez az arányszám több, mint megkétszereződik és megközelíti majd a 35 százalékot.

Mindez egyben a foglalkoztatott lakosság és a nyugdíjasok arányát tükröző függőségi mutató jelentős emelkedését is maga után vonja. Ez az arány Romániában máris elérte a 64,8 százalékot, ami – a 68 százalékos Lettország után – a legmagasabb szint az Európai Unió viszonylatában.

Az utolsó ember brazil lesz

Amint a *The Economist* felméréséből is kitűnik, a helyzet világviszonylatban sem jobb, mint Romániában. A népeségszaporulat 83 országban csökkent le olyannyira, hogy azok lakossága a harmadik évezred derekáig eltűnik majd. Hong Kongban például 1000 felnőttnőre mindössze 547 lánygyermek jut,

akik várhatóan 299 lánygyermeknek adnak majd életet, a trend tehát aggasztó, hiszen ennek alapján elmondható, hogy 25 nemzedék, vagyis 787 év múltán, 2798-at követően már egyetlen gyermek sem születik itt. Ennél valamivel jobb a helyzet a közel 4000 év „régiséggel” rendelkező Kínában, ahol csupán másfél évezred múlva hal ki a lakosság.

Ázsia fejlettebb országai közül ráadásul különös demográfiai jelenség kezd elhárítani: egyre több nő lép „házassági sztrájkba”, vagyis kívánja leélni egymagában egész életét, ami egyben azt is jelenti, hogy nagy részük gyermeket sem vállal.

A harmadik évezredet azonban nem éli túl Japán, Németország, Oroszország, Olaszország és Spanyolország lakossága sem. A „túlélési esélyek” szempontjából jól áll Kanada, amely 4500 év múlva néptelenedik el, és magasan vezet Brazília: a *The Economist* szakértőinek becslése szerint itt élnek majd a Föld legutolsó emberei: az ország lakossága csak 5000 körül tűnik majd el. ◀

Kettős mérce: szlovákiai háborús bűnösök

Kiújult a szlovákiai vita Esterházy János személyéről és szerepéről annak nyomán, hogy Ivan Gasparovic államfő Hitler hívének nevezte egy lapinterjúban a felvidéki politikust. Március végén már foglalkoztunk Esterházyval kassai szobrának meggyalázása kapcsán – a kedélyek azóta sem nyugszanak.

Gy. Z.

► Nem változtatja meg Esterházy Jánosról alkotott nézeteit a szlovák köztársasági elnök, aki szerint azt a nyilatkozatát sem értették félre, amelyben helytelennek nevezte, hogy szlovák városokban szobrokat állítsanak olyan „megosztó” személyiségeknek, mint Esterházy János vagy Ferdinánd Durcansky. Marek Trubac, az elnök szóvivője hangsúlyozta, hogy a szlovák köztársasági elnök azért sem változtat a nézetein, mert Esterházy Jánost – aki az ötvenes években egy morvaországi börtönben hunyt el – Szlovákiában hivatalosan ma is háborús bűnösnek tartják nyilván, amiért támogatta a fasiszta ideológiát.

A hitközség is megvédte

Marek Trubac kiemelte: ők nem tagadják, hogy Esterházy János volt az egyetlen a szlovákiai képviselők közül, aki 1942-ben a zsidók kitelepítése ellen szavazott. Hozzátette ugyanakkor: azzal is mindenki tisztában van Szlovákiában, hogy Esterházy az első között üdvözölte „a fasiszta Horthy-csapatokat”, amelyek elfoglalták Kassát. A szóvivő ezzel indokolta

Gasparovic államfő véleményét, amely szerint „szobrot állítani Kassán Esterházy-nak, aki Hitler és a fasizmus híve volt, helytelen.”

A szlovák elnökkel szemben védelmébe vette a felvidéki politikust Köves Slomó, az Egységes Magyarországi Izraelita Hitközség (EMIH) elnöke, aki kétségbevonhatatlan ténynek tartja, hogy Esterházy János több száz zsidó életét megmentve példamutatóan viselkedett a vézskorszakban. A vezető rabbi szerint a szlovák köztársasági elnök szavainak háttérben szlovák-magyar politikai ügyek húzódnak meg. Az EMIH elnöke emlékeztetett arra is, hogy Esterházy János tevékenységét több neves, nemzetközi zsidó szervezet – köztük a jeruzsálemi Jad Vasem Intézet – is elismeri.

A Tisó-kultusz

Míg a két világháború közötti felvidéki magyar vezető, Esterházy János kassai mellszobrának májusi felállítása a szlovák politikában és sajtóban – néhány kivételtől eltekintve – éles bírálatokat váltott ki, és a tényeket eltorzítva röpködtek a „fasiszta”, valamint a „revizionista” jelzők, addig az 1989-ben rendszerváltozás után a II. világháború alatti szlovákiai fa-

siszta rendszer neves alakjainak emelt különféle emlékhelyek, emléktáblák és utcanevek összehasonlíthatatlanul kisebb figyelmet és kritikát kapnak. A szélsőjobb és a radikálisan nacionalista oldal, olykor a szlovák katolikus klérus képviselői is, nem egyszer nyíltan és nagyon pozitívan nyilatkoznak az egykori Hitler-csatlós bábállamról, vezető személyiségeiről.

Kimutatható és bizonyítható, hogy ezekben a körökben Jozef Tiso „papi köztársaságának”, amely a náci Németország jóvoltából jött létre, újraéledt a kultusza. A szélsőjobb oldali körök például minden márciusban megünneplik a klérófasiszta szlovák állam megalakulásának évfordulóját (március 15.), és meglátogatják a volt pap-államfő pozsonyi sírját. Emlékünnepséget rendeznek rendszeresen a Nyitrához közeli Csekejen (Cakajovce), ahol Jozef Tisónak szobra van a helyi szlovák történelmi személyiségek parkjában. Tiso szülőháza, a Zsolnához közeli Biccsén (Bytca) ma szépen gondozott emlékház, amely a szlovák neonácik és a volt papi köztársaság híveinek zarándokhelye. Az emlékhelyeken és az emlékünnepségeken mindig csak pozitívumokat hallani Tisóról,

Esterházy János és Jozef Tisó szobra. Előbbi gyalázzák, utóbbit ünneplik

arról, hogy rendszere a zsidók tízezreit küldte halálba, egy szó sem esik. Arról sem, hogy ez ellen a korabeli szlovák parlament egyetlen magyar képviselője, Esterházy János emelte fel a szavát. Jozef Tisónak, akit Ján Slota, a nacionalista Szlovák Nemzeti Párt (SNS) elnöke „a szlovák nemzet egyik legnagyobb fiának” minősített, jelenleg több városban is van emléktáblája, és utcákat neveztek el róla. Tisót egyébként a második világháború után bíróság elé állították, halálra ítélték és felakasztották.

Néhányan megúszták

Ferdinand Durcansky egykori náci barát szlovák politikus az idén tavasszal kapott mellszobrot szülővárosában, az észak-szlovákiai Rajec fő-

terén. Tény, hogy ezúttal a Durcansky-mellszobor felállítását is tiltakozási hullám kísérte. Durcansky nagy szerepe volt az első Csehszlovák Köztársaság 1939-es felbomlásában. A politikus 1938 és 1940 között több miniszteri tisztséget is betöltött Szlovákiában. Miután külügyminiszterként megpróbált részben önálló szlovák utat keresni, menesztették tisztségéből. A háború végén, 1945-ben Nyugatra menekült; 1947-ben Szlovákiában távollétében háborús bűnösnek nyilvánították és halálra ítélték. Az ítélet ma is jogerős.

A fasiszta szlovák állam egy további exponensének, Ján Vojtassák szepességi püspöknek, aki a háború alatt nyíltan támogatta a zsidóüldözést, Zsolnán és a közeli Turdossinban (Tvrdo-

sín) van utcája. Nagyszombatban ugyancsak utcát neveztek el Konstantin Culenről, a fasiszta rendszer egyik vezető publicistájáról. Culen távollétében 30 év börtönbüntetést kapott a bíróságtól.

Rózahegyen (Ruzomberok) a helyi katolikus egyelet Ján Ferencik katolikus papnak állított emléktáblát. Ferenciket korábban a Vatikán is bírálta, mert a háború alatt aktívan együttműködött a nációkkal és a szlovák gárdistákkal, s besúgóként számos ellenálló élete szárad a lelkén. Szintén Rózahegyen kapott emléktáblát Karol Sidor, a háborús rendszer egyik papideológusa és publicistája. Szlovákiában a háború után húsz évet kapott, a büntetés letöltésétől az mentette meg, hogy a Vatikánba menekült. ◀

Lap-top

A nap címe. Ki nyer és ki veszít a választások összevonásával?, *România liberă*

Magyarázat. A legegyszerűbb válasz: az a párt nyer, amelyiknek több polgármestere van; a polgármester rendelkezik ugyanis a pénz fölött, meg tudja vesztegetni, illetve zsarolni tudja az embereket. Továbbá az nyer, aki időt nyer – időre pedig leginkább a nagyobbik kormánypártnak van szüksége. Végül, de nem utolsósorban az nyer, aki „tematizál”, vagyis aki meghatározza a közbeszéd fő témáit – ez pedig szintén a fő kormánypárt. (E témák között fontos a takarékoság, és az összevonással kétségtelenül lehet pénzt megtakarítani – ez is a PDL malmára hajítja a vizet. És ez is egyfajta populizmus.) Ha még a választási törvényt is kénye-kedve szerint alakítja át, a választás még egyértelműbbé teheti. Basescu–Boc viselkedése, állandó kavarása tökéletesen érthető, mert logikus – a többieké érthetetlen.

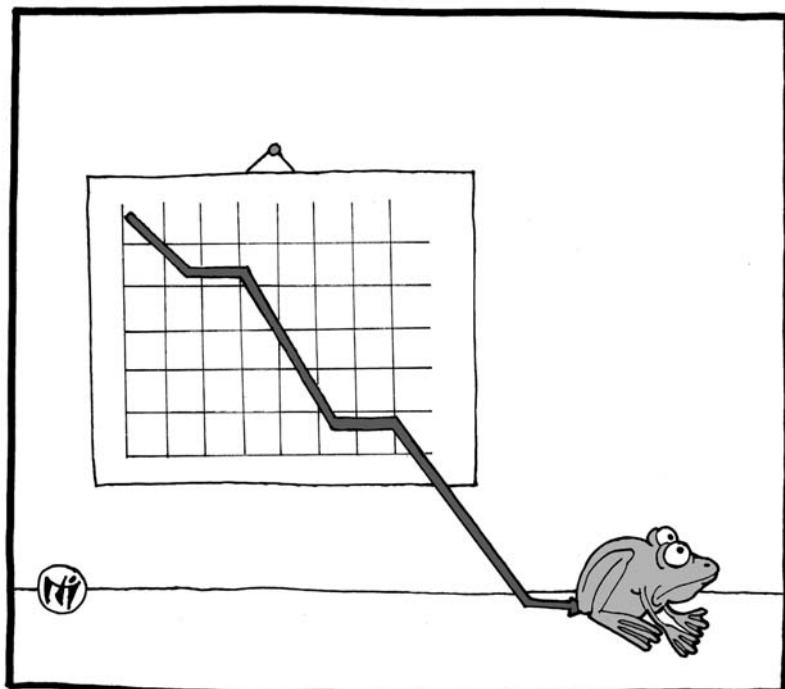
Még egy ajánlat? Sever Voinescu, a PDL szóvivője, hang- és mérvadója újabb érvert talált a választások összevonására: ha az önkormányzati és a parlamenti választásokat külön tartják, „a jó román hagyomány szerint” az állam intézményei egy évig megbénulnak, a politikusok pedig „eszüket veszítik”. (Írja a *Curierul național*.) Ezek a politikusok hirtelen úgy beszélnek, mint ha a külön választások valami nagy bűn lenne – de hát akkor miért csak most jutott eszükbe? Tán nem azért, mert éppen ez a hirtelenség, zűrzavar, sürgősség felel meg nekik a választási törvény kellő megváltoztatására? Persze azt Voinescu is tudja, hogy ehhez parlamenti szavazótöbbségre van szükség, úgyhogy most az RMDSZ részben sodródik a populista áramlattal, részben ismét helyzetbe került. Tán csak nem a kisebbségi törvényt ajánlják fel neki cserében a szavazataiért ismét?

A nap állírója. Victor Ponta szociáldemokrata és egyben USL-elnök valamilyen megtisztulás nyomán kijelentette, hogy a választásokat csalás nélkül, makulátlan eszközökkel kívánják megnyerni. Rögtön utána csodálkozásának adott hangot, amiért (höhöh) éretlen politikusnak nevezték.

Minden napra egy mondás

„Figyelj oda az ellenségeidre, mert ők veszítik észre először a hibádat!”
Antiszthenész

Gazdasági helyzet

Horváth István

Mindennapra bocskor

SZELLEMLIDÉZÉS

A magyarok műveltsége sajátos iszlám színezetű műveltség volt. Azt az iszlám kultúrát hozták magukkal, amely a X. században jóval magasabb szintű volt, mint az elbarbárosodott nyugaté. Árpád magyarjainak életében és hitében sokkal nagyobb szerepet játszott az iszlám, mint eddig hittük! Milyen lehetett a viselet? A ruhák a sírokban elporladtak, onnan csak fülbevalók, karperecek, gyűrűk, saruveretek, övek, tarsolyok, íjak, zablák, kantárok, nyergék és effélék kerültek elő. Tudjuk azonban, hogy a honfoglaló magyarság könnyen cserélhető és mosható fehérműt viselt már a IX. században is – másutt a kontinensen csak évszázadokkal később kezdenek fehérműt használni –, rendszeres heti fürdési alkalmuk a péntek volt. A nők fehérműje lenvászonból készült, az ingre több rétegben borult még a felsőruházat. Szórványos feljegyzésekből következtetni lehet arra is, hogy hasított bőrműt, vörös nyeregtakarót vagy zöld köpenyt, süveget viseltek. (Elképzelhető, hogy a prémes sapkának lecsapható fülvédője volt.) A sisak nemezsből vagy bőrből lehetett, mint a régi keleti lovasoké. Többnyire színes viseletet hordtak. A női viselet vagy középen gombolódó volt, vagy féloldalas kaftánként zárult. A saru és a csizma mellett mindennapra bocskort hordtak, ezt általában tehénbőrből készítették, jól lábhoz állt és alkalmazkodott a talajhoz is. A VIII–IX. században a sztyepei népeknél az átlagos életkor 35–40 év körül mozgott, noha kivételesen akkor is akadtak 60 éves „matuzsálemek”.

Juhani Nagy János: *Milyen volt Árpád népe (A Honfoglalás előtt és után című munkában)*

Tönkrevágó segélyek

Hogy néz ki nagy vonalakban az afgán realitás most, hogy Kabult 2014 végén átadják az őshonos guberniumnak, mondván: „egy évtized elég volt nekünk arra, hogy működőképes országot hagyjunk rátok”? Vagy halkabban: „elegendő volt a tizenév ahhoz, hogy rájőjjünk, ezt elszúrtuk, de jó hosszasan, így működni(alig)tudó országot hagyunk rátok”? Egy biztos, ha az amerikai hivatalos politháborús elemzéseket olvassuk, kiderül, hogy máris van vagy hét tartomány, amelyben paradicsomközeli állapotok uralkodnak, s így mindegyikük átadható önmagától önmagának. Ha viszont a szkeptikusabb oldalakat böngészünk, feltűnő, hogy amióta először szóba jött az európai-amerikai kivonulás, azóta a paradicsomi állapot egyre több afgán mennybemenetelét jelenti. A tálib inszurgenseknek nevezetett állandóan hadköteles elkötelezettek mintha éppen tért nyernének az országban.

A sikertelenségnek gyorsan meg is kapták a fő okát: túlságosan is összekapcsolták a fegyvertényeket a segélyprogramokkal; magyarul, ha megtisztítottak egy területet az osztályellenség táliboktól, akkor azonnal jöttek a segélyek is, s ezeknek helyre kellett volna hozniuk a szabad helyiek morálját. Csakhogy amint a fegyveres élan vitale alábbhagyott, úgy a segélyprogramokról is kiderült, hogy tüzet oltani jók voltak, a házat megmenteni már nem. Azok, akik ebben látják a fiasítást, állítják: az újjáépítő programok zöme rövid távra tervezett, és hatótávolsága is kurtá időben.

Pedig azt nehéz vitatni, hogy egy jó megoldás kínálkozik a tálib igazgatás alól kirántott vidékek agyának, lelkének megnyerésére: el kell hitetni az ottaniakkal, hogy naponta háromszor ehetnek, iskolájuk létszen, villanyáramuk és vizük, útjaik tán. Miként haladt előre annak idején az idegenlégió Afrikában, magával cipelve Franciaországot is? Kevesebbet verkedtek, és egyre több országot építettek – trikolór is lett a fekete kontinens jó része. Igaz, hódítani így lehet, de igazán meghódítani is. Amennyiben azonban annyi rosszat tett a harc és segély afgán kombinációja kérdés, hogy mi marad megoldásként: kivonulás és felkészületlen intézményrendszer hátrahagyása, összeomlás; további tűzoltás és a fennmaradó időben imahalmaz, hogy létrejön gyorsan, ami tíz évig nem jött létre;

re; vagy a segélyprogramok visszavonulás utáni működtetése, erősítése, a félig kialakult állam fennhatósága alatt. Ha amerikai szemem olvassa ezt, nevet, az ötlet remek, nem kell EU-USA katoná, majd Kabul mindent bölcsen leoszt: kenyeret, csövet, iskolát. De ha a másik szememmel nézem, akkor a lektúra címe: ez lehet egy újabb Szomália.

Ady András

Himnuszok

Égés. Jobb szót erre nem ismerek. Szegeden történt (ahonnan – mint tudjuk – számos gondolat indult az útjára), hogy a kakak-kenu világbajnokság eredményhirdetésénél a minap a győztes női páros tiszteletére eljátszották a német himnuszt. Idáig rendszerben is van a dolog, ez így szokás, és szép szokás, de a rendezők – talán már egy új és boldogabb, ifjú nemzedék képviselői – voltak oly ügyesek, és az internetről a náci verziót halászták le. Azt a bizonyos „Deutschland, Deutschland, über alles” szövegűt. Joseph Haydn 1797-ben komponálta II. Ferenc német–római császár tiszteletére, utóbb 1841-ben August Heinrich Hoffmann von Fallersleben szöveget írt hozzá *Das Lied der Deutschen*, rövidebben *Deutschlandlied* címmel. Csakhogy az első

Gyulay Zoltán

versszak, amit Szegeden lejátszottak, a Harmadik Birodalom bukása óta – hogy finoman fogalmazzak – nem éppen komilfó. Mellesleg a német himnusszal kapcsolatban érdemes megjegyezni, hogy annak

idején az NDK-ban Johannes R. Becher szövegére („Aufstanden aus Ruinen – A romokból feltámadva) komponálták, és minő csoda, ez a szöveg tökéletesen illik a nyugatnémet zenére, ami melleleg *Kaiserhymne (Gott erhalte)* címmel Habsburg–Ausztria himnusza volt. Világraszóló botrányt keltett, amikor Debrecenben őfelsége I. Ferenc József tiszteletére ezt játszotta el a katonazenekar, nem pedig az Erkel-Kölcey szerzőpáros művét.

Bár egyes megfogalmazások szerint magyar ember az, aki a *Himnusz* hangjaira elkönnyezi magát, valljuk be, hogy ezekkel a himnuszokkal sok baj van. Nem lehet minden náció olyan szerencsés, mint a franciák, akik a dicső (ámde éppannyira véres) forradalmuk óta egyetlen indulót énekelnek, a *Marseillaise*-t, ami lelkesítő hangvételű ugyan, de legalább annyira rendszeremleges. Bezzeg nem mondhatják el ezt magukról egy olyan ország polgárai, amelyek már nem is léteznek: Jugoszlávia, Csehszlovákia, a már említett NDK és mindenekelőtt

a Szovjetunió. Amikor a nagy októberi szocialista forradalom győzedelmeskedett a világ egyhatodán, az *Internacionálét* énekeltek – ezt a hagyományt örökölték át az állampárti (és jogutód) szertartások. Ami azonban jó volt Leninnek, nem volt jó Sztálinnak, ezért megbízást adott Szergej Mihalkovnak (a filmrendező Nyikita Mihalkov édesapjának) a szövegírásra, a zenét pedig Alekszandr Alekszandrov, az Alekszandrov együttes névadója szerezte. Nekünk, magyaroknak minő

megtiszteltetés, hogy a mű épp 1944. március 15-én hangzott el először. De mert a megbízó Sztálin volt, érthető, hogy a szöveg is megörökítette a dicsőséget. Csak épp a huszadik kongresszussal nem számolt, ahol titkos beszédében az utód Hruscsov leleplezte a gaz grúz diktátor bűneit, a dicsőséget is törölni kellett a szövegből. Ki más lett volna hivatottabb rá, mint maga Szergej Mihalkov? Már a brezsnyevi korszakot élvezhettük, amikor a zenéjét igazították át „énekelhetőbbé”. És eljött az a soha nem hitt vég (bár a történel-

A szókimondó, időnként nyers modorú Kodály elgondolkodott, majd ennyit szólt csupán: „Jó a régi...”

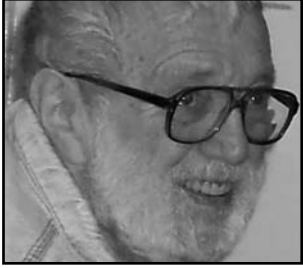
mi távlatokban egyetlen birodalom, egyetlen határ sem végleges), megszűnt a Szovjetunió. Igen ám, de mi legyen a himnuszszal? Átmenetileg egy Glinka-opera érzelmese, bár szöveg nélküli muzsikáját használták. Egészen addig, míg az orosz sportolók el nem kezdtek reklamálni: győznek, de nem tudnak énekelni. És Putyin elővette, leporolta a régi szovjet himnuszt, még új szöveget is íratott hozzá. Ne tessék találgatni: igen, Szergej Mihalkovval. Ez a teljesítmény már valóban a Guinness Rekordok Könyvébe illő.

Mellesleg a magyar sorsa is kérdéses volt egy időben. Sztálin legjobb magyar tanítványa, Rákosi Mátyás hatalma zenitjén egyszer azzal a kéressel lepte meg a zeneszerző-fejedelmet, Kodály Zoltánt: az „Isten, áldd meg a magyart” túlságosan pókhálós, a zenéje sem túl lelkesítő (nem mellékesen Erkel Ferenc bevallottan a Haydn-féle császárhimnuszt vette a komponáláskor példának, elég csak a kezdő és a lezáró taktusok emelkedettségét fölidéznünk magunkban), írta helyette újat. A szókimondó, időnként nyers modorú Kodály elgondolkodott egy kicsit, majd ennyit szólt csupán: „Jó a régi...”

Röviden

Elhunyt Goldner Gábor

Elhunyt Goldner Gábor (*képünkön*) egyetemi professzor, a Kolozsvári Zsidó Hitközség volt elnöke. Goldner Gábor nyugdíjazásáig a ko-

lozsvári Babeş-Bolyai Tudományegyetem matematika-tanára volt, a helyi zsidó hitközséget 2001 és 2006 között vezette, amikor súlyos betegsége miatt mondott le közéleti tisztségéről. Temetése ma 11 órakor lesz, a kolozsvári Tordai út 154 szám alatti zsidó temetőben.

Lezárult a sírfelmérés a Házsongárdban

Lezárult a kolozsvári Házsongárdi temető műemléksírijainak topográfiai felmérése, a terepmunka után az adatok feldolgozása következik, amit a tervek szerint szeptember közepéig fejeznek be – írta tegnapi számában a *Szabadság* című napilap. A kolozsvári újságnak Maksay Ádám építómérnök, az Erdélyi Református Egyházkerület műszaki előadója elmondta, a terepmunka folyamán több mint 500 sírt, sírkövet sikerült feltérképezni. A műemlékké nyilvánításra javasolt síremlékek jegyzéke körülbelül 300 tételből áll.

Félsziget: a totális buli

Munkatársunktól

Nehéz volt eldönteni tegnap, melyik világba csempent az, aki a marosvásárhelyi (maroszentgyörgyi) Tuborg Green Fest Félsziget vendégeként kereste a félszigetes emlékeket és hagyományokat. Néhány méterrel elköltözött és arculatot változtatott a rendezvény, eltűntek a várost fesztiváldényben benépesítő hátizsákkal és sátorral érkező erdélyi punkok, helyüket az autóval érkező profi koncertturisták vették át. A Félsziget a Vikend-telep tőszomszédságából feljebb kúszott a Maros partján a város területéről a szomszédos község felségterületére, a nagyszínpadig hosszú, tarlós út vezet.

Messziről jött bulizók

Rusztikus hangulatú séta vinne közelebb az idei nyár utolsó koncertjeihez, ha a Maros parti töltést nem szégyelnekké hosszán katonás fégyelemmel a főtámogatók zászlói, futurisztikus reklámbannerei, a fesztiválzók tízperces meneteléssel juthatnak csak el ide az autós parkolóból az ellenőrző pontokig. „Te jó ég, amíg ezen az úton végig megyek, kijózanodom” – panaszoalta tegnap kora délután egy, a bemelegítő sörözésekbe láthatólag máris belefáradt fesztiválózó. A város és a fesztivál között ide is nőtt a távolság, de ez a távolról érkező turistákat izgatja a legkevésbé. A Vi-

A moldovai Zdob și Zdub tegnap esti koncertjén már igazi fesztiválhangulat volt a Félsziget nagyszínpadán

kend-telep parkolója szinte csak távoli megyékből érkező vendég autójával van tele: Galați, Teleorman, Ilfov és Harghita megyéből származó rajongók pihentetik most néhány napig a gépkocsikat a nehezen kiharcolható pihenőhelyeken. „Elég jó híre van ennek a bulinak, és én még Erdélyben soha nem pihentem, ezért jöttünk el” – magyarázta egy 23 éves fiú, aki bukaresti ugyan, de ide spanyol rendszámú autóval érkezett. A bejáratnál a nemzetközi forgatag visszafogottan, de színesen sodorja előre az embert, nyoma sincs a korábban megszokott izgatott tumultusnak, a türelmetlen várakozásnak. Jöcskán van idő átvenni a sajtóigazolványt, aláírni az átvételi elis-

mervényt a belépőért. Csak azért lepődünk meg azon, hogy az ellenjegyzés helyszíneként a dokumentumon Budapest szerepel, mert mindent betölt a dél-romániai akcentusú csevej: összeérnek itt a világok.

Punk és halszag

A tábor területén újabb kedves balkáni benyomás fogad: bár a nagyszínpadot a (különösen illuminált állapotban) nehezen megközelíthető maroszentgyörgyi tarlóra telepítették, a lacikonyhák már a bejárat után helyet kaptak, miccs és sült hal fogadja a messziről és még messzebből érkező vendégeket. Akik azonban nem révülnek el a balkáni vendéglá-

tás csemegéitől, azok puritán, de zenei szempontból kemény programra számíthatnak. Az idén Iggy Pop és a hatvanas években alakult zenekara, a The Stooges kápráztatja el azokat, akik arra kíváncsiak, milyen, ha a zenén és a zenészen nem fog az idő vasfoga. Fellép még a beszedes nevű svéd csapat, a Hammerfall, amely a magyar Pokolgép dalának feldolgozásával kedveskedik a metál keményszívű rajongóinak. Hogy a balkán nem csak miccs és sült hal, azt a bukaresti punkok, a Recycle Bin tagjai bizonyítják a fesztivál ideje alatt. Azok sem maradnak le zenei és közösségi élményekről, akik a kevésbé acélos műfajokat kedvelik. Fellép az erdélyiek számára

kedves Magashegyi Underground: Bocskor Biborka énekel azoknak, akik a sajátos hangzású alternatív kísérletekkel gazdagított popra kíváncsiak. A legmesszebről érkező vendég az ausztrál Dub FX, azaz Benjamin Stanford, akinek egyetlen, de nagyon gazdag hangszere saját hangja. A virtuóz hangművész a reggae, a drum and bass, a dubstep és a hipp hopp világán vezet végig.

Olvasás a sörök között

Azok, akiket inkább az élmény, mint a zene vonz a Tuborg Green Fest Félszigetre a következő napokban a Miért Pubban kereshetik a kalandokat. Segítségre a hazai és a magyarországi stand up komikusok válogatott csapata áll a fesztivál ideje alatt. Ha pedig a humoristák által kínált napi szórakozás nem lenne eléggé komoly a táborozóknak, akkor igazi szellemi kalandot a fesztiválra kiköltöző marosvásárhelyi irodalmi havilap, a *Látó* kínál. Az *Olvasás a sörök között* című program révén könyvkölcsönzést biztosítanak az érdeklődő (és mértékkel söröző) olvasni vágyó fiatalok számára a szervezők. A tudományosság jegyében költözött ki a Sapientia Magyar Tudományegyetem is a tábor területére, élő könyvtárunkban a békák szexuális életétől a szingli életformáig a legváltozatosabb témákról tájékozódhatnak az egyetemisták és nem csak. ◀

Kelemen: széki példamutatás

Kelemen Hunor a székiek kitértését hangsúlyozta Széken, Szent-Bertalan ünnepén

Fotó: Angyalosi Beáta

ÚMSZ

A leggyászosabb napnak nevezte augusztus 24-ét a székiek életében Kelemen Hunor kulturális miniszter, az RMDSZ szövetségi elnöke, aki szerdán este részt vett Széken a Szent-Bertalan napja alkalmából tartott istentiszteleten és az ezt követő, a község központjában szervezett ünnepi programon. Kiemelte, a település lakói nemcsak túléltek az elmúlt évszázadok tragédiáit,

hanem tovább is tudtak lépni, újakezdték az építkezést a szülőföldön. „Példamutató ősökre emlékezünk minden évben, akik túléltek a legszörnyűbb, leggyászosabb időköt. Ennek a példamutató közösségnek az erejét, összetartozását kell felmutatnunk, megmutatnunk Erdély minden magyar emberének” – fogalmazott Kelemen Hunor, utalva az 1717-es tatárpusztításra, amelynek fő színhelye a széki templom és környéke volt. „Erre a kö-

zösségre mi büszkék vagyunk itt Kolozs megyében, de büszkék rájuk egész Erdélyben, Magyarországon és a Kárpát-medencében, mindenhol, ahol magyarok élnek – hangsúlyozta a szövetségi elnök, majd hozzátette: Nagy szükségünk van arra, hogy ismerjük a történelmet, elődeink cselekedeteit és szerepét ahhoz, hogy itthon, szülőföldünkön teremtsük meg magunkat a jövőt.” – fogalmazott beszédében Kelemen Hunor. ◀

MPP-s vétó „ágyúügyben”

Kovács Zsolt

Elbukott a Gábor Áron ágyújának cseréjéről szóló határozat tegnap a háromszéki önkormányzatban. Amint arról lapunkban már beszámoltunk a sepsiszentgyörgyi Székely Nemzeti Múzeum és a bukaresti Nemzeti Történelmi Múzeum vezetősége abban, hogy a szentgyörgyiek Gábor Áron ágyújáért átadják a Szemerjai feltárástól származó 61 dák ezüstérmét, 12 erdsdi kerámiát illetve a székely ágyú másolatát. A tulajdonképpeni cserére a

háromszéki önkormányzat jóváhagyására is szükség volt, ám az erről szóló határozat a Magyar Polgári Párt tanácsosainak ellenvetése miatt elbukott.

A tegnapi tanácsülésen felszólalt az MPP-s Tulit Attila és az ágyú, illetve a cserébe felkínált műkincsek értékét firtatta. Vargha Mihály múzeumigazgató tájékoztatta, a székely ágyú leltári értéke 150 ezer lej, a cserébe felkínált műkincsek viszont csak feleannyit érnek. Tulit ezt követően azzal érvelt, hogy ellenzi a határozatot, mert eddig nem volt szó ar-

ról, hogy az ágyú csere tárgyát képezne.

Tamás Sándor háromszéki tanácselnök szerint a Székely Nemzeti Múzeum tulajdonában 3054 darab dák érme van, ebből 61-et adnának át a fővárosi múzeumnak, a 12 erdsdi kerámia pedig mindössze négy százalékát jelenti a teljes leletnek, így nem csorbul a múzeum vagyona. Vargha Mihály a tanácsülés után kifejtette: meghosszabbítják a bukaresti múzeummal kötött bérleti szerződést, és más módon próbálják kiváltani az ágyút. ◀

Úttörő Inter-Art-zárás

Tamás András

Véget ért szerda este Nagyenyeden a 16. Inter-Art Alkotótábor, amelyre a hazai és magyarországi képzőművészek mellett Argentína, Ausztria, Bulgária, Egyiptom, Németország, Görögország, Haiti, Magyarország, Spanyolország, USA, Szerbia, Moldovai Köztársaság, és első alkalommal Dél-Korea, illetve Nigéria művészei kaptak

meghívást. Az Inter-Art galériában tartott tárlatmegnyitón Kovács Krisztián helyi tanácsos, az RMDSZ Fehér megyei elnöke beszédében azt hangsúlyozta, hogy egy ország legjobb hírvivői, nagykövetei a művészek, sportolók és tudósok. Ioan Hădărig, a nagyenyedi művelődési ház, illetve az Inter-Art Alapítvány művészeti igazgatója arról tájékoztalt, hogy az Enyeden született alkotásokat szeptember-

ben a washingtoni Woodrow Wilson Centerben, illetve az ENSZ székházban állítják ki. A szervezők szerint a most véget ért táborral új fejezet látszik körvonalazódni az Inter-Art Alapítvány életében, ugyanis a város polgármesterei hivatalával közösen a közeljövőben Nagyenyed közterein helyeznek el az alkotótáborban készült műalkotásokat, ezáltal közelítve a művészetet a lakos-sághoz. ◀

SZOMBAT
2011. augusztus 27.

A nap filmjei

TV2, 20.35

Államfőnök

Ha politika-párti partira vágyasz, csak egy ember van, aki elég vad és vicces ahhoz, hogy eljusson a Fehér Házi buliba. Chris Rock az, és készen áll a pörgésre! Amikor Washingtonnak nagyon kell egy elnökjelölt, pár héttel a választások előtt, olyanra van szükségük, aki biztosan veszít. Mays Gilliam-met választják bábnak, aki egy ismeretlen helyi politikus az egyik lepukkant washingtoni negyedből.

RTL Klub, 21.00
Tökös csaj

Jessica népszerű és elkényeztetett lány a suliban, akire sokan irigyek. Ám egy ellopott fülbevalóknak köszönhetően másnap reggel egy megnyerő csirkefogó, Clive bőrében ébred. Jessicának meg kell találnia a fülbevaló másik felét és tulajdonosát, hogy visszaszeresse testét. Közben folyamatosan szembeesül a férfisság árnyoldalaival és mérhetetlen előnyeivel.

m2, 23.10

Magamra találva

Az alkoholista ügyvéd, Derric Hall élete katasztrófális. Teljes egészében az anyja uralja, s nagyon szereti menyasszonyát, mégsem képes vele önálló éltet kezdeni. Teljes kudarcnak tartja életét és egy este azt kívánja, bárcsak minden a feje tetejére állna. Másnap Zane, egy bűnöző bőrében ébred. Úgy tűnik, helyet cseréltek és egy alternatív valóságban kell eldönteniük, mit is akarnak valójában.

BUKARESTI RÁDIÓ

magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában

15.00 Híradó

15.10 Hétvégi magazin

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ

8.00 Jó reggelt, Erdély! / Híradás, Telefonsajáték, Nyelvőr, Világjárók

10.05 Térerő

14.00 Híradás, Aranyszalagtár, Alternatívzene

16.00 Híradó/ Aranyemberek, Versmúsor, Komolyzene, Gramofon, Bóvilit nem tartunk

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

2.00 Éjszakai váltás

8.00 Hírek, műsorism., sport

8.15 Hangoló

9.15 Cifra palota

9.55 Hírek, műsorism.

15.00 Slágerlista

16.00 Hírek, műsorism.

16.10 Lemezlovarda

16.40 Kórhinta, Zenenegyed

17.30 Sorsok az operaszínpadon

17.55 Hírek, műsorism.

DUNA TV

7.50 Arcélek (ism.)
8.10 Hol volt, hol nem volt... (ism.)
8.30 Cimborá Retro
9.00 Hókusz-Pókusz Cirkusz
9.05 Az Ótestamentum
9.30 Kolumbusz Kristóf
9.55 Kalózsziget (ifj. sor.)
10.50 Szelek szárnyán (ism.)
11.40 Divathét
12.05 Carlo és vendégei
12.45 Híradó
13.05 Isten kezében
13.35 EtnoKlub
14.45 Török kezdőknek (sor.)
15.40 Tér-Hatás
16.05 Kisciklopédia
16.15 Hajdú Open Nemzetközi Táncverseny - Hajdúböszörmény
17.10 Aranyszarvas
18.10 Szórvány
18.40 A megregulázott fény, avagy lézer napjainkban
19.00 Híradó
19.35 Mese
19.50 D'Artagnan lánya (francia kalandfilm, 1994)
22.00 Tom Horn (am. western, 1980)
23.35 Dunasport
23.50 Gdyniai mérleg
0.35 A többi néma csend (román filmdráma, 2007)

TVR 1

7.10 Az ember és az idő
8.35 Rajzfilmek
9.30 Babamágia
9.55 Történelmi emlékek
10.10 Margaret (angol filmdráma, 2009)
12.00 Pro Patria
12.30 Az én Európám
13.00 Travelling circular
14.00 Hírek, időjárásjelentés
14.30 Hannah Montana (am. sor.)
15.00 Geoagiu Nemzetközi Folklor Fesztivál, 2011
16.00 Ileana Rus Nemzetközi Folklor Fesztivál, 2011
17.05 Arthur: Maltazár bosszúja (francia film, 2009)
18.45 TeleEnciclopedia
19.45 Sport
20.00 Hírek, időjárásjelentés
21.10 Tarasz Bulba (orosz akciófilm, 2009)
23.25 A Hold alatt (mexikói-amerikai filmdráma, 2007)
1.20 Jools Holland Show
2.25 Sport (ism.)
2.40 Hírek, időjárásjelentés (ism.)
3.30 Az én Európám (ism.)
3.55 Népi hagyaték (ism.)

VIASAT 3

10.00 Segítség, szülő vagyok! 10.50 11.50 Zsírégetők 12.40 Topmodell lesznek! 13.35 Romantikus kaland (sorozat) 14.30 Luxusdok (sorozat) 15.20 Szívek szállodája (sorozat) 17.15 Vadnyugati Casanova (olasz-spanyol-francia western-vígjáték, 1972) 19.20 Az ifjú Herkules (amerikai kalandfilm, 1998) 21.05 A nagy házalakítás 22.55 (amerikai horror, 2004)

m1

6.56 Ma Reggel Közéleti műsor
10.00 Mozdulj!
10.30 Marco és Gina
10.50 A kis Amadeus
11.15 Lülü, a teknőc
11.40 Hajrá, Becky! (kan. ifj. sor.)
12.05 Sandokan (olasz rajzf. sor.)
12.30 Most a Buday!
13.01 Hírek
13.05 Sztársáv
13.55 Zegzugos történetek
14.25 Delta
14.55 Magyarország
15.25 Step Up (am. rom. dráma, 2006)
17.10 Magyarország története
17.40 Hogy volt!?
19.20 Sándor Mátyás (magyar-francia-olasz sor.)
20.30 Híradó
20.55 Sport hírek
21.05 SzerencseSzombat Luxor, Ötöslottó és Joker sorsolása
22.00 A Riviéra vadászai (amerikai vígjáték, 1988)
23.50 Hírek
23.55 Sport hírek
0.05 Koncz Zsuzsa, Aréna koncert
1.25 Piszkos meló (amerikai film, 2006)
3.00 Koncertek az A38 hajón

TVR 2

6.00 Hírek (ism.)
7.00 Teleshopping
8.00 Építész (dokumentum sorozat)
8.30 Szentek és mesterségek
9.00 Balkáni szokások
10.00 Paula nyara (német sorozat)
11.00 Normandok
12.00 IT Zon@
12.30 Jamie 30 perces ebédje
13.00 Testvérség a borban
13.35 Figyelem, énekelünk!
15.10 Montalbano felügyelő (olasz krimisor.)
17.00 Hírek, időjárásjelentés
17.30 Cirque Du Soleil
18.35 Román útlevél
19.30 A világ palotái (dok. sor.)
20.10 Imposztor (amerikai sci-fi akcióf., 2001)
21.50 Győztesek
22.00 Hírek, időjárásjelentés
23.00 Gitárok ideje
0.00 Mile High (angol vígjáték sorozat)
0.50 Jamie 30 perces ebédje (ism.)
1.25 Normandok (ism.)
2.20 Imposztor (am. akcióf., 2001) (ism.)

SPORT.RO

9.00 Hírek 10.00 Pontos sportidő 11.00 Pontos sportidő 13.00 Rugby Tri Nations 14.45 Forma 2 - "Románia pole-position" (live) 15.25 Sport.ro Hírek 16.00 Mitica ligája 18.00 Sport.ro Hírek (live) 19.00 Mitica ligája (live) 20.15 Ne kezdj ki Seagallal 21.00 Sport.ro Hírek 22.00 Wrestling SMACK 23.00 Boxbuster: Alexander Povetkin - Ruslan Chagaev (live)

m2

6.56 Ma Reggel Közéleti műsor
10.00 Fótér
10.35 A Sárkány szíve
11.05 Aphrodité - Zeusz
11.30 Másfélmillió lépés Magyarországon
12.10 Elrejtett tájak
12.30 Pecatúra
13.01 Lajtha László és a népzene (portrét.)
13.25 Fejezetek a cirkuszlexikonból
14.05 Aranyfesz
14.30 Úton - Olaszország
15.50 Roy és Ádám koncert
16.40 Celtic Thunder (ír zenés f.)
17.35 Rózsa Sándor (magyar sor.)
18.25 Voyager - A múlt titkai és legendái
18.55 Európa egészsége
19.40 Esti mese
20.05 Montalbano felügyelő (krimisor.)
21.05 Híradó este
21.25 Sport hírek
21.30 McLeod lányai (sor.)
22.15 Halhatatlanok Társulata
23.10 Magamra találva (am. krimi, 2003)
1.00 Step Up (am. rom. dráma, 2006)
2.40 Stingers (sor.)

PRO TV

5.30 Happy Hour (ism.)
6.30 Star Wars: A klónok háborúja (amerikai animációs sorozat)
7.00 Pro Tv hírek, sport
10.00 Elveszett világ 2 (kanadai sci-fi kalandfilm, 1992) (ism.)
12.00 Pro Motor - autós magazin (ism.)
13.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
13.05 Rendőrákadémia (amerikai vígjáték sorozat)
15.00 Az elveszett aranyváros fosztogatói (amerikai kalandfilm, 1987)
17.00 A hercegnő és a tengerész (amerikai romantikus dráma, 2001)
19.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
20.30 Kutyafutásban (amerikai-ausztrál akcióvígjáték, 2001)
22.30 Disturbia (amerikai thriller, 2007)
0.45 Rendőrákadémia (amerikai vígjáték sorozat) (ism.)
2.15 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés (ism.)

ACASĂ

8.15 Analia másik arca (amerikai sorozat) 9.45 Dona Barbara (sorozat) 12.30 Lázadó szerelem (sorozat) 14.30 Clase 406 (sorozat) 15.30 A család (sorozat) 16.30 Igaz történetek 17.30 Vad szív (mexikói sor.) 18.30 Szerelmekönnyek (román sor.) 19.30 Az örökösök (sor.) 20.30 Kassandra (venezuelai sorozat) 22.00 Auróra (amerikai sorozat) 0.00 Clase 406 (mexikói sorozat)

RTL KLUB

8.00 Kölyökklub
Benne: Lisa, Kalózszelek, Helló, Kitty!, Kisvakond, Rupert maci, Kengyelfutó gyalogkakukk
11.00 Tini titánok (am. anim. sor.)
11.30 Asztro Show
12.25 Corinna (vígj. sor.)
13.00 RTL Klub Híradó
13.10 Autómánia
13.45 Divatdiktátorok (am. vígj. sor.)
14.40 Forma-1 (élő) - Belga Nagydíj Circuit de Spa-Francorchamps, Spa
Az időmérő edzés közvetítése
16.25 Míg a halál el nem választ (am. vígj. sor.)
16.50 Robin Hood (angol sor.)
17.50 Pán Péter (amerikai kalandf., 2003)
20.00 RTL Klub Híradó
20.30 Fókusz Plusz
21.00 Tökös csaj (amerikai vígj., 2002)
23.10 Felpörögve (amerikai akciófilm, 2006)
Utána: RTL-hírek
1.00 Börtönpalota (amerikai filmdráma, 1999)
2.55 Fókusz Plusz (ism.)

ANTENA 1

5.40 101 kiskutya
7.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
9.00 Maugli újabb kalandjai (amerikai kalandfilm, 1998)
11.00 B.D. in alertă (román vígjáték, 1970) (ism.)
13.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
14.00 Mr. Baseball (amerikai-japán vígjáték, 1992)
16.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
17.00 Pánik a fedélzeten (amerikai katasztrófa film, 2005)
19.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
20.20 Joe, az óriásgorilla (amerikai kalandfilm, 1998)
22.45 A Keresztapapus (amerikai-angol vígjáték, 1999)
Sz.: Hugh Grant, James Caan, Jeanne Tripplehorn, Burt Young
0.45 Pánik a fedélzeten (amerikai katasztrófa film, 2005) (ism.)
2.30 Maugli újabb kalandjai (amerikai kalandfilm, 1998) (ism.)

FILM+

8.05 Televíziós vásárlás
11.10 X-kölykök (am. vígjáték) 13.05 Határviilongások (ír-ang-ném. vígjáték) 14.35 Bratz - Talpra csajok! (am. vígjáték) 16.30 Az eltakarított (angol vígjáték) 18.25 Ami sok, az sok (am. vígjáték) 20.25 Lucky Luke és a Daltonok (fr-német-sp. vígj.) 22.00 Rendőrákadémia 5. (am. vígjáték) 23.40 A nemzet színe-java (fr-angol-német vígjáték)

TV2 TV 2

7.00 Az id? örvényében
7.25 Tv2 matiné
Benne: Óslények országa, Fifi virágoskertje, Roary, a versenyautó, Eperke legújabb kalandjai, Harold és a Lila varázskréta, Nickelodeon kedvencek
11.25 A világ legerősebb emberei
12.20 Bajnokok Ligája magazin (sportműsor)
12.50 Babavilág
13.20 Mindig nyár (am. sor.)
14.15 Sliders (am. sor.)
15.40 Az Ügynökség (kan.-am. sor.)
16.35 Rúzs és New York (am. sor.)
17.30 Crusoe (am.-angol-kan. sor.)
18.30 Bűbájós boszorkák (am. sor.)
19.30 Tények
20.00 Magellán
20.35 Államfőnök (am. vígj., 2003)
22.35 Nehéz idők (am. thriller, 2005)
Közben: Kenősorsolás
0.40 A kör (am. horror, 2002)
2.35 EZO.TV
3.35 Kalandjártat (ism.)
4.00 Teleshop

PRIMA TV

6.00 A cseresznye a tortán
7.00 Fején a nagyvilág
7.30 Teleshopping
8.00 Apák és kicsik (ism.)
9.00 Mesés világ
10.00 Teleshopping
10.30 Autóforum
11.00 Stílustitkok - life style magazin
11.30 Sport, diéta és egy sztár
12.00 Kacsamesék (am. anim. sor.)
13.00 Focus monden
13.30 Mondenii - szórakoztató műsor (ism.)
14.00 Az égig érő paszuly legendája (amerikai kalandfilm, 2001) (ism.)
16.00 Édes vízi élet (amerikai vígjáték, 2004) (ism.)
18.00 Hírek
19.00 Sport
19.30 A cseresznye a tortán - reality show (ism.)
20.30 A leskelődő (am. akcióthriller, 2000)
22.30 Fegyvernepper (amerikai thriller, 2005)
0.30 Hírek, időjárásjelentés (ism.)
1.30 A leskelődő (am. akcióthriller, 2000) (ism.)

KANAL D

9.00 Egyik házból a másikba 10.00 Úrcowboyok (am.-auszt. vígjáték) 12.30 Kanal-D Hírek 13.30 Nevezzünk! 14.00 Vacanța Mare Reloaded (ismétlés) 14.45 A szív úrnője (sorozat) 16.00 D-Paparazzi (ismétlés) 16.45 Akarsz milliomos lenni? 18.45 A nap híre 19.00 Kanal-D Hírek 19.45 Ez Románia! 20.30 Esküvő meglepetésekkel 22.30 A szerelem átka 0.00 Sárkányvadász

HÍR TV

8.00 Híradó
Friss napi információk
8.30 Soroló
9.05 Befutó
Az utánpótlás magazinja
9.30 BBC Reporters
10.05 Felfedező
10.30 BBC Click
A BBC informatikai magazinja
11.05 Különkiadás
12.05 Hírvilág extra
12.30 Balaton Bike Fest
13.00 Déli híradó
13.35 Hungarorama
14.05 Paletta
14.30 GyógyHír
Egészségügyi magazin
15.05 Garázs
15.30 Ingatlanpiac
16.00 Híradó
16.30 Ősök tere (ism.)
17.05 Értékmentés más-ként (ism.)
17.30 Európai híradó (ism.)
18.00 Híradó
18.30 Célpont (ism.)
19.05 Sziluet
20.00 Híradó
20.30 BBC Hard Talk (ism.)
21.05 Civil kaszinó (ism.)
22.00 Híradó 21
22.30 Riasztás (ism.)
23.05 Vetítő (ism.)
Válogatás magyar dokumentumfilmekből
0.05 BBC Click (ism.)

DISCOVERY

6.30 Szétepitők - Munkavédelmi felszerelések
7.00 Hogyan készült? Baseballkésztyűk, Pneumatikus ütőműves csavarbehajtó gép
8.00 Autókereskedők úton - Range Rover
9.00 Hogyan csinálják? 10.00 Állítólag... - Vírusok órája
11.00 A túlélés törvényei
- Rajongókkal a vadonban
13.00 Édesvízi szörnyek
- Dzsungel
15.00 Tyson új viadala
16.00 Állítólag... - Csúszdacsata
18.00 A fegyverkovács - Távirányítású géppuska
19.00 Mocsári macsók
20.00 Fúrás - engedély megadva!
21.00 Ki ad többet?
- Ivo Jima kard
22.00 Édesvízi szörnyek - A démon
23.00 Iparkodjunk - Csomagolás
0.00 Állítólag...
2.00 Szétepitők - Falak, keretek, csatlakozások
3.00 Les Stroud és a túlélés titkai

ETV

8.00 Reggeli Terefere
ism. 8.30 Zene 8.45 Izelítő, ism. 9.00 Reggeli Terefere ism. 9.30 Hitélet, ism. 10.00 Néptánc
16.00 Hitélet, ism. 16.30 Piacférfi, ism. 17.00 Kultúr-csepp, ism. 17.30 Több-szemközt ism. 18.00 Hitélet, ism. 18.30 Híradó
19.00 Metszet, ism. 19.00 Híradó 20.00 Piacférfi, ism. 20.30 Híradó
21.00 Több-szemközt, ism. 21.30 Híradó 22.00 Kultúr-csepp, ism.

VASÁRNAP

2011. augusztus 28.

A nap filmjei

RTL Klub, 20.30

Titanic

Belfastban elkezdik építeni a világ legnagyobb hajóját, melynek hossza nagyobb, mint a korabeli New York legmagasabb felhőkarcolója. A hajótest építése feszített tempóban zajlik és két évig tart, a belső dekoráció megalkotása pedig újabb egy évet vesz igénybe. A Titanic 1912. április 10-én, egy szerdai napon, déltájban hagyja el Southampton kikötőjét, hogy újabb két megállás után New York felé hajózzon.

Pro Tv, 20.30

Trója

Az ókori Hellaszban az irodalom talán legismertebb szerelmepárja - Parisz, Trója hercege és Helené, a spártai hercegnő - ártatlan találkozásából akkora háború robban ki, ami egy egész civilizáció végromlását fogja előidézni. Parisz elszeregeti és elrabolja Helenét férjétől, Meneláosz királytól, és ez nem maradhat megtorlás nélkül. És aki Meneláoszt sérti meg, az megsérti bátyját is, Mükéné hatalmas királyát.

DUNA TV, 23.10

A hajózási térkép

Coy a Tengerész, hajó nélkül, aki csak pihenni jár a száraz földre. Tanger a vonzó és veszélyes Nő, egy hajózási múzeum vezetője Madridban. Megszállott műgyűjtő, a legegységesebb, legértékesebb tárgyakat szerzi be a világ minden részéről. A két 'hajófanatikus' Barcelonában találkozik egy árverésen. Coy éppen munkát keres.

BUKARESTI RÁDIÓ

magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában

10.00 Egyházi műsor

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ

10.00 Híradás, Ultrarövid ráadás
11.00 Híradás, Gyermekekműsor
12.00 Híradás
12.05 Igehirdetés, Délkör
13.00 Híradás
13.05 Szól a nóta
14.00 Itthon, Erdélyben - faluműsor
15.00 Zenés üzenetek
16.00 Híradó
16.10 Zenés üzenetek
17.00 Vasárnapra válogattuk

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

2.00 Éjszakai váltás
14.00 Hírek
14.10 Dalposta
15.30 Vidékről vidékre
16.00 Hírek
16.03 Operettparádé
16.30 Aranyhangok
17.00 Nóták
17.25 Rádióistentisztelet unitárius egyház
17.55 Hírek, adászárás

DUNA TV

7.20 Cimborá Retro
8.15 Sebaj Tóbiás
8.25 Hókusz-Pókusz Cirkusz
8.30 Gurul az alma
8.40 Az Ötestamentum
9.05 Kolumbusz Kristóf
9.35 Lassie (am.-francia-fr. családi kalandf., 2005)
11.10 A fenséges Velence (ism. f.)
12.10 Izörzők: Pócsmegeyer
12.45 Híradó
13.05 Élő egyház
13.30 Élő népzene
14.00 Csellengők
14.30 A Hamis Izabella (magyar krimi, 1968)
15.50 Múltidéző
16.15 Az alkotás-pedagógus
17.00 Nemzeti Tanévnyitó (élő)
17.55 Töredékek
18.20 Talpalatnyi zöld
19.00 Híradó
19.30 Mese
20.00 Kolozsvári Magyar Napok
20.45 Heti Hírmondó
21.25 Klubszoba
22.25 Lélek Boulevard
22.50 Dunasport
23.10 A hajózási térkép (sp. kalandf., 2007)
0.55 Koncertek az A38 hajón
1.55 Szerelmes földrajz (ism.)

TVR 1

7.00 A hit világa - 1. rész (live)
7.50 Zarándokhelyek
8.00 A hit világa - 2. rész (live)
9.00 Ahogy elő van írva
9.30 Rajzfilmek
10.20 Népi hagyományok
11.00 A falu élete
11.50 Mezőgazdasági percek
12.00 A falu élete
13.00 Profesionisták
14.00 Hírek, időjárásjelentés
14.30 Hannah Montana (amerikai sor.)
15.00 TVR 55 (live)
16.00 Erdőn, hegyen (orosz f., 2010)
16.50 Történelmi emlékek
17.00 Dánutz S.R.L. (szórakoztató műsor) - 1-2. rész
19.00 Jóker, Lottó 5 /40, Lottó 6/49 és Noroc sorsolás
19.40 Sport
20.00 Hírek, időjárásjelentés
21.10 Vörös sarok (amerikai politikai thriller, 1997)
23.10 Grey anatómiája (amerikai sor.)
0.50 Dánutz S.R.L. (szórakoztató műsor) - 1-2. rész
2.40 TVR 55 (ism.)

VIASAT 3

9.05 Vadnyugati Casanova (olasz-spanyol-francia vígjáték) 11.40 MaxxMotion 13.10 A nagy házalkítás 15.00 Az ifjú Herkules (am. kalandfilm, 1998)
16.50 Visszatérés a Paradicsomba (am. romantikus dráma, 1998) 19.00 Bolond szél fúj (amerikai romantikus vígjáték, 1997)
21.05 CSI: Miami helyszínelők (am. krimisor.) 22.00 A főnök (sor.) 22.55 Az utolsó esély (am. akciófilm, 1995)

m1

6.56 Ma Reggel
10.05 Engedjétek hozzám
10.20 Katolikus krónika
10.45 Útmutató
11.10 A sokszínű vallás
11.25 Evangélikus magazin
11.50 Evangélikus ifjúsági műsor
12.00 Tanévnyitó istentisztelet
13.01 Hírek
13.05 Az Ushuaia expedíció
13.55 A Noszty fiú esete Tóth Marival (magyar f. dráma)
15.35 Telesport - Sport 7
16.20 Út Londonba
16.50 TeleSport - OTP Bank Liga (élő) DVSC TEVA-Újpest FC bajnoki labdarúgó mérkőzés
19.00 Anno
19.30 A király kalóza (fr. sor.)
20.30 Híradó este
21.10 Nevetni kell, ennyi az egész
22.00 T.Ú.K. - Tanár úr kérem! (magyar tévéf., 2011)
23.05 Hírek
23.10 Sporthírek
23.15 Aranyfészt
23.45 Álmatlanság (am.-kan. thriller, 2002)
1.40 Koncertek az A38 hajón

TVR 2

8.00 Román útlevel
9.00 Boldogulj egyedül! (amerikai animációs sorozat)
10.00 Paula nyara (német sorozat)
11.00 Csavargó halász
11.30 Motomágia
12.00 UEFA Magazin
12.30 Jamie 30 perce ebédje
13.00 Dana kertjében
13.30 A világ palotái
14.00 Hegyház (ism.)
15.10 Új esély a szerelemre (am. f. dráma)
16.40 Győztesek
16.50 Világutazó
17.00 Hírek
17.30 Balkáni szokások
18.30 Kaland és természet
19.00 Top cut
19.30 Nagy lábón
19.55 Győztesek
20.10 Az elveszett gyémánt
19.00 Hétvégi Pro Tv hírek, sport
20.30 Trója (am.-máltai-angol tört. kaladf., 2004)
0.00 Hajszja a gyémántok nyomában (amerikai-dél-afrikai-kanadai-angol film, 2008)
3.30 Trója (amerikai-máltai-angol történelmi kaladfilm, 2004) (ism.)

SPORT.RO

9.10 ProMotor 10.00 Hírek 11.00 Pontos sportidő 13.00 Sport.ro Hírek 14.00 Örülünk a focinak 15.00 Sport.ro Hírek 15.05 Fogadás a félelemmel 15.45 Forma 2 16.25 Mitica ligája (live) 18.00 Sport.ro Hírek (live) 19.00 Mitica ligája (live) 20.00 A fény harcosai 21.00 Sport.ro Hírek (live) 22.00 Mitica ligája (live) 23.00 Gigászok harca 0.00 Sport.ro Hírek

m2

6.56 Ma Reggel
10.00 Mesék
11.25 Együtt a család (sor.)
13.01 Engedjétek hozzám
13.10 Katolikus krónika
13.40 Útmutató
14.05 A sokszínű vallás
14.15 Evangélikus magazin
14.45 Evangélikus ifjúsági műsor
14.50 Országos református tanévnyitó
15.55 Hagyományok őrzői
16.00 Unokáink is látni fogják
16.30 Don Matteo (sor.)
17.25 Rózsa Sándor (sor.)
18.15 Voyager
18.45 Európa egészsége
19.35 Mese
20.05 Montalbano felügyelő (krimisor.)
21.00 Híradó este
21.25 Sporthírek
21.30 McLeod lányai (sor.)
22.15 Budapesti újévi koncert
23.10 A Noszty fiú esete Tóth Marival (magyar film, 1960)
0.50 OTP Bank Liga DVSC TEVA - Újpest FC bajnoki labdarúgó mérkőzés
2.30 Álmatlanság (am.-kan. akcióthriller)

PRO TV

6.30 Star Wars: A klónok háborúja (amerikai animációs sorozat)
7.00 Pro Tv hírek, sport
10.00 A koboldok varázslatos legendája (német-angol-amerikai fantasztikus kalandfilm, 1999)
11.00 Az elveszett aranyváros fosztogatói (amerikai kalandfilm, 1987) (ism.)
13.00 Pro Tv hírek, sport
13.05 Rendőrákadémia (am. vígj. sor.)
15.00 A hercegnő és a tengerész (amerikai romantikus dráma, 2001) (ism.)
17.00 Kutyaftában (amerikai-austrál akcióvígjáték, 2001) (ismétlés)
19.00 Hétvégi Pro Tv hírek, sport
20.30 Trója (am.-máltai-angol tört. kaladf., 2004)
0.00 Hajszja a gyémántok nyomában (amerikai-dél-afrikai-kanadai-angol film, 2008)
3.30 Trója (amerikai-máltai-angol történelmi kaladfilm, 2004) (ism.)

ACASĂ

8.15 Analia másik arca (sorozat) 9.45 Dona Barbara (sorozat) 12.30 Láza-dó szerelem (sorozat) 14.30 Clase 406 (mexikói sorozat) 15.30 A család (sorozat) 16.30 Vad szív (mexikói sorozat) 18.30 Szerelmekönnyek (román sorozat) 19.30 Az örökösök (sorozat) 20.30 Nők (am. vígj., 2008) 23.45 Clase 406 (mexikói sorozat) 0.45 Szerelmekönnyek (román sorozat) 1.45 Mesés hölgyek (ism.)

RTL KLUB

8.00 Kölyökklub
Benne: Lisa, Eliás, a kis mentőhajó, Yakari, Rupert maci, Kengyelfutó gyalogkukuk, Hupikék törpikék, Frédi és Béné, avagy a két kőkorszaki szak
11.00 Trendmánia
11.35 Asztró Show
12.35 RTL Klub Híradó
13.15 Tengeri órjázat (krimisor.)
14.20 Magyar autósport-magazin
14.30 Forma-1 (élő) - Belga Nagydíj Circuit de Spa-Francorchamps
Utána: 17.05 Hatoslottó-sorsolás
17.20 Eltűntnek nyilvánítva (am.-kan. sor.)
18.05 Független játszma 2.: Az utolsó menet (amerikai-kanadai akcióf., 2000)
20.00 RTL Klub Híradó
20.30 Titanic (am. rom. dráma, 1997)
Utána: RTL-hírek
0.30 Alvilági játékok (am. thriller, 2006)
Közben: RTL-hírek
2.45 Portré
3.20 Corinna (német vígj. sor.)

ANTENA 1

5.40 101 kiskutya
7.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés (live)
9.00 Huncut karácsony (amerikai-kanadai családi vígjáték, 2003)
11.00 Extralarge: A kondor misszió (olasz-amerikai krimi, 1993)
13.00 Híradó, sport, időjárásjelentés (live)
14.00 A Keresztapus (amerikai-angol vígjáték, 1999) (ism.)
16.00 Híradó, sport, időjárásjelentés
16.30 SuperBingo Metropolis (verseny show) (live)
19.00 Híradó, sport, időjárásjelentés
20.20 A Mindenbó (amerikai vígjáték, 2003)
22.20 Tremors - Ahová lépek, szörny terem (am. akció-vígj., 1990)
0.20 Hispania (spanyol sorozat)
1.45 Híradó, sport, időjárásjelentés (ism.)
2.30 Tremors - Ahová lépek, szörny terem (am. akció-vígj., 1990) (ism.)

FILM+

8.05 Televíziós vásárlás
11.10 Ami sok, az sok (amerikai vígjáték) 13.10 Mr. Magorium mesebaltja (amerikai vígjáték) 14.50 Féltelen száguldás (am. akciófilm) 16.35 Rendőrákadémia 5. (amerikai vígjáték) 18.15 Mindent bele, fiúk! (olasz akcióvígjáték) 20.00 Gyilkosság a Fehér Házban (amerikai thriller) 22.00 D-Tox (am.-német akcióthriller) 23.45 Veszélyes Bangkok (am. thriller)

TV2 TV 2

6.45 Reggeli gondolatok
7.15 Az idő örvényében
7.45 Tv2 matiné
Benne: 414-es küldetés, Fifi virágoskertje, Roary, a versenyautó, Eperke legújabb kalandjai
11.25 Max Steel (am. sor.)
12.00 Mosoly Road Show 2011
12.30 Stahl konyhája
13.00 Kalandjázat
13.35 Borkultusz (ism.)
14.05 90210 (am. sor.)
15.05 Sliders (am. sor.)
16.05 Monk - Flúgos nyomozó (am. krimisor.)
17.00 Bűbájos boszorkák (am. sor.)
18.00 Elvitte a víz (am.-angol anim. f.)
19.30 Tények
20.00 Napló
20.35 Napló Extra
21.05 Pökember 2. (am. sci-fi akcióf., 2004)
23.40 Frizbi - Hajdú Péterrel (talk show)
Közben: Kenősorsolás
0.40 Knight Rider (am. sor.)
1.35 Goya kísértetei (sp. film, 2006)
3.30 EZO.TV
4.00 Napló (ism.)

PRIMA TV

6.00 Tanulj, álmodj, szeress! (life-style magazin) (ism.)
7.00 Kandikamera
8.00 Kacsamesék
9.30 Ház, építés, design
10.00 Teleshopping
10.30 Fején a nagyvilág
11.00 Levintza bemutatja
11.30 Tanulj, álmodj, szeress!
- life-style magazin
12.30 Én, te, ő (vígjáték sor.)
13.30 Focus monden
14.00 Idősek és nyugtalanok (ism.)
14.30 Csiribí-csiribá 2. (amerikai családi kalandfilm, 2007)
16.30 Horia akadémia (ism.)
18.00 Hírek, időjárásjelentés
19.00 Sport
19.30 A cseresznye a tortán - reality show
20.30 Vadkaland (amerikai anim. f., 2006)
22.30 Kongó (amerikai kalandf., 1995)
0.30 Hírek, időjárásjelentés (ism.)
1.30 Kongó (am. kalandf., 1995) (ism.)
3.30 Ízek, hársz szakács (ism.)

KANAL D

8.30 Egyik házból a másikba 9.15 Egémese (am. rajz.) 10.30 Régi idők kocsija (amerikai vígjáték) 12.30 Hírek 13.30 Neves-sünk 14.00 Szerelmek.ro 17.00 Ez Románia! 17.45 Akarsz milliomos lenni? (ismétlés) 18.45 A nap híre 19.00 Hírek 19.45 D-Paparazzi 20.30 Szemek az árnyékban 22.00 Az utolsó kaland 0.45 Vérdíj (amerikai akciófilm) (ismétlés)

HÍR TV

8.00 Híradó
8.30 Soroló
9.05 Iskolapédia (ism.)
9.30 (ism.)
10.05 Péntek 8 (ism.)
11.05 Célpont (ism.)
11.30 Napról napra Belpolitikai összefoglaló
12.05 Civil kaszinó
13.00 Déli híradó
13.40 Közvetlen ajánlat
14.05 Különkiadás (ism.)
A kultúra külön kiadásában
15.05 Hírvilág extra (ism.)
15.30 Balaton Bike Fest (ism.)
16.00 Híradó
16.30 (ism.)
17.05 Garázs (ism.)
17.30 GyógyHír
18.00 Híradó
18.30 Hírvilág
19.05 Keresztmetszet
20.00 Híradó
20.30 Napról napra (ism.)
21.05 Kontraszt
22.00 Híradó 21
22.30 Értéktelenség más-ként (ism.)
23.05 Vetítő
23.06 1968 - magyar szemmel (magyar dokumentumf., 2004)
0.05 Kontraszt (ism.)

DISCOVERY

6.30 Szétepitők
7.00 Hogyan készült? - Speciális vágószerszámok, Lázmerők
8.00 Autókereskedők - Porsche 911 Targa
9.00 Hogyan csinálják? Kalap, tengerfenéken futó kábel, légi utas-ételek
11.00 Chop
- Shop
- Dugóúzó
11.00 Amerikai hotrodok
12.00 Autóépítők - A nagy verdacsata
- Tolni-húzni
13.00 Autókereskedők
15.00 Óriás költözöttek
16.00 Állítólag...
- Tűzgolyó
18.00 Édesvízi szörnyek
19.00 Szétepitők
20.00 A túlélés törvényei
- Sierra Nevada
21.00 Autókereskedők - Ford Cosworth
23.00 Chop Shop - A londoni műhely - Boy Racer
1.00 Elraboltak - megmentettek
- Tűszelítő terroristák
2.00 A fegyverkovács
- Különleges fegyver
a különleges alakulatnak

ETV

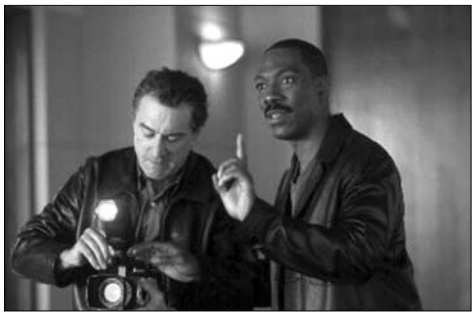
7.00 Híradó ism. 7.30 Kultúrsepp 8.00 Reggeli Terefere ism. 10.00 Híradó 10.30 Szent István ünnepe 16.00 Piacrét 16.30 Többszemközt 17.00 Hítelek ism. 17.30 Erdélyi Kávéház 18.00 Piacrét ism. 17.30 Erdélyi Kávéház 18.30 Híradó 19.00 Kultúrsepp ism. 19.30 Híradó 20.00 Többszemközt 20.30 Híradó 21.00 Híradó 22.00 Met-szet, ism. 22.30 Híradó

HÉTFŐ
2011. augusztus 29.

A nap filmjei

Pro Tv, 20.30
Showtime - Végtelen és képtelen

A Los Angeles-i zsaruk legkeményebb nyomozója, Mitch Preston egy nap azon veszi észre magát, hogy a narkósok, maffiózók és bérgyilkosok helyett sokkal ravaszabb és kegyetlenebb népséggel kell szembenéznie: a tévésekkel. Egy rámenős producer az évszázad műsorára készül. Ennek érdekében a kelletlen nyomozó mellé szerződteti a kétfalás Trey Sellarst, aki mindig a reflektorfénybe vágyott.

m1, 21.05
A miniszter félrelép

Vitt Péter miniszter az a fajta férfi, akit a nők legtöbbször kíván magának - de csak addig, amíg meg nem kapja. Okos, sármos, és mindig talpra esik mint a macska, inspirálják a nagy kihívások, a napi megmérettetés. Mellesleg ő az Országház Don Juanja. Az aktuális "kihívás" neve Marosi Tünde, és természetesen gyönyörű. Foglalkozását tekintve viszont az el-lenzék vezérszónokának titkárnője.

DUNA TV, 22.00
Egy nejnél jobb a kettő

Maria egy olasz kisvárosban él, és szandálok készítésével és eladásával próbálja fenntartani magát és két gyermekét, miután férje Vincenzo Amerikába ment szerencsét próbálni. Az asszony ráun, hogy már hónapok óta nem hallott férjéről, így felkerekedik és Amerikába megy két gyermekével, hogy megkeresse őt. Vincenzo azonban ott is feleségül vett már egy nőt, aki már gyermeket vár tőle.

BUKARESTI RÁDIÓ

magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában
15.00 Híradó, kommentár
15.20 Magyar zenei lexikon
15.30 Kulturális mozaik

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ

11.00 Hírnegyedóra
13.05 Zenés üzenetek
14.00 Délutáni váltás
Zenedoboz, Kalendárium
16.00 Híradás, Sport, Rádióújság
17.00 Híradás, Figyelő, Törvénytár
17.55 A nap hírei röviden

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

2.00 Éjszakai váltás
8.00 Hírek, sport
8.10 Hangoló
9.50 Hírek, műsorism.
15.00 Slágeróra
16.00 Hírek
16.15 Hétköznapi igazsága
17.00 Nap-óra
17.30 Zene, zene, zenelánc
17.55 Hírek, műsorism.

DUNA TV

7.35 Építészeti XXI (ism.)
8.05 Magyar elsők
8.30 Híradó
8.40 Család-barát (ism.)
9.35 Divathét (ism.)
10.00 A nagy ho-ho-ho-horgász
10.10 Hókusz-Pókusz Cirkusz
10.15 A kék egér
10.25 Vissza Sherwoodba! (kan. sci-fi sor.)
10.55 Az utolsó mohikán
11.25 Derrick (német krimisor.)
12.30 Kívánságkosár
15.00 Híradó
15.15 Térkép
16.00 Heuréka! Megtaláltam!
16.30 Magyar elsők
16.50 A világ nagy kikötői
17.45 Duna anxyz
18.05 Philip Marlowe esetei (sor.)
19.00 Híradó
19.35 Mese
20.05 Szelek szárnyán (kan. sor.)
21.00 Híradó
21.10 Sporthírek
21.20 Közbeszéd
22.00 Egy nejnél jobb a kettő (olasz rom. vígj., 2004)
23.30 Sportaréna
0.15 Kutya éji dala (magyar filmdráma, 1983)

TVR 1

7.00 Reggeli híradó
8.00 Nyár, lányok és sztárok (live)
10.10 Lee Sun: Vihar a palotában (koreai sorozat)
11.20 Visszajátszás
12.45 A palota legendái: Lim Sang (dél-koreai sor.)
14.00 Hírek
14.45 Kurier TV
15.15 Teleshopping
15.30 Krónika - magyar nyelvű műsor
17.00 Az ősi erdők története
18.00 Hírek
18.25 A palota legendái: Lim Sang (dél-koreai sorozat)
19.45 Sport
20.00 Hírek, időjárásjelentés
21.00 American Tragedy (amerikai filmdráma, 2000)
22.00 Mad Men - Reklámőrültek (amerikai sorozat)
22.55 George Enescu Nemzetközi Fesztivál 2011
23.00 Gray anatómiája (amerikai sorozat)
0.40 Jools Holland Show
1.55 Kurier TV (ism.)
2.15 TVR55 (ism.)
3.05 Győztesek (ism.)
3.15 Hírek (ism.)

VIASAT 3

10.35 Visszatérés a Paradicsomba (amerikai dráma) 12.40 Két pasi meg egy csajszi (sorozat)
13.10 Egy kapcsolat szabályai (sorozat) 13.40 Lehetetlen küldetés 14.50 Órangyal (am. sorozat)
15.50 Doktor House (isméltés) 16.45 Nyomtalanul (sorozat) 17.40 Gyilkos számok (ism.) 19.30 Jóbarátok (am. vígj. sor.)
20.25 Két pasi (ism.)
21.25 Doktor House (sor.)
22.25 Aranypart

m1

6.56 Ma Reggel
10.00 Az aranyrózsa barlangja (kalandf., 1. rész)
11.35 Tanító ösvények: Csongrád (dokumentumf.)
12.05 Drága doktor úr (sor.)
13.01 Híradó délben
13.30 Kárpát Expressz
13.55 Átjáró
14.30 Roma Magazin
15.00 Domovina
15.35 Budapest (magyar dokumentumf.)
16.30 Szent István Vándorlás
17.00 Bűvölet (sor.)
17.30 Híradó
17.41 Körzeti híradó
18.00 Gyerekjáték az online szolgáltatás
18.00 Robbie, a foka (német sor.)
18.50 Angyali érintés (am. sor.)
19.40 Szerelmelejő (am. sor.)
20.30 Híradó este
20.55 Sporthírek
21.05 A miniszter félrelép (magyar vígj., 1997)
22.50 A főnökök főnöke (olasz sor.)
23.45 Hírek
23.50 Sporthírek
23.55 Mozgó modern
0.25 Ma Reggel (ism.)
Közéleti műsor

TVR 2

7.00 Teleshopping
8.00 A Simpson család (am. anim. sor.)
8.35 Familie Dr. Kleist (német sor.)
9.30 Jamie vendéglője
10.00 Mesék a vadonból
10.30 Nagy lábón
11.00 Vallomások (ism.)
12.00 Hírek, időjárásjelentés
12.30 Biznisz óra
13.30 Miért ABC
14.00 Ragadós történetek
14.35 Együtt Európában
15.30 Boldogulj egyedül!
16.00 Familie Dr. Kleist (német sor.)
17.00 Hírek, időjárásjelentés
17.25 Remix
18.30 Jamie vendéglője
18.55 Adio
19.00 Mesék a vadonból
19.35 Három királyság (kínai sor.)
20.30 Biznisz óra
21.30 Aeroshow
22.00 Hírek, sport, időjárásjelentés
23.00 Wonderful You (angol minisorozat)
0.00 Három királyság (kínai sor.)
0.55 Győztesek (ism.)
1.10 Prime Suspect 6 (angol krimi)

SPORT.RO

7.00 Sport.ro Hírek
10.00 Pontos sportidő
12.00 Sport.ro Hírek
13.10 Külön kiadás
14.00 Sport.ro Hírek
15.00 Sport.ro Hírek
15.10 Pontos sportidő
16.00 Sport.ro Hírek
16.30 Pontos sportidő (live)
18.00 Sport.ro Hírek (live)
19.00 Pontos sportidő
19.05 Információk
20.05 Pontos sportidő
22.00 Boxbuster: Marco Huck - Hugo Hernan Garay
23.00 Sport.ro Hírek

m2

6.56 Ma Reggel
10.00 Clic és Kat
10.05 Marci
10.25 Sherlock Holmes, a mesterkopó
10.50 A világ meséi
11.05 Zenelánc
11.10 Rondó
12.05 Körzeti magazin
13.01 Híradó délben
13.30 Kárpát Expressz
13.55 Záróra
14.45 A múzsa csókja
15.10 Pipafüstben
16.05 Caterina és a lányok (olasz sor.)
17.00 Elit gimí (olasz drámasorozat)
17.50 Kalandozó
18.15 Magyar rock
19.10 1100 év Európa közepén
19.35 Zorro legendája
20.00 Halhatatlan szépség (francia sor.)
21.00 Híradó este
21.30 McLeod lányai (sor.)
22.15 24 (amerikai sor.)
23.00 Záróra
23.50 Angyali érintés (amerikai sor.)
0.35 Szerelmelejő (am. sor.)
1.20 A miniszter félrelép (magyar vígj., 1997)
3.00 Magyar rock
4.00 1100 év Európa közepén

PRO TV

6.15 A koboldok varázslatos legendája (ism.)
7.00 Pro Tv hírek, Könyvbemutató
10.00 Rendőrákadémia (amerikai vígjáték sorozat) (ism.)
12.00 Fiatál és nyugtalan (am. sor.)
13.00 Pro Tv hírek, sport
14.00 Szívtelen bosszú (amerikai filmdráma, 1997)
16.00 Fiatál és nyugtalan (amerikai sorozat)
17.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
17.45 Gyermek-kereskedők (amerikai filmdráma, 1994)
19.00 Pro Tv hírek, sport
20.30 Showtime - Végtelen és képtelen (am.-auszt. akció-vígj. sorozat)
22.30 Pro Tv hírek, sport
23.00 Két pasi - meg egy kicsi (amerikai sorozat)
0.00 Showtime - Végtelen és képtelen (amerikai-ausztrál akció-vígj., 2002) (ism.)
1.30 Pro Tv hírek (ism.)
3.00 Amit csak Lola akar (kanadai-francia f. dráma) (ism.)

ACASĂ

8.15 Analia másik arca
9.45 Dona Barbara (sorozat) 12.45 Lázadó szerelem (sorozat) 14.30 Clase 406 (sorozat) 15.30 A család (mexikói sorozat) 16.30 Igaz történetek 17.30 Vad szív (mex. sorozat) 18.30 Szerelmelejő (sorozat) 19.30 Örökösök (amerikai-kol. drámasorozat) 20.30 Kassandra (sorozat) 22.00 Éjszakai történetek 22.30 Auróra (amerikai sorozat) 23.30 Clase 406 (sorozat)

RTL KLUB

6.30 Top Shop
7.00 Magazin (ism.)
7.25 Fókusz Reggel
Közszolgálati magazin
7.55 Reggeli
Reggeli magazinműsor
10.05 Rubi, az elbűvölő szörnyeteg (mexikói sorozat)
11.05 Top Shop
13.00 RTL Klub Híradó - Déli kiadás
13.15 Asztro Show
14.30 Fél kettő
Magazin a legjobb történetekkel
15.35 Diana, a nép hercegnője (angol életr. drám., 1998)
17.40 A szív útjai (török sor.)
18.50 Ezel - Bosszú mindhalál (török sorozat)
20.00 RTL Klub Híradó
20.45 Fókusz
Közszolgálati magazin
21.25 Barátok közt (magyar sor.)
22.00 Dr. Csont (amerikai krimisor.)
23.05 Hazudj, ha tudsz! (am. krimisor.)
Utána: RTL-hírek
0.15 Lányok a csúcson (amerikai rom. vígj., 1999)
2.10 Reflektor - Sztármagazin

ANTENA 1

6.00 Híradó, Sport
10.00 Sajtószemle Mircea Badeaval
11.00 Menyasszony a fiannak - reality show (ism.)
13.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
14.00 Menyasszony a fiannak - reality show (ism.)
16.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
17.00 B.D. a hegyekben és a tengeren (román vígjáték, 1971)
18.50 Külön kiadás (live)
19.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
20.20 Rajtaütés (arubai-hongkongi-amerikai akciófilm, 1998)
22.15 A maharadzsza lánya (olasz-német-amerikai sorozat)
23.15 Híradó, Sport, időjárásjelentés
0.00 Nikita (amerikai-kanadai sorozat)
1.00 Rajtaütés (arubai-hongkongi-amerikai akciófilm, 1998) (ism.)
3.00 Elena és a férfiak (francia-olasz romantikus vígjáték, 1956)

FILM+

8.05 Televíziós vásárlás
11.10 Az ausztrál könnyűlovasság (ausztrál háborús filmdráma) 13.20 Emberablók (angol kalandfilm, 1-2. rész) 16.55 Az életet sem drága (amerikai-kanadai thriller) 18.40 Pusztító lavina (német-francia-osztrák film) 20.25 Néma gyilkos (német thriller) 22.10 Bosszú mindhalál (amerikai akciófilm) 0.10 Terrorcsapda (amerikai-angol-német akciófilm)

TV2

7.00 Magellán (ism.)
7.25 Tények Reggel
7.55 Mokka
10.00 Mokka habbal
10.35 Stahl konyhája (ism.)
10.40 Babapercek
10.45 Teleshop
12.20 Született kémek 12.45 (sor.)
14.30 EZO.TV
15.25 Seherezáde (török drámasor.)
16.25 Lassie (am.-kan. sor.)
17.30 Második élet (am.-kol.-mex. sor.)
18.25 Update Konyha
18.30 Seherezáde (török drámasor.)
19.30 Tények Hírműsor
20.20 Aktív
21.15 Jóban Rosszban (magyar sor.)
22.25 NCIS (amerikai krimisor.)
23.25 NCIS: Los Angeles (amerikai krimisor.)
Közben: Kenősorsolás
0.20 Aktív
0.25 Különleges ügyosztály - Párizs (francia krimisor.)
1.25 Tények Este
1.55 EZO.TV
2.30 Ned Kelly - A törvényen kívüli (auszt.-angol-francia filmdráma, 2003)

PRIMA TV

6.00 A cseresznye a tortán - reality show (ism.)
7.00 Csiribí-csiribá 2. (amerikai családi kalandfilm, 2007) (isméltés)
9.00 Teleshopping
9.30 Szívek találkozása (indiai sor.)
10.30 Nézd ki foz (ism.)
11.30 Ismerkedj, álmodj, szeress! (ism.)
12.30 Teleshopping
13.00 Kacsamesék (am. rajzf.)
13.30 Teleshopping
14.00 Szívek találkozása (indiai sor.)
15.00 Vadkaland (amerikai anim. f., 2006) (ism.)
17.00 Lököttek (román sorozat)
18.00 Hírek, időjárásjelentés
19.00 Sport
19.30 A cseresznye a tortán - reality show
20.30 Horia akadémiaja - kulináris műsor
22.15 Lököttek (román sorozat)
23.15 Titkos szerelmek (telenovella)
1.30 A szélvihar pokla (amerikai akciófilm, 2003)
3.30 Hírek (ism.)

KANAL D

7.30 Családi történet (török sorozat) 9.30 Teleshopping 10.00 Kedves barátnőm 12.30 Kanal-D Hírek 13.15 Légy az enyém 15.15 A szív úrnője (török sorozat) 16.45 Célpontonban 18.45 A nap híre 19.00 Kanal-D Hírek 20.00 A szívnek nem lehet parancsolni (török drámasorozat) 22.00 Szemek az árnyékban 23.30 Kanal-D Hírek 0.30 New Jack City (amerikai akciófilm)

HÍR TV

7.00 Befutó (ism.)
7.30 Soroló (ism.)
8.00 Híradó
9.05 Kontraszt (ism.)
10.05 Napról napra (ism.)
10.30 BBC Hard Talk (ism.)
11.00 Híradó
11.30 Európai híradó (ism.)
12.05 (ism.)
12.30 Hírvilág (ism.)
13.00 Déli híradó
13.35 Hungarorama
14.05 Soroló (ism.)
14.30 Garázs (ism.)
15.05 Civil kaszinó (ism.)
Húsbavágó kérdések, civil válaszok
16.00 Híradó (ism.)
Friss napi információk
16.30 BBC Click (ism.)
A BBC informatikai magazinja
17.05 Célpont (ism.)
Oknyomozó riportműsor
17.30 Paletta
18.00 Híradó
18.30 Panaszkönyv
19.05 Zuschlag ítélet
20.00 Híradó
Friss napi információk
21.05 Rájátszás
22.00 Híradó
22.35 Lapzárta
Vitaműsor újságírókkal
23.00 Híradó
23.30 Pálya
0.05 Rájátszás

DISCOVERY

7.00 Hogyan készült? Porlasztók, Kombinált csavarkulcsok
8.00 Autókereskedők - Jeep CJ7
9.00 Hogyan csinálják? Úrhajó-kommunikáció, óriás tartályhajók tisztítása
10.00 Hogyan készült? - Motorkerékpár-motorok
11.00 Édesvízi szörnyek - A Rift-völgy rémei
12.00 Amcsi motorok
13.00 Autókereskedők
15.00 Állítólag... - Baseballmítoszok
17.00 Hogyan készült? - Carroll Shelby motor
18.00 Autókereskedők - Jensen Interceptor
19.00 A túlélés törvényei

ETV

7.00 Napraforgó 9.00 Kultúrcepp ism. 16.00 Híradó 16.15 Kultúrcepp ism. 16.35 Kárpát Expressz 17.00 Átjáró 17.30 Híradó 17.40 Izelítő 17.50 Egészséges percek 17.55 Könyvajánló 18.00 Reggeli terefe 18.30 Híradó 19.00 Piacter 19.30 Híradó 20.00 Lakatos Iván: Alakik tájban, 3. rész, dokf. 20.40 Zene 21.00 Piacter ism. 21.30 Híradó 22.00 Átjáró, ism. 22.30 Híradó

Augusztus 26., péntek

Az év 33. hete és 238. napja, hátravan 127 nap

Ma **Izso, Cseke (Csekó)** és Margit napja van. Az Izso férfinév az Ézsau név régi magyar formája. Az Ézsau héber név, jelentése nyers, szőrös. A Cseke régi magyar személynév, az ismeretlen eredetű Csek név származéka. A Margit női név a görög eredetű latin Margareta név megmagyarosodott alakja, a jelentése: gyöngy. A köznévi a görögben valószínűleg perzsa eredetű. Holnap a **Gáspár, József** és **Mónika** nevének ünnepe. Vasárnap az **Ágoston, László** és **Mózes** nevéket köszöntjük.

román haderő megkezdi Erdély elfoglalását. **Augusztus 28., vasárnap**
• 1921 – Kitér a nyugat-magyarországi felkelés: a Rongyos Gárda a megfelelő katonai erővel még nem rendelkező Ausztria ellen fog fegyvert, hogy megakadályozza a mai Burgenland elcsatolását.

Vicc

Pistike megkérdezi az apját: – Apuci! Van az Istennek felesége?
– Dehogy van – feleli a papa –, hiszen akkor nem lenne mindenható.

Recept

Expressz almatorta
Hozzávalók: 1 kg alma, 1 kg babapiskóta, 5 dl víz, pudingpor, cukor, fahéj, citromlé.
Elkészítés: Egy kapcsos tortaformát kirakunk babapiskótával. Az almát lereszeljük, és puhára pároljuk. A pudingporokat elkeverjük 2,5 dl vízzel, és a megpuhult almára öntjük, majd sűrűsödésig főzzük. Ízlés szerint cukorozzuk, fahéjjal és citromlével ízesítjük. Összekeverjük, és a felét melegen a piskótára öntjük. Újabb piskótasort helyezünk rá, a tetejére ráöntjük az almás masszát másik felét. Elsimítjuk a krémreteget, és betesszük a hűtőbe. Díszíthetjük tejszínhabbal és csokoládéreszeléssel.

Évforduló

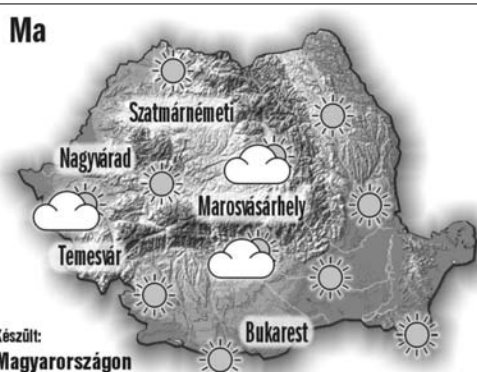
Augusztus 26., péntek
• 1789 – Az emberi és polgári jogok nyilatkozatának megjelenése.
• 1944 – A Kárpátokban a Székelyföld felé nyomuló szovjet hadsereg az Úz völgyében átlépi Magyarország 1941-es határát.
Augusztus 27., szombat
• 1534 – Majláth István vezette erdélyi, havasalföldi seregek szövetségben Moldvával ostromolják Medgyest, ahová Lodovico Grietti vette be magát.
• 1916 – Románia csatlakozik az Antanthoz, hadat üzen Magyarországnak, a

A hatos lottó nyerőszámai:
33, 18, 41, 5, 38, 3.

Horoszkóp

KOS (III. 21.–IV. 20.)
Jó benyomást tesz valakire azáltal, hogy jól kezel egy most adódott lehetőséget. Nem kell a középpontban lennie ahhoz, hogy hódítási esélye megnöjjen.
BIKA (IV. 21.–V. 20.)
Hivatalos ügyek intézésével telik napja. Ossa be idejét, tervezzen fontossági sorrendet, hogy mindezzel végezzen mielőbb.
IKREK (V. 21.–VI. 21.)
Váratlan események zökkengetik ki a megszokott életritmusából. Legyen jókedvű, keresse a vidám társaságot, az mindenféle orvosságnál gyógyítóbb.
RÁK (VI. 22.–VII. 22.)
Anyagi helyzete változáson megy keresztül. Belül nagyon boldog, mert találhat valakit, akire támaszkodhat. Ahogy pontról pontra megvalósítja terveit, egyre bizakodóbbá válik majd.
OROSZLÁN (VII. 23.–VII. 23.)
A munkája unalmas és egyhangú. Ma lassú lesz és nehézkes. Gondoljon erre, ha gépjárművet vezet, és lehetőleg utána se fogyasszon alkoholt.
SZŰZ (VIII. 24.–IX. 23.)
Érdekes telefonhívást kap. Amiről értesül, meglepi, mert másképpen ítélte meg a helyzetet. Úgy látja, a végéhez közeledik egy időszak és új kezdet várja.

MÉRLEG (IX. 24.–X. 22.)
Ma főként a pénz körül forognak a gondolatai. Elhatározza, hogy erősíti az anyagi helyzetét. Egyik barátja a segítségére siet.
SKORPIÓ (X. 23.–XI. 22.)
Addig nem nyugszik, amíg terveit valóra nem váltja. Megpályáz egy állást és lehet, hogy meglepő választ kap. Ne aggódjon az anyagi nehézségek miatt, mindent meg tud majd oldani.
NYILAS (XI. 23.–XII. 21.)
A hátráló Jupiter a Kos csillagképben arra figyelmezteti, hogy minden lépését mérlegelje gondosan, nehogy hibás lépést tegyen. Foglalja el magát, dolgozzon, szépítse környezetét.
BAK (XII. 22.–I. 20.)
Vegye komolyan egészségi problémáit, és kezeltesse magát, hiszen az egészség mindennél többet ér! Fogyasszon sok folyadékot gyümölcsöt és zöldségfélét.
VÍZÖNTŐ (I. 21.–II. 19.)
Igyekezzen széles látókörrrel szemlélni a világot és a körülötte zajló eseményeket. Legyen mindenkihez kedves, segítőkész. Meglepő változásokat tapasztal környezetében.
HALAK (II. 20.–III. 20.)
Sokat aggodalmaskodik, ami borongós hangulatot okoz. Igyekezzen pozitívan értelmezni az eseményeket, és keresse a vidám emberek társaságát.

Készült: Magyarország az Országos Meteorológiai Szolgálatnál

Túlnyomóan napos idő lesz. Bár a déli, délutáni órákban olykor megnövekszik a gomolyfelhőzet, csapadék nem valószínű. A déli, délkeleti szél időnként megélték. Marad a meleg, nyári idő.

A következő napok időjárása

Szombat
34°C
Folytatódik a meleg idő. Az időnként megnövekedő gomolyfelhőzetből zápor nem valószínű.
30°C
Bukarest

Vasárnap
32°C
Az időjárás nyári, meleg jellege továbbra is megmarad. Többórás napsütés valószínű.
29°C
Bukarest

Jelleg	Délutáni hőmérséklet	Holnap hajnali hőmérséklet	
Arad	napsütés időnként felhősödéssel	33°C	19°C
Brassó	napsütés felhőkkel	28°C	16°C
Bukarest	derült, napos idő	32°C	18°C
Csikszereda	napsütés időnként felhősödéssel	29°C	11°C
Kolozsvár	derült, napos idő	32°C	19°C
Marosvásárhely	derült, napos idő	33°C	17°C
Nagyvárad	sok napsütés, kevés felhő	37°C	20°C
Szatmárnémeti	derült, napos idő	33°C	18°C
Temesvár	sok napsütés, kevés felhő	37°C	19°C

Sajátos informatika

Horváth István

***	IZRAELI TENGERT	KÉZBEISÍTŐ, ÁTNYÚJTO	OLASZ SZIGET SZICILIA MELLETT	MUNKA (LAT.)	***	AZ EGYIK VÉRCSOPORT	KEZD MEGERTENI	AMELY DOLOG	NÉPSSÉG SZORVÁNYA
VÁRÓTEREM						CSÖKKEN A SZINTJE			
ÁTNYÚJT						DOLGOZIK A MOLNÁR			
OLASZORSZÁGI TARTOMÁNY							LEMEZKIADÓ CÉG		
AZ IDŐ JELE		KUTYA SZIJA					MAGÁT EMESZTŐ		EGYESI SZÁNOM...; SAJNALKOZÁS
***	FEL-DÜHÖDIK	KÁBULATBA EJT					BUSZ SZÉLEI!		
LEHETŐSÉG	SZOKNYAHOSSZ			PACI ELEDELE			BECEZETT TITUSZ		
BECÉZETT IDA				SENTE (RÓV.)		OLASZ FÉRFINEV			
TÉLI LAKOMA						NUMERO (RÓV.)			
ISTÁLLÓI KELLEK							ZSOLOZSMA		

új magyar szó

Szerkesztőség és kiadó:
Bukarest, 3. kerület, Lipszani u. 29-31 sz., I. emelet. Telefon/fax: 021/317-8847, E-mail: office@maszol.ro

Postacím:
Redacția „Új Magyar Szó” OP 15, CP 40, sector 5, București

Mb. felelős szerkesztő:
Salamon Márton László

Vezető szerkesztő:
Cseke Péter Tamás

Vezető publicista:
Ágoston Hugó

Főmunkatársak:
Ady András, Bíró Béla, Krebsz János, Gyulay Zoltán, Sebestyén Mihály, Székedi Ferenc, Székely Ervin

Szerkesztők:
Moldován Árpád Zsolt (Aktuális)
Bogdán Tibor (Hátér)
Szakács Zsuzsanna (Gazdaság)
Turós-Jakab László (Sport)
Farkas István (Kultúra, Média)
Orosz Anna (Életmód)
Szonda Szabolcs (Színkép)

Olvasószerkesztő:
Osváth Annamária, Toth Réka

Tudósítók:
Antal Erika – 0788-760573 (Marosvásárhely), Sipos M. Zoltán – 0788-715876 (Kolozsvár), Totka László – 0788-715848 (Nagyvárad), Baloga-Tamás Erika – 0746-375775 (Székelyudvarhely), Kovács Zsolt – 0788-715766 (Sepsiszentgyörgy), Mayla Júlia – 0745-682401 (Beszterce), Sike Lajos – 0788-715687 (Szatmárnémeti), Tamás András – 0744-781709 (Nagyenyed)

Fotóriporter, képszerkesztő:
Tofán Levente

Grafikus:
Horváth István

Tördelőszerkesztők:
Lőrincz Imola, Szabó Ildikó Erzsébet

Kiadja a Scripta Kiadó Rt.

Terjesztési menedzser:
Béres Attila – 0788-318353

Területi megbízottak:
Baricz István – 0788-488739
Keresztes Csaba – 0746-100830 (Gyergyó),
Tósa András – 0788-715481 (Kolozs, Szilágy)

Logtanácsos:
Czédly József

Hirdetési ajánlat a honlapon és a szerkesztőségben. Előfizethető a Román Postánál (katalógusszám: 19302), közvetlenül a szerkesztőség-nél és előfizetés-szervezőinknél. Magánterjesztők forgalmazzák.

Előfizetési díjak:
1 hónapra 15 lej,
3 hónapra 38 lej,
6 hónapra 75 lej,
12 hónapra 148 lej

Nyomda: Garamond (Kolozsvár)

ISSN 1841-5520

Az Új Magyar Szó bármely részének másolásával kapcsolatos minden jog fenntartva. Értesítéseket átvenni csak az Új Magyar Szóra való hivalkozással lehet. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beküldött leveleket rövidítve, illetve szerkesztve közölje.

Lapunk megjelenését támogatja a

COMMUNITAS ALAPÍTVÁNY
Alapította az RMDSZ

és a Szabad Sajtó Alapítvány

MÉDIAPARTNEREK

US Open: Czink-siker

Tenisz

T. J. L.

▶ A hétfőn US Open selejtezőjének selejtezőjének második versenynapján pályára lépő magyarok közül csak Czink Melindának sikerült a továbbjutás: 3-6, 7-6 (4), 6-0 az amerikai Nicole Gibbszel. A többiek elbúcsúztak: Stephanie Foretz Gacon (francia, 7.)–Babos Tímea 7-5, 7-5, Marija Korytseva (ukrán)–Marosi Katalin 4-6, 6-0, 6-3, Laurynas Grigelis (litván)–Kellner Ádám 6-2, 6-2. A kvalifikáció második fordulójában Czink Körtvy-csevával, míg Jani Réka-Luca az olasz Camila Giorgival játszik. A főtáblára jutáshoz Czinknek és Janinak is még két mérkőzést kell nyernie, a 128 között a nőknél Arn Gréta van ott. Marius Copil 6-4, 3-6, 7-5-re nyert Facundo Bagnis ellen, és legközelebb a szlovák Lukáš Lackóval (28.) találkozók. A selejtezők 4. kiemeltjeként Gallovits-Hall Edina 6-1, 6-0-ra verte Isabella Hollandet és a második fordulóban Jessica Pegulával játszik. A bolgár Dia Evtimova 4-6, 6-3, 7-5-re nyert Alexandra Cadanțu (31.), a török Çağla Büyükakçay pedig 6-0, 7-5-re Mădălina Gojnea ellen. A 128-es főtáblán van Irina Camelia-Begu, Alexandra Dulgheru, Simona Halep, Monica Niculescu, Sorana Cîrstea és Victor Hănescu is. ◀

Vörös Ördögök Galacon

Labdarúgás

Hírösszefoglaló

▶ A magyar válogatott Szabics Imrét végig a soraiban tudó osztrák bajnok Sturm az idegenbeli 1-1 után Grazban 2-0-ra kikapott a fehér orosz BATE Boriszovtól, így nem jutott be a Bajnokok Ligája csoportkörébe.

Gabriel Torje új csapata, az Udinese a londoni 0-1 után hazai pályán is kikapott az Arsenaltól (1-2), amely úgy látszik hamar kiheverte két alapembere, Fabregas és Nasri távozásának sokkját. Di Natale vezetést szerzett az olaszoknak, majd később büntetőt is hibázott, míg a másik

Sorsolás Monacóban: a galaciak a Manchesterrel, a Benficával és a Bázellel kerültek egy csoportba

A 2011/12-es BL-idény csoportboesztása

A: Bayern München (német), Villarreal (spanyol), Manchester City (angol), SSC Napoli (olasz). **B:** Internazionale (olasz), CSZKA Moszkva (orosz), OSC Lille (francia), Trabzonspor (török). **C:** Manchester United (angol), Benfica (portugál), FC Bazel 1893 (svájci), Galaci Otelul. **D:** Real Madrid (spanyol), Olympique Lyon (francia), Ajax Amsterdam (holland), Zágrábi Dinamo (horvát). **E:** Chelsea (angol), Valencia (spanyol), Bayer 04 Leverkusen (német), KRC Genk (belga). **F:** Arsenal (angol), Olympique Marseille (francia), Olimpiakosz (görög), Borussia Dortmund (német). **G:** FC Porto (portugál), Sahtar Donyeck (ukrán), Szentpétervári Zenit (orosz), APOEL Nicosia (ciprusi). **H:** FC Barcelona (címvédő, spanyol), AC Milan (olasz), BATE Boriszov (fehérorosz), Viktoria Plzen (cseh). Az elmúlt idény legjobb európai labdarúgójának járó díjat Lionel Messi kapta, megelőzve Cristiano Ronaldót és Xavi Hérendeztet.

oldalon Van Persie és Walcott gondoskodott arról, hogy beigazolódjon a papírforma.

A francia Olympique Lyon 1-1-es döntetlent ért el az orosz Rubin Kazany otthonában, így 4-2-es összesítéssel megnyerte a párharcot. A francia együttes sorozatban tizenkettedik alkalommal szerepelhet a BL-főtáblán. Szintén bejutott a legjobb 32 közé a dán København csapatát 3-1 és 2-1 után búcsúztató cseh Viktoria Plzen, valamint a holland Twentét 2-2 és 3-1 után kiejtő portugál Benfica.

A tegnapi esti, monte carlói sorsolást megelőzően a

Török Labdarúgó-szövetség visszaléptette a BL-indulástól a bajnok Fenerbahce együttesét, mivel a klub érintett a helyi bundaügyben. Az UEFA ezt követően úgy döntött, hogy a török bajnokságban második helyezett Trabzonspor indulhat a BL csoportkörében.

A BL-selejtező negyedik fordulójában kiesett csapatok az Európa Liga csoportkörében folytatják, az FC København, a Sturm Graz, az FC Twente, az Udinese, a Rubin Kazany, a lengyel Krakkói Wisla, az izraeli Maccabi Haifa, a svéd FF Malmö, a dán Odense és a svájci FC Zürich. ◀

▶ Röviden

Dinamo-búcsú Európától

Kiesett a Bukaresti Dinamo az Európa-ligából: a „vörös kutyák” az idegenbeli 1-2 után tegnap este hazai pályán is vereséget szenvedtek az ukrán Vorkla Poltavától, 2-3 arányban. A hazaiak Torje (45. perc) és Țucudean (90. perc) révén találtak be, az ukrán gólokát Januzi (37. perc) és Barannik (72. és 78. perc) szerezték. Lapzárta után fejeződött be a többi román érdekltségű mérkőzés az Európa Liga csoportkörébe kerülésért.

Dinamo-Otelul a sláger

A labdarúgó-Liga-1 ötödik fordulójának műsora: ma: Kolozsvári CFR 1907–Sportul Studentesc (20.30 óra, GSP Tv); szombaton: Szeben–Pandurii (18 óra, DigiSport), Astra–Kv. U (21 óra, DigiSport); vasárnap: Brassó–Vaslui (16 óra, DolceSport), Ceahlăul–Rapid (18 óra, DigiSport), Dinamo–Otelul (20 óra, DigiSport), Steaua–Marosvásárhely (22 óra, DigiSport); hétfőn: Concordia–Petrol (19.30 óra, DigiSport), Mioveni–Gaz Metan (21.30 óra, DigiSport).

Liga-2, második forduló

A második csoport hétfői mérkőzései: CSM Râmnicu Vâlcea–Gaz Metan Severin, Dévai Mureșul–Chindia Târgoviște, FC Argeș Pitești–Nagyvárad Luceafărul, Bukaresti Juventus–Nagybányai Máramaros FC, Tordai Arieșul–UTA, Nagyvárad Bihor FC–Gyulafehérvári Unirea, ALRO Slatina–Temesvári Poli, Besztercei Gloria–FC Olt.

Balsay vb-címért bokszol

Balsay Károly ma este a Bokszyilág szövetség (WBA) nagyközépsúlyú világbajnoki címért lép ringbe Donyeckben, ahol a hazai közönség előtt szereplő Sztaniszlav Kastanovval csap össze. A 31 éves Balsay eddigi pályafutása során 25 mérkőzést vívott, 23 győzelme mellett kétszer kikapott.

Csúszik a Serie A rajtja?

Az olasz labdarúgóliga 20 illetékese közül 18 nem szavazta meg a játékosok által támogatott új kollektív szerződés aláírását, így egyre valószínűbb, hogy csúszni fog a Serie A hétfői rajtja, írja az MTI. A liga többek között azt szeretné elérni, hogy a futbalisták akarataik ellenére is eladhatók legyenek, illetve a kislejtezett játékosokat ki lehessen zárni az edzésekről.

Indul a hajsza az érmekért

Atlétika

Turós-Jakab László

▶ Szombaton kezdődik és szeptember 4-éig tart a dél-koreai Teguban a 13. atlétikai világbajnokság, amelyen 202 nemzet összesen 1943 sportolója indul. A rendezők téjékoztatása szerint 47 versenyszámban 270 medál le majd gazdára.

A Romániát képviselő nyolc atléta közül három már szombaton bemutatkozik: Nicoleta Grasu diszkoszvető, valamint Cristina Casandra (3000 m akadály) és Andreea Ogrăzeanu (100 m) is délelőtt indul a selejtezőkben.

Az eredetileg 14 fős magyar csapat 12 tagúra szűkült, miután az Eb-harmadik gátas Kiss Dániel nem teljesen egészséges, s nem akarta kockáztatni olimpiai felkészülését, Minczér Albert

(3000 m akadály) pedig megsérült az Universiadén. A többiek közül egy indul ma döntőben, Papp Krisztina 10.000 méteren. Kazi Tamás délelőtt selejtező 800 méteren, Pars Krisztián (képünkön) és Németh Kristóf pedig délután kalapácsvetésben.

A vb első érmeiért a női maratonfutók küzdenek. Vasárnap négy döntőre kerül sor, női távolugrásban és diszkoszvetésben, illetve férfi 10.000 m-en és a klasszikus 100 m-en osztnak érmeiket. A versenyekről az Eurosport számol be élőben, és miután az időeltolódás hat óra, a délutáni műsor romániai idő szerint 13 órakor kezdődik. ◀

Schumacher jubileuma

Forma-1

ÚMSZ

▶ A hétszeres világbajnok Michael Schumacher a hét végi Belga Nagydíjon jubilál: a német autóversenyző húsz esztendeje éppen a Spa-Francorchamps-i pályán indult először Forma-1-es vb-futamán, írja az MTI. „Spa mindig különleges helyet foglal el pályafutásom történetében” – fogalmazott Schumacher az AS című spanyol sportnapilapban. „Hihetetlen, hogy ennyi idő telt el az első rajt óta. Sok minden megváltozott az elmúlt húsz év alatt, ám a pálya ma is szenzációs.” Kerpen világhírű szülőtte azon az 1991-es belga GP-n nem sokat mutatott: a rajt után mindössze 400 métert tett meg a Jordan istálló autójával, majd kuplunghiba miatt kiesett.

A 2006-os idény végén bejelentett visszavonulásig Schumi hét világbajnoki címet gyűjtött, 91 versenyt nyert és 154-szer volt dobogós, 68 alkalommal indult az első rajtkockából. 2009 végén Ross Brawn és a Mercedes visszacsábította a száguldo cirkuszba, de fenti számok nem változtak a 2010-es idénytől kezdődően: 30 versenyen mindössze két negyedik helyet szerzett, 2010-ben pedig a kilencedik helyen

végzett a pilóták pontversenyében.

A Mercedes GP-vel kötött szerződés 2012 végén lejár, de a szakma meg van győződve arról, hogy Schumacher debütjének 25. évfordulóját is a versenyautóban ünnepli...

A hétfői Belga Nagydíj az idei vb 12. futama. A vasárnapi versenyről 15 órai kezdettel a német RTL számol be élőben. Az egyedüli újdonság az, hogy az egyik Renault kormányja mögé a 27 éves brazil Bruno Senna ül be, aki a hét évvel idősebb német Nick Heidfeld helyét veszi át. ◀

Michael Schumacher

Elbukott véghajrá az Eb-ben

Kosárlabda

T. J. L.

▶ Szerdán este, Kolozsváron, csalódást okozva zárta Eb-kampányát a román férfi kosárlabda-válogatott, amely 85-65-re kikapott a fehérorosz csapatától. Miután a B csoport másik mérkőzésén a svédek kiütötték az azeriket (128-61!), a végeredmény így alakult: 1. Svédország 15 pont,

2. Azerbajdzsán 13, 3. Fehéroroszország 12, 4. Románia 12, 5. Albánia 8. Az A csoportban Észtország (10p), Hollandia (10p), Ausztria (10p), Luxemburg (6p), a C-ben pedig Csehország (11p), Svájc (10p), Szlovákia (9p), Ciprus (9p) volt a végső sorrend.

Az augusztus utolsó napján elrajtoló litvániai Európa-bajnokság pótseljtezőjén is legördült a függöny. A finnek Portugáliában is

nyerni tudtak és százszázalékos teljesítménnyel végeztek a trió élén, a portugálok és a magyarok előtt.

Finnország az Eb alytusi C csoportjába került, Montenegró, Macedónia, Görögország, Bosznia-Hercegovina és Horvátország mellé, míg Portugália a panevezyszi A betűjelű szex-tettbe, Spanyolország, Lengyelország, Törökország, Litvánia és Nagy-Britannia mellé. ◀

Maradandó idő-képek

Idén is van mit ünnepelnie, nem csak (ünnep)napján, a magyar fotográfiának

A fotográfia is megérdemli, hogy állandó napja legyen – hát még a magyar fotográfia! A magyar szellemiség minden időben pártolója és lelkes felkarolója volt ennek a forradalmi és a technikai megújulással együtt haladó, művészi tökélyre vitt foglalatosságnak. A magyar fotográfia napját 2003 óta a magyar nyelvterületen változatos rendezvényekkel ünneplik. A csíkszeredai Hargita Megyei Kulturális Központ égisze alatt működő Erdélyi Fotográfia Múzeumért Egyesület régi fotográfiák archívumából válogatja ki s rendezi sikeres tárlattá azokat a beszédes képeket, amelyek a fotográfia magyar sikertörténetét alátámasztják...

Cseke Gábor

A magyar fotográfia napjaként a kezdeményezők – a magyar fotográfusi társadalommal egybehangzóan – azért helyezték az emléknapot augusztus végére, mert 1840. augusztus 29-én a magyar művelődéstörténetben rendkívüli eseményt rögzített a közösségi emlékezet. Történt pedig a Magyar Tudós Társaság akkori ülésén, hogy a bölcsészdoktor matematikus, fizikus és földrajztudós Vallas Antal demonstrációval állt elő, bemutatván, „miként lehet a fény sugarak segítségével maradandó képet alkotni egy ezüstözött rézlemezre, amelyet megvilágítás előtt fényérzékenyvé tettek.”

Hasznos mulatságnak bizonyult...

A demonstráció felette jól sikerült, a társaság évkönyvre ekként nyugtázta a történetet: „... az academia' költségein és számára bécsi opticus Plössl által készített daguerrotípussal a' Dunát és a kir. várat vette fel, Daguerre' eljárásában ibolyó helyett ibolyófestményt használván”, vagyis, mai nyelven szólva, az inventív professzor két olyan, saját készítésű, Daguerre-stílusban és -technikával megalkotott képet mutatott be, amelyek bizonyították: Magyarországon már vannak, akik készen állnak az új képalkotási technológia befogadására. Pedig a világtalálmányának számító bejelentésre – a fotográfia feltalálásáról – alig egy esztendővel korábban, 1839 januárjában került sor Párizsban, viszont február 2-án már Pesten is hírért vehették a korszakalkotó eljárásnak mindazok, akik a *Hasznos Mulatságok* c. lapot

járatták. A hír azonban csak hír maradt, mivel az eljárás receptje hétecsétes titoknak számított mindaddig, amíg Daguerre mester eljárását 1839 augusztusában nyilvánosságra nem hozták. Ettől kezdve szabaddá vált az út az egész világon a fotográfia térhódítása előtt.

A magyarok annyira fogékonyak bizonyultak a találmányra, hogy 1840 júliusában a pesti Múcsarnokban már valódi (fémlemezre készült) fény-képeket csodálhattott meg a tóduló közönség.

A régi fotók segítenek az emlékezetnek

Azóta a fotográfia annyira elterjedt és demokratikus intézménnyé vált, hogy azt is mondhatnánk: egy kicsit mindenki fotog-

ráfus is, amellet, hogy élte során az egyént rendre többször is megörökítik. Joggal feltételezhetjük, hogy majd mindenkiről létezik tehát fotográfiai látlet, ha másképp nem, személyazonossági nyilván tartó formájában.

A magyarság pedig minden időben lelkes híve volt a fotográfiának – mind az úttörő korszakban, mind az egész huszadik században. Igaztalan lenne itt most néhány nevet kiemelni, akik világszinten is jelentőset alkottak, s a magyar szellemi életnek dicsőségére válnak. Egyrészt azért, mert a lista szinte kimeríthetetlen, ráadásul a jelenkori fotóművészetben olyan népes és szerteágazó gárda képviseli a magyar alkotók seregét, hogy ember s műkritikus legyen a talpán, aki kiigazo-

dik közöttük, akár csak az egyszerű számontartás erejéig is.

Személy szerint azt az álláspontot osztom, amely szerint nincsenek jó fotósok, csupán jó fotók. Emellet viszont azt is el kell ismernem, hogy vannak kiemelkedő tudású, ihletésű, képességű fotográfusok, akik jóval több jó fotót készítenek, mint hályogkóvác társaik. De a mezőnyből senkit nem szabad kizárni...

Szerencsére a csíkszeredai Erdélyi Fotográfiai Múzeu-

Csíkménasági székely család

mért Egyesület (vezetői, mindenesi Molnár Attila és Ádám Gyula) is ezt az álláspontot osztja, ezért sajátos az a megközelítés, ahogyan évről évre nyilvánosság elé viszik azokat a névtelen, elfekvő, tudatos gyűjtőmunkával felfedezett értékeket, amelyeket a családi, a privát fotográfiák jelentenek múltunk reálisabb megismerésében, rekonstruálásban.

Következetes merítés a múltból

2009-ben *Megőrzött történelem* címmel változatos képsort láthattunk az egyesület gyűjteményéből, amelyben meglevenedett mind a lokális, mind a nagy történelem, a maga elkerülhetetlen hétköznapijaival. 2010-ben *Régi katonai fotográfiák Csíkménaságból* címmel láthattunk kiállítását, amelyen szakszerűen feldolgozott fotódokumentumokat mutattak be a hagyományörző csíki közösség családi portáiról összegyűjtött tábori emlékekről.

Az idei, augusztus 26-án megnyíló, a Hargita Megyei Tanács és a HMKK társszervezésében előkészített fotónapi tárlat címe *Tájak, emberek, foglalatosságok... Fotográfiai emlékek a régi Csík vármegyéből*. Harmincvalahány szakszerűen kinagyított, válogatott fotográfiai emlék révén elevenednek meg a régi Csík vármegye mindennapi életkörülményei, foglalatosságai, ünnepei, divatja és tárgyas valósága. A törzsanya-

got régi, családi gyűjteményekből származó nagyított fotográfiák képezik, többnyire ismeretlen fotográfusok munkái. A kiállított képek a régi falusi világ, Csíkménaság, Gyimesközéplek, Csíkkarcfalva és Csíkszentkirály múlt idejéből üzennek, távolról sem a teljesség igényével, inkább a gyűjtői szemlélet praktikus ártértekelésével: felmutatni a részt, amiből aztán következtetni lehet az egészre. Ezért egyáltalán nem zavaró, hogy a képi emlékek zöme ménasági eredetű (ott helyileg is eleven a fotográfiai emlékek tudatos mentését célzó kezdeményezőkészség!), elvégre a szűkebb tájegységre jellemző sajátosságokon túl általánosan jellemző képet nyervehetünk eleink életviteléről – fél vagy akár egy egész évszázaddal korábbról.

Ez a módszer emlékeztet arra, ahogyan a Csíkszeredában élő dr. Balázs Lajos néprajzos is szülőfaluja, Csíkszentdomokos szokásvilágát kutatja a maga teljességében és rejtett összefüggéseiben: egymás után megjelenő, különféle alap témákat megközelítő kötetek a tárgyválasztás belterjességéből sikeresen kitörnek, a csíki mentalitásra általában jellemző tanulságokat és következtetéseket is felkínálják. Jó, hogy az egyesület következetesen halad azon az úton, amelyet a magyar fotográfia ünnepe kapcsán éveken ezelőtt fölállalt.

Ménasági házaspár – ez a fotó került a rendezvény plakátjára

Mozivászon

Zsarnok főnökök alkonya

Farkas István

Egyetlen filmbártnak sem mondok újat azzal, hogy manapság hiányoznak a mozikból (és a torrent-oldalokról) az igazi vígjátékok. A *The Hangover* (Máshnaposok, rendező: Todd Phillips) 2009-es megjelenése és sikere kissé felkavarta a hollywood-i állóvizet, de azóta nem igazán kaptunk izléses „hasfalpróbáló” alkotást. A legénybúcsúztató férfiúk történetéből idén vászonra került a második rész, miközben tavaly volt egy úgynevezett mellékhatása is, szintén Todd Phillips rendezésében, *Due Date* (Terhes társaság) címmel.

Az idei nyár vígjáték-fronton nem ígért igazi meglepetést, sokkal vonzóbbak voltak számomra az animációk és képregény-adaptációk. Persze, ehhez, lehet, az is hozzájárult, hogy Jake Kasdan *Bad Teacher* (Rossz tanár) című filmje, amelynek a dögös Cameron Diaz játssza a főszerepét, nem igazán nyerte el tetszésemet – és abból kiindulva, hogy a statisztika

A parádés szereposztás, a jó poénok, a saját határok át nem lépése teszi, hogy a *Förtelmes főnökök* teljesíti küldetését: értelmesen szórakoztat

szert a vígjátékokat lehet a legkönnyebben elrontani, nem is igazán kísérletezni. Mondhatni hát, hogy véletlenül ültem be a *Horrible Bosses* (*Förtelmes főnökök*, rendező: Seth Gordon) című filmre, egy fárasztó munkanap után úgy gondolva, remek agytompító lesz a plázamozi legfrissebb ajánlata.

Az R-besorolású (17 éven felülieknek szánt) vígjátéktól már a főcím utáni percekben azt kaptam, amire számítottam: jó színészek, remek poénok, laza beszélősök, egy szóval remek nyári kikapcsolódás, nagyjából ugyanazon a színvonalon. Amint a film címe is jelzi, a cselekmény középpontjában az elviselhetetlen főnökök és a nekik kiszolgáltatott alkalmazottak állnak, szám szerint három-három. A diktátor hajlamú marketinges, a szexmániás fogorvos és az apuka bársonyszékébe belehuppant, narkós gyártulajdonos valóságilag elhíttelenné válik beosztottjaik életét, akik a válság miatt inkább

ban az elviselhetetlen főnökök és a nekik kiszolgáltatott alkalmazottak állnak, szám szerint három-három. A diktátor hajlamú marketinges, a szexmániás fogorvos és az apuka bársonyszékébe belehuppant, narkós gyártulajdonos valóságilag elhíttelenné válik beosztottjaik életét, akik a válság miatt inkább

túrik a sok megaláztatást, mintsem hogy utcára kerüljenek. A munkaidő végeztével a három barát a kocsmában találkozik, ahol főnökeik zsarnokoskodását sírják el egymásnak. Egyik este, amikor a szokásosnál is többször tölt nekik a csapos, elhatározzák, hogy ez így nem lehet tovább, képletesen is betelt a pohár, a lehető legrövidebb időn belül véget vetnek a pokolnak. A jól ismert orosz mondásból („a halál minden bajra orvosság”) kiindulva elhatározzák, hogy kissé régimódi, de annál hatékonyabb módszerrel válnak meg főnökeiktől: kinyírják őket. Előbb az interneten próbálnak bérgyilkost szereztetni, de ez nem jön össze, ezért az alvilágban próbálnak szerencsét, Motherfucker Jonestól kapnak jó pénzért tanácsokat, de így sem érkezik el számukra a várva várt siker. Végül úgy döntenek, hogy a szó szoros értelmében saját kezükbe veszik az ügyet, azaz ők hajtják végre a gyilkosságokat. A film inntől kezdve még érdekesebb lesz, mint az első

felében, és a három „bajtárs” ténykedése valódi komédiázásba torkol. A szó jó értelmében. A film cselekménye a „vége” főcím felé haladva, persze, kezd kifulladásra, a poénok, illetve azok forrásai ismétlődnek, a parádés szereposztás (Colin Farrell, Kevin Spacey, Jamie Foxx, Jennifer Aniston) viszont sikerre viszi a *Förtelmes főnökök* teljes száz percét. A frappáns párbeszédok és jelenetek között a szereplők nem tűnnek karikatúraszerű bohócoknak, igazi hús-vér főnökként és alkalmazottként tudunk rájuk tekinteni, ami tovább erősíti Seth Gordon alkotásának minőségét.

A *Förtelmes főnökök*, azt hiszem, tökéletesen teljesíti küldetését: nem kíván a legjobb filmként tetszelegni, de a korhatáros, szabadszajú megjegyzések minden tekintetben szórakoztatóvá teszik ezt a fekete komédiát. Amely annál is izgalmasabb, hogy a jelenlegi gazdasági helyzetben valószínűleg egyre több néző tud azonosulni a főnökeik által folyamatosan piszkált filmhősökkel.

Nemes Nagy Ágnes

Valaki más

(részletek)

Pilinszky más. Mindenki más, de vannak másabbak. Pilinszky ilyen másabb a magyar költészetben és a költészetben, vagyis csakugyan más, igazi más, mélyen eltérő, ritka, valószínűtlen. Egy fehér antilop, egy transzurán elem. Ha végigment az utcán, az ötvenes évek sötét, pesti utcáján, rövid, szűk vállú kabátjában, úgy ment, mint egy üldözött legenda. Az is volt. Üldözött, az irodalomból katasztrofálisan és teljesen ismeretlen legenda; legfeljebb katalombatársai suttogták szájáról szájra, fülből fülbe. (...)

A *Trapéz és korlátban*, első kötetében, a költő már kész, már – bizonyos értelemben – végleges. Már ott van a kötetben a *Harbach 1944* és a többi, jó néhány leendő alapverse a magyar irodalomnak. De legfőképpen ott van – és természetesen ott lesz nagy kötetében, a *Harmadnapon*-ban – a megtalált tematika, amellyel Pilinszkyt elsősorban szokták körülírni: az antifaszizmus köre, a haláltáborélmény hasonlító hatatlan költői foka. Hiszen ez volt a mi élményünk, mindnyájunké, nemzedékünké és az egész világé; kínzó feladatunk volt, hogy Auschwitz után verseket írjunk, hogy felmérjük, elhanyagoljuk a háborút és annak legmélyebb bugyrát, mintegy jelképét, a KZ-láger emberen túli sebeit. Még is tet-

tük a magunkét. Rendszerint úgy, ahogy tulajdonképpen kell is, a mondatok taráján egyensúlyozva, egy kódarabnyit hallgatással megdobva, költői tekintetünk szeme sarkával súrolva, ami csak így tehető láthatóvá. Remekműveket sorolhatok az e nemű világgöndörből. Nem így Pilinszky. Ő képtelen dologra vállalkozott, költőileg életveszélyesre. Belement egyenesen a dolgok közepébe. Fogta magát, és leírta, hogy az milyen. „Kilép a többiek közül, / megáll a kockacsendben. – Térdig gázolnak botladozva / facipőiknek alacsony, / sötéten zörrenő zajában, / mint láthatatlan avaron. – Mint tagolatlan kosárember, / csak ül az idő szótalan – a négykézlábra ereszkedett éhség – hamunéma fal – alvó szegek a jéghideg homokban...” Nem idézetnek szánom az idézeteket, csak emlékeztetőnek, eldűnyögött fél-szavaknak. Hogy aztán mi kell az ilyen „leírásához”, hogy olyan legyen, amilyen, arról könyvtárait lehet beszélni. Kell mindenekelőtt az ő szél emelte soványságának vadállati ereje, mert erős volt természetesen; keskenyen erőszakos, mint a lézersugár. És kellett szövegeihez a vagonmondatok rendkívül tömött rakomány, a költői sínrendszer vasbeton gerendái, főleg pedig a választás képessége, a szavakról való állandó, aszketikus lemondás, az „egyetlen szó” haj-

szolásának hónapokig, évekig, évtizedekig tartó görcsös fényűzése. „Keveset írt”, vagyis rengeteget írt, beletömve a „sok” dimenzióját a kevésbe.

Mindez kellett hozzá – és ezenkívül temérdek más is –, hogy megírja a haláltábor-tapasztalat legmagasabb költészetét. De ez sem volt elég. Miért éppen Pilinszky tudta leginkább elmondani a század botrányát, aki nem is volt jelen benne? Nem, nem a részvét a kulcsszó itt. Hanem az azonosság, alkátának eleve való elkészítettsége erre a tapasztalatra. És itt az ő különössége, mássága, transzurán mivolta: úgy ismer rá a haláltáborra, mint megtestesült képzeire, mint úrlény az űr hidegére. Ahogy József Attilának a proletariátus testi-lelki vidéke bizonyos fokig „formája” volt, úgy volt formája Pilinszkynek a láger. A tábor volt az ő berendezett közér-

zete. Olyan kevés köze volt a mindennapi világhoz, olyan idegen volt az antropomorf földön, amennyire ember lehet, vagy talán nem is lehet, és éppen itt, ez által ért bele, úszott bele lénye a táborok nem antropomorf végítéletébe, abba, ami túlesik a felfoghatón. Dantéra mutogattak a firenzeiek úgy, ahogy mirá: egy ember, aki megjárta a poklot. De ő nem megjárta, hanem benne élt; éles sugarú kegyelemmel át-átsöpört sötétben. Benne élt a tapasztalás előtt és a tapasztalás után, kútbörtönét magával hordozta a Váci utcán, Párizsban, londoni szállodákban. Voltaképpen egyetlen mondanivalója volt, egyetlen és hatalmas: a szenvedés. De mivel a szenvedésnek is sok fajtája, fufangja, kínzó-fülkéje van, a poklok közül az övé a katasztrofális, az árva, a szélsőséges és világszéli, a határszituációs, voltaképpen megnevezhetetlen szenvedés

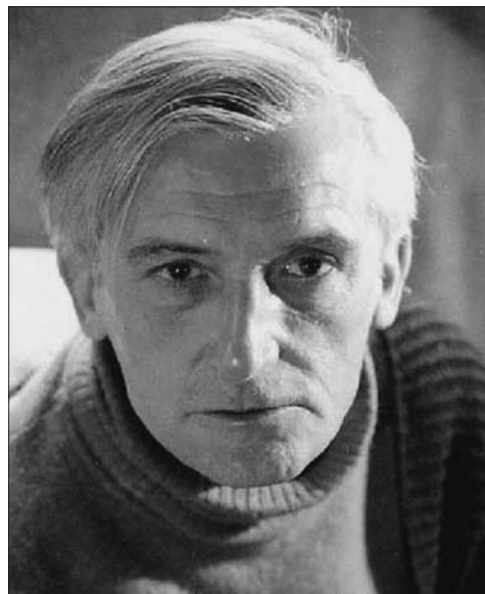
volt; sem köz-, sem magánjellegű nevek ki nem merítik. Ne, ne siessünk a címszavakkal megcédlázni a kreatúra kínjait. Talán csak a vallás ad példát – és szót – efféle helynéküliségre; katolicizmus volt az a hatalmas, tárt karú analógia-rendszer, amelyben egyáltalán elfért.

Ez a lét-szenvedés, ez a pokollal szállt alkat, ez találkozt a huszadik század háborújával, gázkamráival. És ezáltal, a találkozás vad cselebomlása által vált az extrém, a más, a nincs helye alkat példává, Pilinszky költészetét égető közüggé. Kétféle, hogy a világ hasonlít Pilinszkyre, az ő dimenzióira, fegyenceire, apokalipszisára. Az, amit csak az égbolt, egy sötét mennyország látszott képesnek magába fogadni, egyszerre általánossá vált, mint a fűszál, mint a tehervagon, mint a seb. A költő összecsatolódott századával, annak legsötétebb köze-

pével, érvényessége történelmivé lett. Aztán azon túlvilág.

Megírta ugyanis az Apokrifot. Az Apokrif kötetekkel ér fel, mindnyájan tudjuk, ő is tudta. Költészetének rezgő, de alapjában nem mozduló, statikus mivoltában az Apokrif vers váratlan, új moccanásokat hordoz, előzményeket és következményeket sűrítve magába. Aszociációk, jelző és jelzett táborújával, a szerkezet tektonikus vetődései, egyáltalán a „honnán beszélék” újmódi síkja egy egyszemélyes avantgarde sugallatát közvetítik, miközben egy milliméternyit el nem hibban a vers a hitelesség költői kősziklájáról. A végítélet perzselő nyugalma árad ebből a végítélet-versekből, és ennek már századunk csak a díszleteit adja kölcsön, ebben már egymásba zuhan aktuális és mindenkori, eszkatologikus és személyes, emberi és emberen túli. A túlit nyújtja nekünk Pilinszky, a túli költője, a metaköltő, valamely magasan elhelyezett kétségbeesést, mintegy megcserélve az ember ősi térlélményét, amelyben fent van a fényes és lent a sötét. (...)

Húsz éve, 1991. augusztus 23-án hunyt el a fenti sorok szerzője, a jeles költő, műfordító, esszéíró. Egyik érzékeny, avatott elemző írásából származó részletekkel emlékeztünk rá, amelyben a költőtárs, a kilencven éve született, harminc éve elhunyt Pilinszky János líráját értelmezi. Az 1981-ben, Pilinszky halálának évében írt szöveg forrása: Nemes Nagy Ágnes: A magasság vágya. Összegyűjtött esszék. II. kötet – Digitális Irodalmi Akadémia.

Nemes Nagy Ágnes: a túlit nyújtja nekünk Pilinszky [János], a túli költője, a metaköltő

Szent István: gondolta a fene

Szent István nem üzent nekünk semmit. Régen meghalt, azt sem tudta, hogy léte-zünk. Ember volt, magyar király. Élt, amint tudott. Evett, ivott, szeretett. És persze uralkodott. Törvényeket hozott, amint az egy uralkodótól elvárható. Tőlünk meg az lenne elvárható, hogy most, a huszonegyedik században, nagy nemzeti ünnepeinken ne beszéljünk kényszeresen hülyeségeket. Talán, ha pisztolyt szorítanának a tarkónkhoz, akkor lenne létjogosultsága annak, hogy ostobaságokat mondjunk. Vagy kést a nyakunkhoz. (...) István király nem üzent nekünk sem-

mit. Intelmeket intézett a fiához, Imre herceghez. Ezen intelmek közül a következőt szokták a leggyakrabban idézni: „Mert az egy nyelvű és egy szokású ország gyenge és esendő. Ennélfogva megparancsolom neked, fiam, hogy a jövevényeket jóakarúan gyámolítsad, és becsben tartsad, hogy nálad szívesebben tartózkodjanak, mintsem másutt lakjanak.” Nekünk, mostani magyaroknak nem üzent semmit. Azt csak a politikusok találták ki, hogy a régiekkel üzentetnek, mert tudják, nekik, maiaknak, már nem hisz senki. Ezért kell a régiekhez fordulni. Ők már

nem tudják letagadni. Az egészet úgy kell elképzelni, hogy közeleg az ünnep, már csak néhány hét van hátra, szorít az idő. A politikus, akinek beszédet kell mondania, magához rendeli szövegírói csapatának a vezetőjét, és nekiszegezi a kérdést:

– Baszkikám, akkor most idén mi lesz az üzenet? Van már valami ötleted?

Ötlet mindig van, ezért kapja a szövegíró és csapata a fizetését. Így aztán március 15-én a márciusi ifjak üzennek nekünk, október 23-án az 56-os pesti srácok, augusztus 20-án pedig Szent István. (Korábban az alkotmány,

vagy az új kenyér üzent.) Szegény Petőfi, ha tudná, hányan és hányszor hivatkoztak rá, valamint vélt, vagy valós tetteire! „Lopnak a bőség kosarából, /kelj fel és járj Petőfi Sándor.” Utassy József költő verséből való az idézet. Ennyi Petőfi és a márciusi forradalom üzenete, ha ezt olvasnák fel a kokárdás ünnepen, több is lenne, mint elég. Vagy Nagy Imre, 1956 mártírja. Aki feje tetejétől a talpáig tisztességes ember volt. És élete utolsó percéig kommunista. Ha tovább tart a forradalom, mondjuk csak néhány nappal, ő is lámpavason végzi. Nehéz lehet évente há-

romszor üzenetet hozni a népnek a régiektől. Le tudni az ünnepet, kipipálni, mint egy feladatot. Utoljára Kosuth Lajos üzent, de ő sem az utókornak, hanem akkor élő tehetős honfitársainak. Azt üzent nekik, hogy elfogyott a regimentje. (...) Szent István nem üzent nekünk semmit. Ha tudta volna, hogy lehet üzenni, és lett volna fogalma arról, milyen lesz ez a mostani szép új világ, akkor, mint törvényeket tisztelő ember, ilyeneket üzent volna: ne utazzunk jegy nélkül a BKV járatain! Ne szemeteljünk az utcán! Ne vásároljunk lopott útlevelel fantomcégeket! Fe-

lejtjük el a visszamenőleges törvényalkotást! Olyat végképp nem üzenne, hogy Gyurcsány és bandája tatar-dulást rendezett Magyarországon. Ezt legfőljebb Kövér László üzeni nekünk, 2011-ben. Nem Szent Istvánt minősíti, hogy neki ez ugrott be az államalapító kapcsán. Szent István, a márciusi ifjak, az 56-os pesti srácok, ha élnek, röhögnek ezen a mai, százalmas bagázson. Ülnének egy pohár jófajta vörösbort mellett, és Arany János után szabadon azt mondanák: gondolta a fene!

Föld S. Péter, nolblog.hu

Az átlátható nemzetpolitika mérlege

A második Orbán-kormány hivatalba lépését követően azonnal a nemzetpolitikában is forradalmat hirdetett. Először lehetővé tette a magyar állampolgárság könnyített megszerzését a külföldi magyarok számára, majd a támogatáspolitikában kezdett gyökeres átalakításba. A honosítási folyamat zökkenőmentesen halad, ám a támogatáspolitikában inkább csak a megválaszolatlan kérdések gyűlnek, s ezzel arányosan a külföldi magyar értetlenség és elégedetlenség. Az új nemzetpolitikai vezetés első lépésként megszüntette a határon túli magyarok támogatását kezelő Szülőföld Alapot, helyette pedig a Bethlen Gábor Alap létrehozását irányozta elő. Hivatalos indoklás szerint erre azért volt szükség, mert a korábbi támogatási rendszer átláthatatlan, az ellenőrzési mechanizmus pedig gyenge volt. A bejártott és működőképesnek bizonyult rendszer elleni legnagyobb kifogás az volt, hogy nem egyértelmű, nem átlátható: van pénz a Szülőföld Alapnál is, de leginkább a fejezeti kezelésű előirányzatoknál, a különböző minisztériumok fejezetében. Ezt tarthatatlan állapotnak minősítették, és bejelentették, hogy ezentúl csupán egyetlen forrásból, a Bethlen Gábor Alapból lehet támogatáshoz jutni, ide vonják össze a korábban szét-szórt pénzeket. A helyzet „normalizálása” érdekében külön kormánybiztost neveztek ki a határon túli magyar támogatások felügyeletére, aki később a sok hónapos vajdás után, idén április 18-án bejegyzett Bethlen Gábor Alap (BGA) alapkezelőjének vezérigazgatója lett. A támogatások közben leálltak, egyetlen dolgot lehetett tudni, azt, hogy lesz pénz, mégpedig több, mint korábban, a 11 milliárd helyett 13 milliárd áll majd rendelkezésre.

Van pénz, de mennyi?

A BGA bejegyzése után sem tisztult a kép. Máig nem világos, mekkora is a határon túli támogatásokra szánt

alap, de az sem, hogy kik rendelkeznek fölötté. Az Alapkezelő két nyílt pályázatot írt ki csupán – 1,2 milliárdot a külföldi magyar szervezetek, és 500 milliót a magyarországi iskolák külföldi osztálykirándulásai számára. Az ugyancsak az alapkezelő által folyósított, a kedvezménytörvény (státustörvény) alapján járó oktatási-nevelési támogatások kerete és felhasználása kötött, mértéke mintegy 5 milliárd. A Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium augusztus 11-i közleménye szerint az idei kormányzati támogatás megközelíti a 7 milliárd forintot. Több nyílt pályázatot nem írnak már ki, erről egy tavaszi döntés rendelkezik. A bejelentett 13 milliárd forintnak azonban még közel fele hiányzik. Annyi menet közben kiderült, bár hivatalosan nem jelentették be, hogy a 10 százalékos működési költséggel dolgozó BGA Alapkezelő eleve elvisz 1,3 milliárdot a keretből, a júliusi költségvetési elvonás közel egy milliárd volt ezen a területen. Összességében máris az elmúlt évek szintje alá esett a külföldi támogatásokra szánt keret, de még így is közel 5 milliárd áll állítólag rendelkezésre, amelyről senki sem beszél, amelyre már több pályázat nem íródik ki.

Van pénz, de mire?

Az átalakítás indoka ugyebár az volt, hogy egyetlen forrásból, az Alapból kell biztosítani a támogatásokat, nem pedig különböző fejezeti kezelésű előirányzatokból, minisztériumi keretek között. Répás Zsuzsanna nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkár az új irányelveket ismertette azt ígérte, hogy a külföldi programokra nyílt pályázaton lehet támogatást szerezni, az alaptevékenységet ellátó nemzeti jelentőségű intézmények működésére pedig normatív finanszírozást biztosítanak. Arról beszélt, hogy a MÁÉRT dönti el a támogatások irányvonalát, a konkrét kiírásoknál a MÁÉRT-szakkbizottságok

Orbán Viktor, Németh Zsolt, Kövér László – három külön érdeklő

ajánlásait veszik figyelembe. Az átláthatatlannak nevezett korábbi ciklusban a miniszterelnök és a határon túli vezetők év végi magyar-magyar fórumán döntöttek a támogatások irányvonaláról, arról, hogy a felhasználható keret hány százalékát fordítják majd oktatásra, kultúrára, önkormányzati-informatikai támogatásokra. A Szülőföld Alap támogatási céljairól a Regionális Egyeztető Fórum döntött, amelynek keretében a különböző régiók számára biztosított arányokról is döntöttek egymás között a politikai felelősök. Itt évente a romániai és a felvidéki magyarság képviselői lemondtak a számarányos elosztásról a rosszabb helyzetű kárpátaljai és délvidéki magyarok számára. A pályázatok kiírásakor pontosan lehetett tudni, melyik országra mekkora keret jut, és azon belül mennyi az oktatásra, mennyi a kultúrára felhasználható pénz. Ezt az „átláthatatlanságot” hivatott orvosolni az egyszator-nás finanszírozás, a Bethlen Gábor Alap. A tavalyi MÁÉRT nem döntött a támogatásokról (idén még nem volt), a kiadott közlemények és a megkérdezett résztvevők szerint szó sem esett a kérdésről. A BGA pályázati kiírásakor nem lehetett tudni, hogy mekkora a különböző területek megpályázható kerete. Azt mondták, majd a beérkezett pályázatok függvényében döntik el. A pályázók ezt kevésbé találták átláthatónak. Az egyetlen dolog, ami tiszta és biztos volt a kiírás pillanatában is, az, hogy lehet pályázni fesztiválra, táborra, kirándulásra stb., de működés-re nem, holott a határon túli

magyar nyelv és kultúra megtartásának biztosítéka a kisebbségi magyar oktatási-kulturális intézmények működése, nem a nyári táborok. Az átalakítás szépségét és átláthatóságát leginkább mégis egy kormányrendelet jelzi. Már a BGA bejegyzése előtt az egyes fejezeti kezelésű előirányzatokból nyújtott egyedi támogatásokról szóló 49/2011. korm. rendelet, amelyet természetesen Orbán írt alá, határon túli támogatásokról rendelkezik. Ezt azóta kétszer bővítették, augusztusra 820 millióra nőtt az egyedi támogatások sora. A támogatásra szoruló halandó számára megválaszolatlan kérdés marad, hogy hová, kihez kell fordulnia: az Alaphoz, a KIM-hez vagy az egyedi támogatásokat szignáló kormányfőhöz? Ki dönt a pénzek fölött? Az Alap pályázataiban esetében, a szabályzat szerint Semjén Zsolt kormányfő-helyettes, Gál András Levente közigazgatási államtitkár és Répás Zsuzsanna helyettes-államtitkár hozza a döntéseket. A megszüntetésre ítélt, de virágzó fejezeti kezelésű előirányzatokról azonban nem tudható, ki rendelkezik. Néhány hete a KIM bejelentette, hogy távozik a BGA vezetősége. Csak találgatni lehet, hogy a hattagú igazgatótanács öt tagja lemondott vagy eltávolították. Ám, mivel a támogatási zavarok miatt egyre több kritika éri a kormányt már a határon túl is, az tűnik valószínűbbnek, hogy maguktól távoztak. Talán épp a jelzett átláthatatlanságért vagy azért, mert a gyakorlatban, vezető beosztásuk ellenére teljesen hatáskör nélkül működtek a rendszert,

és viselték olyan döntések következményeit, amelyekhez semmi közük nem volt. Ha eltávolították volna őket, a rendszer minden hibáját számlájukra is írták volna. De ez nem történt meg. Távozásuk csak az amúgy is sokasodó kérdések sorát gyarapította.

Van pénz, de kinek?

A támogatási döntések alapján, az ígért ellenére sem politikamentes a kép: a Fidesz külföldi partnereinek vonzáskörzetébe tartozó szervezetek taroltak. Az erdélyi támogatások leosztása egyben arra is válaszfélét nyújt, hogy ki a támogatáspolitikai ura. Tulajdonképpen érdeklőnek vannak Orbán, Németh Zsolt és Kövér László körül. A nemzetpolitikáért felelős Semjén Zsoltnak nem látszik a befolyása. (...)

Három furcsa döntés is ebbe az irányba mutat. (...) A harmadik eset is magyarázatra szorulna. Miközben az RMDSZ-től elvették az információs irodák működtetését, a feladatot a külképviseletek-re adták át, és ugyanezt tették Ukrajnában az UMDSZ állítólagos (de azóta sem közölt) „visszaéléseire” hivatkozva, aközben a két legkisebb magyar közösség lakóhelyén, Horvátországban és Szlovéniában nemcsak fenntartják, de még növelték is a támogatást. A horvátországi partner az a HMDK, amely a magyar kormány támogatása dacára elvesztette a kisebbségi választásokat. A 7 milliárd és az ígért 13 közötti különbség sorsa egyelőre titok, mint ahogyan a működési támogatásra váró nemzeti jelentősé-

gű intézményeké is. Répás Zsuzsanna májusban jelentette be, hogy a nagyobb szervezetek a jövőben meghatározott, világos kritériumok alapján normatív támogatást kapnak, és felkérte őket, hogy ne pályázzanak a BGA pályázatra. A *Transindex* akkor azt írta: „Mondjuk én vagyok a nemzeti jelentőségű intézmény. Ma, május 26-án akkor mit tegyek? Répás Zsuzsanna szerint csak a jövőben derül ki, kapok-e normatívot, és ha igen, mennyit. Akkor adjak le pályázatot vagy nem? Ha nem adok le, lehet, nem kapok normatívot sem. Na de ha leadok, és kapok pénzt pályázati úton, akkor lehet, azért nem kapok normatívot. A múltban kaptam pályázati támogatást is. Most akkor mit tegyek?” Ma, augusztus 23-án még mindig nincs válasz.

Ki a kollaboráns?

Kövér László a nemzetpolitikai változásokról beszélve egy interjúban azt állította, azért volt szükség rá, mert tizenkét évig egy nemzettagadó ún. balliberális kormányzás dúlt Magyarországon, s a nemzetpolitikát is ez határozta meg. Állította, hogy a munka nehezebb része még ezután következik, azoknak a szálaknak összebogozása, amelyeket az idő önmagában is elvékonyít, és az utódállamok politikai elitje szándékosan próbál széttepni, elszakítani. „Ebbe a körbe azok a kollaboráns politikai erők is beletartoznak, akik magyarnak adják ki magukat, de valójában nem a magyarokat képviselik az adott állam politikai döntéshozatalában, hanem fordítva, a többségi politikai elit érdekeit próbálják érvényesíteni a saját maguk által vezetett közösségeken belül” – mondta Kövér. Az Országgyűlés elnöke nem nevezte meg kik a kollaboránsok, de az egy-éves nemzetpolitikai mérleg alapján bátran találgathatunk. Netalán az RMDSZ? a Híd-Most, az UMDSZ?

Népszava

Végsőnek hitt megoldások

Egy kis cián az elnök úrnak

Rodica Ciobanu

Gándul

A Gold Corporation igazgatói kidugaszolhatják a pezsgősüvegeket: ha maga Traian Băsescu élő adásban sikraszáll a Verespatak-projekt mellett, az üzlet mintegy be is indult. Immár nincs szükségük Rázvan Theodorescu akadémikus szolgálataira, mert Románia elnökében a legfőbb lobbizóra lettek. Nemcsak hogy fölötté nem más személy, de az elnöknek megvannak a leghatásosabb érvei is, amelyekkel betömhetheti az ellenzők száját. „Szeretném már látni a verespataki kitermelés beindulását. Szükségünk van erre az aranyra, hogy beadjuk a Nemzeti Bank tartalékába. Románia aranytartaléka 103 tonna, és ezt 200 tonnára kell növelnie. Államfőként szeretném biztonságban látni az országot.” Egyetlen ellenérv sem áll meg „az ország biztonsága”, gazdasági-pénzügyi biztonsága előtt, amire az elnök hivatkozik, aki midőn nyomatékkal ejti ki a kulcsszavakat, csakis a nemzet jövőjéért látszik aggodni. Még a vidrarui gyűjtőt nagyságú zagyatározó sem áll többé a projekt útjába, amely az állam első emberének beavatkozása révén privát megabizniszból a nemzetbiztonság szempontjából létfontosságú üggyé vált. Tulajdonképpen a Roşia Montană Gold Corporation (RMGC) már 2000-tól keményen megvetette a lábát a Nyugati Érchegységben, amikor a Mininvest Deva állami vállalat átadta neki a Roşiamin bányakitermelés licencét. Attól kezdve a kanadai társaság (amelynek 80 százalékos részvényese a román-ausztráliai Frank Timiş birtokolta Gabriel Resources cég) a nagy projekt előkészítésén dolgozik, míg a betársult Mininvest a kitermelés felelősségével maradt. A RMGC elvégeztette a földtani vizsgálatokat, a hatástanulmányokat és a lakók ultramodern, de egyelőre csak virtuális faluba költöztetésének terveit, és egy „barátságos” társaság imidzsét propagálta, kibővítette lobbizó csoportját, és engedélyeket szerzett be. Egyetlen engedélyre van még szüksége – a Környezetvédelmi Minisztériumtól, amely a nyomások ellenére sem adja be a derekát –, hogy azután nekilásson a munkának. Az arany becslült mennyisége 300 tonnára tehető, ami mintegy 10 milliárd dollárt ér, ebből a román állam része 1,8 és 2,1 milliárd között lesz, az unciankénti ár függvényében. A kanadaiak azzal dicsekednek, hogy három ezer munkahelyet hoznak létre a kiter-

melés idejére, és ökológizálják a térséget, de csak a bánya bezárása után. Az arany felkutatása során feldült terület 28 négyzetkilométernyi lesz, a ciánmaradványokból és nehézfémekből álló mérgező salak akkora tározót tölt majd meg, mint a Vidraru-tó, amelynek Abrudbányára zúdulását egy 180 méter magas földgát akadályozza meg. A tájat elpusztítják, a talajvizet megfertőzik, a római kori tárnákat tönkreteszik. Ráadásul a Gabriel Resources rávetette szemét a szomszédos, aranyban és ezüstben gazdag, 32 négyzetkilométeres koncesszióra, Buciumra (Bucsony), és máris elkészítette a helyszíni tanulmányokat. Így tehát a Verespatakra vonatkozó engedély Bucsony-Frasin felé is egyengeti az útját, ahol még több arany található, amit az elnök biztosan tud. Lehet, hogy az elnököt nem érdekli, jó-e az üzlet, avagy rossz, a környezet és a történelmi emlékek védelme pedig pusztaszeszély számára, de az, hogy milyen imidzszt hagy magáról az utódokra, igencsak foglalkoztatja. Akkor hát a cián legfőbb lobbizója, Traian Băsescu próbálja meg elképzelni, hogyan néz majd ki a térség tíz év múlva, amikor az értékes fém elfogyott, a munkahelyek elpárologtak, az állam pedig felzabálta a Gabriel Resources-tól kapott morzsát. Látssa, egy villanásra, milyen mély és nehezen gyógyítható sebet hagyhatna „patriotizmusa” a Nyugati Érchegységen.

(Fordította: K. B. A.)

Hogy győzhet mégis, aki első?

Adrian Năstase

JURNALUL NATIONAL

Néhány nap távlatából próbálok elfogulatlan, kritikai pillantást vetni a vasárnapi választásokra. Elsőre ugyanis gyakran magukkal ragadnak a részletek és az érzelmek, ha tehát eredményt akarunk elérni, olyan következtetések után kell néznünk, amelyek megoldásokat jelentenek a jövőre nézve. A vasárnapi választások nagy téje nem feltétlenül a két megüresedett mandátum volt, noha azok önmagukban is fontosak. A PDL hatalmas erőket mozgató meg, hogy ország-világ előtt igazolja: uralja a mezőnyt, nem veszíthet, az egyesült ellenzék csupán szappanbuborék, és különben sem érdemes szembeszállni a jelenlegi hatalommal. Az üzenet nem csak a választóknak szól, hanem mindenekelőtt a párttagoknak. A sokak által hangoztatott és felmérésekkel alátámasztott gondolat, miszerint 2012-ben a PDL biztos vesztes, dezertálást, érdektelenséget, mindenféle

árulást válthat ki. Lám, miért nem takarékoskodott a párt Neamţban és Maramarosban. Pénzzel, emberrel, erőfeszítéssel, befolyással vagy fenyegetéssel. Az eredmény, legalábbis pillanatnyilag, kielégítő a PDL számára. Lehetővé teszi a párt fő szociológus szócsövének, Sebastian Lăzăroiu-nak, hogy újra és újra elvégezze számításait, amelyek eltántoríthatatlanul ugyan azt az eredményt adják: az USL jövőre nem kaphat 50 százalékot. Más nem is számít, még a PDL eredménye sem fontos. A részletekről Traian Băsescu gondoskodik. Úgy gondolom, a következő időszakban a teljes választási fronton a mozgósítás kell hogy legyen a kulcsszó. A PDL-ben ez intenzíven megtörtént, hűséges katonái vannak, és erősen elszánt, hogy megőrizze a hatalmat. Hiába van sarokba szorítva. A félelem és a kétségbeesés fegyelmet szül, ezt nagyon fontos tudatosítani. Az aktivisták teljesítik a parancsot, amely a villanyáram sebességével éri el a legfelsőbb szintre a legalsót. Következésképp a mérleg kiegyenlítéséhez mindenekelőtt mozgósí-

Traian Băsescu – nemes ügyek és fémek elkötelezettje

tanunk kell önmagunkat. Az USL e tekintetben hátránnyal indul, mivel két pártból áll. A vasárnapi voksolás és más hasonló jelenségek intő példálul kell hogy szolgáljanak, hogy levonjuk a gyakorlati következtetéseket. Egy-egyben csak akkor van az erő, ha egyként lép fel, nem két fél törekény együttese-ként. Számos lépés történt a közös fellépés hatékonnyá tétele érdekében, de hosszú még az út. Nem mehetünk neki a jövő évi választásoknak azzal az elméleti „erővel”, amilyen a PDL-PSD koalíció volt: hiába volt 70 százaléka a parlamentben, valójában két 35 százalékos, egymással összebékíthetetlen csoportra alapozott. Az USL helyzete természetesen sokban különbözik, de igen távol áll az egységes fellépéstől is. Nem utolsósorban szem előtt kell tartani a választók mozgósítását. Nem csak a párttagokét és -szimpatizánso-két, hanem a párt és ideológia nélküli, ellenben sok problémával és keserű tapasztalattal rendelkező embereket, akikből bőven akad mindenfelé. Falun is, városban is hosszú út vezet a szavazati szándéktól a szavazatig. És elég egy eső, egy hí-

resztelés okozta lemondás a szavazásról, vagy egész egyszerűen a renyhesség és a reménytelenség. Ezért gondolom, hogy olyan év előtt állunk, amikor nagyon jól kell beállítani a nyilvános diskurzust és megválogatni a témáinkat. És állandó kontaktusra van szükségünk a választókkal. A renyheségre és a reménytelenségre a legjobb gyógymód a közvetlen párbeszéd. Csak úgy nyerhetünk, ha minél több embert meggyőzünk: a politika nem „az a tevékenység, amely veled foglalkozik, de nem rólad szól”. (...) (Fordította: Sz. L.)

A cigány nők sterilizálása és más ostobaságok

Ovidiu Nahoi

adevărul

„Szlovákia sterilizálni akarja a cigány nőket” – írják kollégáink a www.adevarul.ro honlapon. E címet olvasva arra gondolhatnánk, hogy tegnaptól Szlovákiában fasiszta kormány alakult. Szó sincs róla. Tulaj-

Adrian Năstase – „veled foglalkozik, de nem rólad szól”

donképpen egy olyan projektről van szó, amelynek révén a hátrányos helyzetű régiókban élő nők ingyen kaphatnak fogamzásgátlót, vagy ingyenes műtéti beavatkozással zárathatják el méhüküket. Egy olaszországi helyi lap, az „Il Piccolo” által idézett szlovák szociológus ebben a roma kisebbséget célzó rejtett intézkedést lát. A Romániába átvett vélekedés bizonyossággá válik: tehát „Szlovákia sterilizálni akarja a cigány nőket”. Igaz, Szlovákiának rossz a híre e tekintetben, több vádat emeltek ellene az Emberi Jogok Európai Bizóságánál. Talán ezzel magyarázható némely polgári aktivisták ébersége is. De múltbeli, jobbara még a kommunizmus bukása előtti dolgokról van szó. Egyébként semmi új nincs a nap alatt. Romániában a nők szülés után választhatják a méhkürtök elzárását. Ugyancsak ingyenesen. Egy 2002-es törvény értelmében pedig a hátrányos helyzetű nők ingyen kaphatnak fogamzásgátlót. A kormány indoklása: a terhességmegszakítások és elhagyott gyerekek számának csökkentése. Ennek ellenére senki sem állíthatja, hogy Ro-

mániában sterilizálják a „cigány nőket”. Az ilyen, világhálón görgetett hírek természetesen növelik az érdeklődő netezők számát. De nemcsak! Csakúgy folyik a nyá-luk azoknak a névteleneknek, akik megtöltik mocsokkal a blogokat, kevés kulcszótól ihletetten – „cigány”/„roma”, „zsidó”/„Izrael”, satöbbi. Ők most azt követelik, hogy azonnal sterilizálják a romániai „cigány nőket” is. Az ilyen típusú bejegyzés-kolbászok után ítélve – amelyekért bármelyik szerzőt bíróság elé lehetne állítani fajgyűlöletre vagy népirtásra való uszításért – azt hihetné az ember, hogy az olvasók többsége vélekedik így. Tévedés. Egy aktív és agresszív kisebbségről van szó. Legtöbbjük csak addig nagy hős, amíg az internet elrejtje őket. Különböző csak a szájuk nagy. De ha egy maroknyi ember cselekvésre szánja magát, a norvégiai őrült példáját követve? A névtelen vitézek számára rossz hírünk van, de jó hír mindenki másnak: az Európai Unióban senki sem sterilizálható azért, mert bizonyos etnikumhoz tartozik, a megsemmisítő táborok pedig a múlt fájdalmas emlékei immár. Ami pedig a roma etnikum problémáit illeti, ezek csak idővel orvosolhatók. Ha felnőtt emberek törvényszerűségeiről beszélünk – nincs sem etnikum, sem bőrszín. Csak a törvények alkalmazása. A fiatalabbak számára viszont létezik a nevelés. Bármilyen nehéznek és költségesnek tűnne is, más változat nincs. A „vég-ső megoldás” csak a neten szabadjára engedett hibbantak üres fejében létezik. (Fordította: K. B. A.)

Korai temetni a nacionalizmust

Stephen Walt

Az elmúlt évtizedekben alábecsülték a nacionalizmus jelentőségét. A neves amerikai politológus szerint, ha meg akarjuk érteni a geopolitikát, komolyan kell vennünk a nemzetállami kereteket. „Minek van ma a világon a legnagyobb politikai ereje? Sokan bizonyára azt mondanák, hogy a pénzpiacoknak. Mások az újjászülött vallási eszméket, vagy a demokráciát, netán az emberi jogokat említik. Esetleg a digitális technikát és az internetet. Gondolhatnánk a biztonságpolitikát átalakító atomfegyverekre is. Mind ezek valóban fontosak, ám szerintem a nacionalizmus képviseli a legnagyobb politikai erőt” – olvassuk a *Foreign Policy* hasábjain. A cikk szerzője Stephen Walt amerikai politológus, a Harvard Egyetem nemzetközi kapcsolatok tanszékének professzora. A nyugati világ elmúlt két évszázadának történetét a nacionalizmus gondolata hatá-

rozta meg. Vagyis az a törekvés, hogy az állam alapja a kulturális azonosság legyen. Még akkor is, ha a nemzeti és a kulturális egységről, a közös eredetről és az összetartozásról szóló narratívák zöme mítosz, vagy ahogyan Eric Hobsbawm brit történész fogalmaz, „kitalált hagyomány”. Walt emlékeztet rá, hogy az európai birodalmak felbomlása a nemzeti eszme megerősödésének a következménye. A nemzeti eszme 20. századi erejét jól mutatja, hogy 1945 óta az ENSZ-tagállamok száma 51-ről közel 200-ra nőtt. A jelenség hátterében elsősorban a gyarmatok önállóvá válása, a Szovjetunió és Jugoszlávia felbomlása áll. A nacionalista mozgalmak azonban – a liberálisok és a szocialisták nagy meglepetésére – nem hunytak ki a szocialista föderációk összeomlásával. Sőt, Walt szerint a hidegháború vége óta ismét előtérbe kerül a nemzeti eszme. A kétpólusú világrend lezárultával ismét a nemzeti érdekvédelem került előtérbe a geopolitikában. Az Európai Unió belüli szétválás jelei – a gazdasági érdekelletések, a határellenőrzések visszaállítása körüli vita, az iszlám bevándorlás dilemmái és a kisebbségi autonómiaötrékvések – egyaránt a nacionalizmus erejét mutatják. Walt utal korábbi szerzőtársára, John Mearsheimer nemrég megjelent tanulmányára, amelyben az olvasható, hogy a nemzetközi kapcsolatokról csak akkor lesz reális képünk, ha a nemzeteket tekintjük a politika főszereplőjének. A történelem ugyanis azt igazolja, hogy a nemzeti szolidaritás alapján jöttek létre a legerősebb és legerősebb politikai közösségek. A kulturális, törzsi és területi lojalitás erősebb a nemzetek feletti ideológiák összetartó erejénél, a vallási pánmozgalmakénál éppúgy, mint a kommunizmusénál. A Szovjetunió nemzetállamokra szakadt, a pániszlám vallási fundamentalizmus pedig nem tudta legyőzni az arab nacionalizmust. „Sok mindent félreérthetünk a mai politikai világ dolgaiból, ha nem ismerjük el a nacionalizmus erejét” – zárja cikkét Walt. Amerikában nem szorul magyarázatra, hogy a nemzetet nem a közös etnikai vagy faji eredet, hanem a közös kultúra teszi, s a szerző talán ezért nem tér ki arra, hogy az erős nemzetállamok döntő többségében nem az etnikai nacionalizmus hat, hanem az a felfogás, amely a nemzetet elsősorban polgári közösségnek tekinti. Walt arról is hallgat, hogy a nemzetépítés milyen konfliktusokhoz vezethet. Pedig a 19. századi többnemzetiségű birodalmak felbomlása és a huszadik századi háborúk kapcsán érdemes lenne erre is kitérni. (metazin.hu)

Mezőgazdasági traktor és erőgéppark felújítása

Czédly József

A *Hivatalos Közlöny* augusztus 16-i, 577. számában jelent meg a környezetvédelmi miniszter 1.995/2011 sz. rendelete az országos traktor- és mezőgazdasági géppark felújítására szolgáló program finanszírozására vonatkozó Útmutatás (Ghid de finanțare) elfogadásáról.

A programban való részvételre a programot kezelő hatóság (Administrația Fondului pentru Mediu) elnökének rendelete alapján 2011. szeptember 12. és november 10-e között lehet beiratkozni.

A program célja új traktorok és mezőgazdasági erőgépek beszerzése a régi, elhasznált lecserelésével egy időben. Ennek elősegítésére a Környezetvédelmi Alap (Fondul pentru Mediu) térítésmentes támogatást ad, megemmisítésért járó prémium (prima de casare) formájában. A prémium értéke leg több 17.000 lej, de nem haladhatja meg az új traktor/erőgép áfa mentes beszerzési árának 40%-át. A gépek megvételkor a prémium összegét levonják a beszerzési árból, a különbözetet a gépvásárlónak kell fedeznie. Egy traktor/erőgép-tulajdonos jogosult több új gép támogatott

beszerzésére, ha egyidejűleg több használt traktort/erőgépet ad be lecserelésre. Jogosultak a támogatásra azok a személyek is, akik többedmagukkal társtulajdonosai a lecsereléendő traktor-nak/erőgépnek.

Az Útmutatás pontosít, mit ért a szabályozásban szereplő egyes fogalomakon. Ezek közül a fontosabbak:

a) önjáró mezőgazdasági erőgép (mașina agricolă autopropulsată): motorral ellátott, mezőgazdasági használatra gyártott jármű, legkevesebb két tengellyel;

b) elhasznált önjáró mezőgazdasági erőgép: legkevesebb 10 éve legyártott mezőgazdasági erőgép, melynek megvan a következő fontosabb alkatrészek mindegyike: motor, erőátvitel (transmisie), hajtólánc (trenul de rulare), karosszéria, alváz (șasiu), a jármű működéséhez szükséges elektronikus felszerelések, katalizátor, ha a legyártott gépben fel volt szerelve;

c) traktor, motorral ellátott jármű, lánctalppal vagy kerékkal, legalább két tengellyel, melyeket mezőgazdasági, erdészeti munkálatok, vagy vontatás számára gyártottak;

d) elhasznált traktor, legkevesebb 10 éve legyártott akármilyen traktor, melynek

megvanak a b) bekezdésben felsorolt fontosabb alkatrészek mindegyike;

e) gyártó (producător), romániai jogi személy, traktor, illetve önjáró mezőgazdasági erőgép gyártója vagy ezek behozatalára/forgalmazására feljogosított gazdasági egység;

f) tulajdonos, traktor vagy önjáró mezőgazdasági erőgép tulajdonával rendelkező mezőgazdasági termelő, gazdasági tevékenységre felhatalmazott természetes (fizikai) személy, egyéni vagy családi vállalkozás, romániai jogi személyiséggel rendelkező kereskedelmi társaság,

mezőgazdasági társaság, társaságok és alapítványok, mezőgazdasági szervezetek, más törvényes társulási formák, területi adminisztratív egységek, oktatási intézmények, Romániában elismert egyházak intézményei, közintézmények.

Az elhasznált traktor/erő-

gép lecsereléséért és az új beszerzéséért járó támogatást 2 példányban a tulajdonos és a hatóság között megkötött szerződés alapján folyósítják. A szerződések megkötésük napján lépnek hatályba, és 2011. december 12-ig lesznek érvényben. A szerződésben meg kell nevezni a gyártót. Az új traktorok/erőgépek leszállítására felhatalmazott gyártók névsorát a hatóság honlapján tezik közzé.

A traktor/erőgép megemmisítéséért járó prémium folyósítására az alábbi feltételek teljesítése után kerülhet sor:

– a tulajdonos bejelentett egy gyártóhoz egy új traktor/erőgép beszerzése érdekében és megkapta az ezt megerősítő igazolást;

– a hatóság elfogadta a támogatást igénylő dokumentációt, felvette a tulajdonost az elfogadott tulajdonosok listájára, és ezt a tényt közölte a hatóság honlapján;

– a tulajdonos átadta megemmisítés céljából az elhasznált traktort/erőgépet;

– a tulajdonos törölte az illetékes hatóság nyilvántartásából a megemmisítendő traktort/erőgépet;

– a tulajdonos beszerezte az új traktort/erőgépet, és ezt a kiválasztott gyártó igazolta.

Újra az alkalmazottak nyilvántartásáról

C. J.

Az idei június 3-i *Törvénytarban* ismerttettem az augusztus 1-jével életbe lépett kormányhatározatot (H.G. 500/2011) az alkalmazottak nyilvántartásának új rendszeréről, melynek legfontosabb rendelkezése: az említett időponttól kezdve az alkalmazottak nyilvántartására szolgáló regisztert (naplót) kötelezően elektronikus formában kell létrehozni és vezetni. A *Hivatalos Közlöny* augusztus 19-i, 587. számában jelent meg a munkaügyi miniszter 1918/2011. sz. rendelete az új rendszer gyakorlati alkalmazásának szabályozásáról. Ennek fontosabb utasításai a következők:

Az alkalmazottak nyilvántartására szolgáló regisztert valamennyi munkaadónak kötelessége létrehozni és vezetni, beleértve más államok diplomáciai képviselőit, konzulátusát, kulturális intézményét vagy gazdasági kirendeltségét, amennyiben román állampolgárokat vagy romániai állandó lakhellyel rendelkező személyeket alkalmaznak. Vonatkozik ez a kötele-

zettség azokra a jogi személyiséggel nem rendelkező fiókvállalatokra, alegységekre, képviseletekre, telephelyekre vagy ehhez hasonló munkahelyekre, melyek:

– felhatalmazással rendelkeznek alkalmazottak felvételére és egyéni munkaszerződések megkötésére;

– felhatalmazást kaptak az alkalmazottak nyilvántartására szolgáló regiszter létrehozására és vezetésére.

A most létesítésre kerülő nyilvántartásba fel kell venni valamennyi folyó év augusztus 1-jén érvényben levő egyéni munkaszerződést beleértve azokat is, amelyeket augusztus 1-jei hatállyal felfüggesztettek. Amint azt az említett *Törvénytarban* megjelent ismertetőmben is megírtam, a nyilvántartásba a munkaszerződésekre vonatkozó adatokat ezek megkötésének, módosításának, felfüggesztésének, illetve megszűnésének időrendi sorrendjében kell bevezetni. Ami a folyamatban levő munkaszerződésekben foglalt bérekre, ezeket 2011. október 29-ig kell be-

vezetni a nyilvántartásba.

A nyilvántartást a munkafelügyelőségek által térítésmentesen rendelkezésre bocsátott informatikai alkalmazási módokra (aplicație informatică) szerint kell vezetni, de megtehetik ezt a vállalatok saját informatikai alkalmazási módszerük alapján is. Ez utóbbinak tartalmaznia kell a munkafelügyelőségek által közzétett informatikai alkalmazási módszerben levő adatokat és biztosítania kell az ebbe foglalt valamennyi adatszolgáltatást A nyilvántartás informatikai módszerét a munkafelügyelőségek honlapjáról lehet letölteni vagy átvenni közvetlenül a hivatal székhelyén A nyilvántartás vezetésére a munkaadó írott végzés (decizie) formájában jelöl ki egy vagy több személyt.

A munkaadók a nyilvántartás vezetésére és adatainak közlésére megbízhatnak szerződés formájában, egy ilyen tevékenységre szakosított szolgáltatót. Ezeknek rendelkezniük kell a területi munkafelügyelőségek-nél történő bejegyzéssel. Amennyiben a munkaadó ezt a módszert kívánja alkalmazni, ezt be kell jelentenie a területi munkafel-

ügyelőség-nél a szolgáltatási szerződés megkötése utáni 3 napon belül. A bejelentésnek tartalmaznia kell: a szolgáltató nevét; a cégbejegyzését igazoló okmány másolatát; igazolást arról, hogy fel van jogosítva a 677/2001. sz. törvény alapján személyi adatok kezelésére; a szolgáltatási szerződés megkötésének időpontját. Ha a szolgáltatási szerződés érvényessége megszűnik vagy felmondják, ezt azonnal közölni kell a területi munkafelügyelőséggel, hogy ez meg tudja jelölni a munkaadó új jelszavát.

A jelszó megszerzése szükséges az alkalmazottak nyilvántartásában szereplő adatok online közlése esetében. (A szabályozás lehetővé teszi az adatok közlését e-mail, vagy közvetlenül az illetékes hivatalhoz való letétel formájában is, erről majd később). Az online közlést a munkafelügyelőség <http://itmonline.inspecti-amuncii.ro> honlapjára lehet elküldeni. Ennek feltétele, hogy a munkaadó beszerezze a területi munkafelügyelőségtől a felhasználó (utilizator) nevét és jelszavát. Ennek érdekében a munka-

adó székhelye, illetve lakhelye szerinti illetékes területi munkafelügyelőséghez be kell nyújtani a következő okmányokat:

– a felhasználó nevének és jelszavának igénylésére szolgáló írásbeli kérvényt;

– a munkaadó által aláírt és bélyegzővel ellátott felhatalmazást, amennyiben a jelszót kérő személy nem a munkaadó hivatalos képviselője;

– a munkaadó bejegyzését igazoló okmány másolatát;

– a felhatalmazott személy személyazonossági igazolványának másolatát.

A felhatalmazás mintaszövegét le lehet venni a munkafelügyelőség honlapjáról vagy közvetlenül beszerezni a hivatal székhelyén.

E-mail formájában azok a munkaadók küldhetik az alkalmazottak nyilvántartásának adatait, akik rendelkeznek a 455/2001. sz. törvény alapján megszerzett hivatalosan igazolt elektronikus aláírással. Az e-mailen keresztül közlendő adatok eljárási módszerét és a hivatal e-mail címét a munkafelügyelőség internetoldaláról lehet levenni.

Amennyiben a munkaadó úgy dönt, hogy az alkalmazottak nyilvántartásának regiszterét, beleértve a bejegyzett adatok változására vonatkozó közléseket közvetlenül kívánja letenni a területi munkafelügyelőséghez, akkor ezt 3,5 inch/1,44 MB CD lemezen kell megtennie vagy az állományok USB raktározására szolgáló FAT/FAT 32 fájlrendszer felhasználásával (pe suport CD dischetă 3,5 inch/1,44 MB sau medii de stocare USB cu sistem de fișiere FAT/FAT 32).

A regiszter első letétele alkalmazással be kell nyújtani: a letételt bejelentő levelet, a cégbejegyzését igazoló okmány másolatát, a pénzügyi nyilvántartást igazoló okmány másolatát, illetve ha a munkaadó természetes (fizikai) személy, személyazonossági igazolványának másolatát.

Az alkalmazottak nyilvántartását tartalmazó regisztert a munkaadó székhelye, illetve lakhelye szerinti illetékes területi munkafelügyelőséghez az első alkalmazott munkába lépése előtti munkanapon kell letenni.

Erődemonstráció frankfurtiasan

Világ- és európai premierek várhatók az idei németországi autókiállításon

Noha még néhány hét hátra van a Frankfurter Autosalon idei megnyitójáig, szinte már nyár eleje óta csak a németországi vásárvárosban bemutatkozásra készülő új modellekről érkeznek hírek. A nyilvánosságra került kémfotók és pletykák után a gyártók sem folytatták a titkolózást, és egymás után jelentették be legfrissebb büszkeségüket. Abban pedig nem lesz hiány, jó néhány modell világ- vagy európai premierjét tervezik, a luxus- és alacsony kategóriás autók piaca egyaránt bővülni fog a szeptemberi seregszemlét követően. Frankfurtban amúgy minden páratlan évben rendeznek kiállítást – páros évben Párizsban sorakoznak fel a négykerekűek –, így nem véletlen, hogy a házigazda németek igyekeznek kitenni magukat, és mostanra időzítik a generációváltásokat.

Történelmet ír a Ferrari

Az egyik legnagyobb újdonság viszont minden bizonnyal a Ferrari 458 Italia Spider lesz, amely a világ első közép motoros, keménytetős kabriójaként írja be magát a történelembe. A héten ráadásul megérkeztek a hivatalos adatok is új roadsterről, amelyek szerint a maranelloiaknak sikerült a vázontetőnél 25 kilóval könnyebb alumínium tetőt kialakítaniuk, s ez mindössze 14 másodperc alatt nyílik-csukódik. Még azt is megoldották, hogy a tető úgy férjen be a motor fölé, hogy csomagtartónak is maradjon, és még a hagyományos 4,5 literes V8-as egységhez sem kellett hozzányúlniuk. A középre beépített motor megegyezik a zárt modellben találhatóival, s bár a 458 Italia kasztija merev és a tömege is 50 kilóval megnőtt, az 570 lóerős erőforrás alig 3,4 másodperc alatt gyorsul nulláról százra, s a végsebessége megüti a 320 km/h-át. Az olaszok bejelentése szerint az aerodinamikai

finomítások hatására az utastér kellően csendessé vált ahhoz, hogy akár 200 km/h-ás sebességnél is normálisan lehet beszélgetni, ráadásul százon mindössze 11,8 liter üzemanyagot fogyaszt. Ami viszont csöppet sem meglepő: a 458 Italia Spider formaterve gyönyörű. Dinamikus cápaorr, áramvonalas kasztni, kellően leengedett széknya és sportosan elegáns vezérkonzol várja majd a látogatókat Frankfurtban.

De nemcsak a Ferrari standja lesz majd érdekes, hiszen a megújult Porsche 911 is szeptember 13-án, Németországban debütál. A képek már vagy két hete nyilvánosságra kerültek, a napokban pedig a technikai adatok egy része is megérkeztek. Azt már most tudni lehet, hogy a pletykákkal ellentétben nem csökkent, hanem éppen hogy megnőtt a tengelytáv, mégpedig tíz centiméterrel. A hossza viszont egy picit nőtt, a tömege viszont 45 kilogrammal csökkent. A motorháztető alatt egy 3,4 literes 350 lóerős erőforrás kapott helyett, míg a Carrera S-t egy 3,8 literes, 400 lovas boxer kapott helyett, amely duplakuplungos váltóval 4,3 másodperc alatt gyorsul százra, az új hátsó futómű ráadásul még nagyobb kanyarsebességet biztosít. A teljesítményjavulás dacára a Porsche nagyon odafigyelt a fogyasztásra, így alig 8,2, illetve 8,7 literre

Alig 14 másodperc alatt nyílik-csukódik az alumíniumtető az új Ferrari kabrióban

csökkentették az értékeket. A külső és belső dizájn viszont szinte változatlan, biztosítja a klasszikus „Porsche-érzést”.

Amennyiben a kabriók szereléseit a Ferrari vagy a Porsche nem csábítaná el, el látogathatnak majd a Bentley standjára, ahol bemutatják a megújult Continental GTC-t. Az eredetileg 2005-ben debütáló modellt teljesen felfrissítették: változott többek között a hűtőmaszk, a lökhárító, a sárvédők, a visszapillantó és még az oldalsó krómdíszítés is. Mindezek hatására a britek összehoztak egy angolosan sportos dizájnt, új, modernebb műszerfarral.

Fejlődött a 6 literes, V12-es motor is: az eddigi 550 lóerőt 575-re tornázták fel, miközben a maximális nyomaték 50Nm-rel javult. A végsebesség eléri a 314 km/h-át, s álló helyzetből 4,8 másodperc alatt gyorsul fel százra.

A Maserati standja is bőven vonz majd látogatókat, különösen hölgyeket, ha azok meghallják majd Silvia Venturini Fendi nevét. Az olaszok ugyanis egy limitált szériás GranCabrióval rukkolnak elő, amelynek elkészítésében a neves divattervező volt a segítségükre. A Fendi megkülönböztető jelzést viselő kabrió viszont korántsem lett „nőcis”, semmilyen pink vagy virágos beütéssel nem torzították el a szuper-sportkocsit, hanem egy elegáns szürkésbarna fényezést kapott, s ezen árnyalatot belül sárgás, aranyhatású berakásokkal egészítették ki.

Koncepcióból valóság

Alig 6,4 fogyasztást jelentett be az Audi a vadonatúj A8-asa esetében, mégpedig úgy, hogy hibridmeghajtású üzemmódrá váltott. A tavaly bemutatott koncepció mostanra sorozatgyártásúvá érett: a kétliteres turbómotorjához egy elektromos motort

csatlakoztattak, s így egy hat-hengeresnek is beillő teljesítményt hoztak ki a luxusautóból, miközben kisautókat megszegeyentően kevés üzemanyagot igényel. A benzines erőforrás 211 lóerős, míg a villanymotor 54 lóerőre képes, de összességében az autó 245 lóerős és 235 km/h-ás a végsebessége.

Frankfurtban végre lehull a lepel az Opel Zafira Tourerről is, amelynek képeit és technikai adatait már májusban nyilvánosságra hozták. Az új kompakt egyterű nem sok eltérést mutat a Genfben kiállított tanulmányautótól: orr-része hasonló az elektromos Amperához, s az Astránál megismert panoráma-szélvédővel is rendelhető lesz. Egy 1,4 literes benzines és egy kétliteres dízel motor közül lehet majd választani, előbbi 120 vagy 140 lóerős változatban érkezik, míg utóbbi 110, 130 vagy 165 lóerőt tud.

Az orosz e-Auto viszont még nem leplezte le a meglepetést, csak annyit lehet tudni, hogy egy érdekes új koncepciót mutat be az ecoautók mezőnyében, de az biztos, hogy sokakat kíváncsítva tettek, mert a motornál ezer kilométeres hatótávot ígérnek.

Volkswagenre fel!

A Volkswagen standján várhatóan az Up! fantázia-nevet viselő új modell kelt majd némi feltűnést, még akkor is, ha ez a minijármű nem éppen a külső formavilágával fog csábítani – bár bizonyára lesznek olyanok akiknek tetszeni fog ez a módosított „bogár”. A kimondottan városi kocskázásra tervezett kisautó csupán 3,54 méter hosszú és 1,64 méter széles, de tengelytávolsága 2,42 méter. Nagyon egyszerű az utastér, de négy személynek elegendő helyet biztosít és a durva műanyag okozta barátságatlan hangulatot is oldják a karosszéria színével megegyező betétek. Egy kicsi egyliteres, háromhengeres benzinmotort raktak bele – a koncepcióváltozástól ellentétben mégis előre szerelték be –, amely 60, vagy 75 lóerős változatban lesz elérhető. Az autó fogyasztása is ennek megfelelő, csupán 4,2-4,3 litert igényel. Az Up! Mellett egy dízelhibrid hajtáslánccal szerelt, együléses tanulmányt is bemutat majd a Volkswagen, ezt Jürgen Lehold, a márka fejlesztési igazgatója nyilatkozta a *Times*nak. Előbb utóbb várhatóan ők is előrukkolnak majd egy szériagyártású hibridjárművel, ám egyelőre még nem panaszkodhatnak, hiszen Európában még mindig az élen állnak az értékesítés terén: 2011. első felében majdnem 38 ezer Golfot adtak el, míg 30 144 darabszámmal a Polo áll az eladási lista második helyén. A nagy múltú Passat sem maradt ki a top tízből, az idén egyelőre a nyolcadik helyen tanyázik. Ami a listát illeti, a Fordnak sikerült megkaparintania a harmadik és a negyedik helyet a Fiesta-val, illetve a Focuszal, a Renault Clio viszont csak az ötödik helyen áll az Opel Astra és az Opel Corsa előtt. A Renault Mégane a kilencedik, míg a sort a Peugeot 207-es zárja.

Szériaérett lett az Audi A8 hibridváltozata

Programajánló

Előadás Sepsiszentgyörgyön

Balogh Béla budapesti ezoterikus *Új korszak küszöbén* címmel tart előadást vasárnap, augusztus 28-án 18 órától a Kónya Ádám Városi Művelődési Házban. A belépés díjtalan. Balogh Béla nem „megélhetési ezoterikus”, polgári foglalkozása szerint út- és hidépítő mérnök, akinek precizitása, alaposága, előrelátása a létkérdésekkel foglalkozó előadásaiiban, írásaiban is visszaköszön.

Kiállítás Baróton

A városi könyvtárban ma 18 órakor Benkő Gyula könyvtárigazgató megnyitja Miklós István (Indián) csík-szeredai festő- és tetoválóművész tetoválásairól készült *Tattoo* című fotó- és festménykiállítást. A tárlat szeptember 9-ig látogatható.

Kézdivásárhelyi városnapok – Őszi Sokadalom

A mai (augusztus 26.) program: a Báró Wesselényi Miklós Városi Könyvtárban

olvasásnépszerűsítő tevékenységek: 10–14 óráig meseolvasás, dramatizálás, a kedvenc mesefigurák elkészítése gyurmából, 15–17 óráig drámajátékok, fejtörő elemistáknak; a Céhtörténeti Múzeumban 9–13 óráig a múzeum állandó gyűjteménye és az Incitato-kiállítás látogatható.

A Vigadó kiállítótermében 17 órakor István Sándor falfaragó kiállításának megnyitója (a Nők Egyesülete szervezésében), a színház termében 18 órától Tolcsavay: Magyar ének- és operettslágerek – a Mezőkövesdi Hangstúdió előadásában, Mózerné Horga Stefánia vezetésével, 19.30-tól *Budapest, Budapest, de csodás*

címmel operettest Lukács Anitával, Simon Boglárkával, Kiss Zoltánnal és Vadász Zsolttal, a Budapesti Operettszínház művészeivel; a sportcsarnokban *Zöld napok* az Asimcov, Kovászna Megye Tanácsa, Kézdivásárhelyi Helyi Tanácsa és a Green Energy Egyesület szervezésében: 11 órától kiállításnyitó, 13–15 óráig konferenciák: hulladékhasznosítás, hulladékból energia, Nemere útja; a Gyermekszínházban a Millennium Parkban 16–20 óráig Bóbita Játsszóház; a Gábor Áron téren 17, a sportcsarnok előtti téren 18 órától Násztánc – utcaszínház a Kézdivásárhelyi Városi Színház előadásában; az

Idol-színpadon: 19.15 órától Reborn – dance-zene, 20 órától Misa – magyar bulizene, 20.45 órától Teleki Zoltán énekel – Máthé Péter- és egyéb slágerek feldolgozásai, 21.30 órától Bangó Margit és zenekara – cigányzene, 23 órától Titán-koncert – dallamos rock; a központi színpadon 16 órától Háromszék Táncegyüttes: Erdélyország sok szép vize, 18 órától Chameleon Jazz Band-koncert, 19 órától Dixieland Band, 20 órától Equinox- és Ráduly Botond (Manó)-koncert, 22 órától Metropolis-koncert, éjfél után Funky Munky-koncert; a kaszárnya udvarán 22 órától DJ Arena II.; az Art Caffé Clubban 21 órától Cover'n

Cover – közismert angol slágerek Kátai Judit és Orbán Ferenc előadásában, 22 órától St. George Quintet-koncert, éjfél után Török Ádám és a Blues Ördögei.

Középjaitai napok

Szombaton és vasárnap (augusztus 26–27.) tartják a falunapokat változatos programmal. A helyi és vendég-együttesek fellépése mellett lesznek sportvetélkedők és -bemutatók, virtusvetélkedők, készülő halászlé, és főznek óriás bagulyást, lesznek kézműves-tevékenységek, látogatható Benkő Árpád régiségeinek és Zsigmond Ibolya hímezett ruháinak kiállítása.

Brokkoli-karfiol variációk

A karfiol a Közel-Keletről származik, s ismerték, szerették már a görögök és a rómaiak is. A karfiol és a brokkoli is számos értékes tápanyagot hordoz, ráadásul a többi káposztaféléknél könnyebben emészthető formában. Használjuk ki, és táplálkozzunk egészségesen.

Rakott karfiol pulykamellel

Hozzávalók: 1 fej karfiol, 70 dkg pulykamell, olívaolaj, grillfűszer, 2 dl tejföl, 3 tojás, só, bors, petrezselyem, tej.

Elkészítés: A karfiolt rózsáira szedjük, és tejes vízben, amiben pici cukor és só is van, félpuhára főzzük. Lecsepegtetjük, és egy kiolajozott tára szedjük. A pulykát csikokra vágjuk, kevés olívaolajon egy serpenyőben grillfűszerrel, sóval, borssal megpirítjuk. A karfiolokra lapátoljuk a húsokat is. A tejfölt összekeverjük a tojással, megsózzuk, borsozzuk, majd a karfiolos húsról öntjük, és az egészet 200 fokon kb. 45 perc alatt készre sütjük. Tálaláskor friss petrezselyemmel megszórjuk.

Karfiolleves tárkonyosan

Hozzávalók: 1 db közepes karfiol rózsákra szedve, enyhe ecetes vízben áztatva, 1 db nagyobb sárgarépa, 1 cikk zeller egészben, 1 db kisebb fehérrepa, 2-3 evőkanál rizs, 1 csipet zsálya, 1 csipet kakukkfű, 1 + 3 csipet tárkony, 2-3 evőkanál olaj, 1 evőkanál liszt, 3-4 evőkanál tejföl, só, bors, szerecsendió.

Elkészítés: Az olajban a karikára vágott sárgarépát dinszteljük – míg szint nem kap az olaj. Megsózjuk a liszttel, és addig pirítjuk együtt, míg a liszt a nyerseségét el nem veszti. Felengedjük 1,5-2 liter vízzel, és feltesszük főni. 1-1 csipet tárkonyt, kakukkfűvet, zsályát egy teatojásba tesszük, és a zellercikkkel, a fehérreppával és a karfiolrózsákkal együtt a

levest felforraljuk. Amikor felfőtt a leves, akkor tesszük bele a rizst. Sózzuk, borsozzuk, reszeltünk bele szerecsendiót. Ha már majdnem készre főtt, beletesszük a többi tárkonyt, és a tejfőllel behabarva készre főzzük.

Rakott karfiol besamellel

Hozzávalók: 1-1,5 kg, 25-30 dkg rizs, 60-70 dkg darált hús, 1 nagy fej vöröshagyma, 2-3 gerezd fokhagyma, 1 db tojás, 2-3 evőkanál olaj, 2-3 kávéskanál pirospaprika, 1 db csipős zöldpaprika, 1 db paradicsom lehéjazva, apróra vágva, só, bors, reszelt szerecsendió, 15-20 dkg reszelt sajt. **A besamelhez:** 5 evőkanál liszt, 1 dl olaj, 2-3 dl tej, 1-3 evőkanál tejföl, 2 db tojás, só, bors, frissen reszelt szerecsendió, kevés tej.

Elkészítés: A rózsáira szedett karfiolt sós vízben félig, a rizset puhára főzzük. Mindkettőt félretesszük. A hagymákkal, paprikákkal, paradicsommal, sóval, borssal, szerecsendióval is fűszerezve kész pörköltet készítünk a darált húsból. Langyosan belekeverjük a felvert tojást. Félretesszük. Közben elkészítjük a besamelt: a lisztből az olajjal rántást készítünk, de csak addig pirítjuk, míg a liszt nyerssége megszűnik, kicsi hűlés után felengedjük a tejjel, tejfőllel, fűszerezzük, a 2 felvert tojást szintén csak langyosan keverjük bele. Félretesszük. Egy tepsit kiolajozunk, és az alábbiak szerint rétegezzük az előkészített alapanyagokat: a karfiol felét szeletelve lerakjuk

az edény aljára, meglocsoljuk a tejfőllel, rászórjuk a reszelt sajtot és a parmezánt, a tetejére rávágjuk a csilipaprikákat, s zsemlemorzsat szórunk rá. Sütőben aranyárgára pirítjuk.

Brokkoli sajtártással

Hozzávalók: 75 dkg brokkoli, 2 dl főzőtejszín, 1 gerezd fokhagyma, 10 dkg krémsajt, 15 dkg reszelt sajt, vaj, só, bors, szerecsendió.

Elkészítés: A brokkolit megtisztítjuk, rózsáira szedjük. Enyhén sós vízben félpuhára főzzük, majd leszűrjük. Vajjal kikent tűzálló tábla tesszük. A tejszínt a zúzott fokhagymával felfőzzük. A tűzről levéve belekeverjük a krémsajtot, 10 dkg reszelt sajtot. Ízesítjük, majd rászórjuk a maradék sajtot, és 10-20 percig sütjük.

Brokkolis-karfiolos csirketekercs

Hozzávalók: 12 dkg csirkemell, 15 dkg brokkoli, 10 dkg karfiol, 1 evőkanál olaj, só, szerecsendió, őrölt fehérbors, grill fűszerkeverék.

Elkészítés: A csirkemellet

szeletelés után kiklopfoljuk, sózzuk. Közben ételízesítővel és fűszerekkel félpuhára pároljuk a brokkolit és a karfiolt, majd vegyesen a kiterített hússzeletre halmozzuk. Felgöngyöljük, tekerés közben behajtjuk a két végét, és olajjal kikent tepsiben, grill fűszerrel ízesítve, közepesen meleg sütőben lassan puhára sütjük. A göngyölésből kimaradt párolt brokkolival és karfiollal tálaljuk.

Rakott brokkoli virslivel

Hozzávalók: 1 fej brokkoli, 50 dkg burgonya, 3-4 pár virsli, sajt, tejföl.

Elkészítés: A burgonyát héjában megfőzzük. A brokkolit és a virsli csak félig főzzük meg. Egy cserépedénybe vagy tepsibe kicsi olajra karikázuk a meghámozott főtt burgonyát, megszórjuk sóval. Virsli karikázunk rá, majd a tetejére rakjuk a brokkolit. Ezt is megsózzuk, majd rárakjuk a tejfölt. Lefedjük fóliával, majd 15-20 percig pároljuk a sütőben, legvégül rárakjuk és rápirítjuk a sajtot.

Kert-ész

Kúszócserjék árnyékban

Sokan olyan gondokkal küszködünk, hogy a kelet vagy észak felé néző falak vagy kerítések ritkán kapnak közvetlen napfényt. De ez nem jelenti azt, hogy ezen a helyen semmilyen növény nem él meg. Itt jól mutatnak a hideg, árnyékos körülményeket is elviselő kapaszkodó vagy kúszócserjék. Amikor kiválasztjuk a kedvelt növényt, arra is figyeljünk, hogy a számára megfelelő talajt biztosítsunk. Egyes növények alkalmazkodtak az agyagos vagy homokos talajtípusokhoz, mások kifejezetten a savas talajokat kedvelik. A metszési és formázási módszert úgy kell megválasztani, hogy a növény minél hamarabb és a lehető leghatékonyabban takarja be a falat. A kapaszkodó és kúszócserjéket már az ültetés-től kezdve szükséges metszeni. A maguktól kapaszkodó kúszónövények közül a borostyán, a japán vadszőlő vagy borostyánszőlő, az örökzöld kecskerágó, a kúszó hortenzia ajánlott. A csavarodó szárú kúszónövények, amelyek támasztékot igényelnek, de kötözést nem minden esetben a következők: csokoládészőlő vagy ötlevelű akébia, fafojtó, az iszalag minden fajtája és a japán kúszólonc. A fali cserjék közül választhatjuk a ja-

pánbirs, a kerti madárbirs, a bókoló aranyfű, a téli jázmin vagy a tűztövis. Míg a kúszó növények a 10 méter magasságot is elérhetik (a borostyánszőlő esetében a 20-21 métert) a fali cserjék három-négy méter magasra nőhetnek meg.

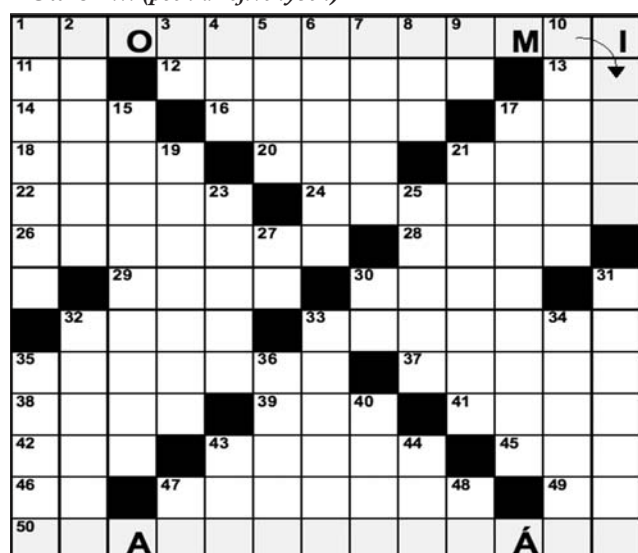
Sármási-Bocskai János
kertész-mérnök

Órásnál

Kovács elmegy az óráshoz, és kéri, hogy javítsa meg a faliórát. Az óra kibontja az elé rakott csomagot, de abban csak egy inga van.

– De uram, hát hol az óra?

– Otthon ... (poén a rejtvényben)

Vízszintes:

1. A poén első része. 11. Középen felsüt! 12. Könörgő, kérdő. 13. Állandó belépő (röv.). 14. Jó bornak ... kell cégér. 16. Előidéző. 17. Duplázva: halandzsa. 18. Kelet-ázsiai fa. 20. Bibliai idézet. 21. Hatalom jelzője lehet. 22. Tűzben megsebesül. 24. Pesti tér. 26. Merész, vakmerő. 28. Táplálék (rég.). 29. Catherine ...-Jones. 30. Berend ...; Jókai Mór hőse a Fekete gyémántokban. 32. Egyfajta énekesmadár. 33. Kenyeret vág. 35. Felmérést végez. 37. Télen sportoló. 38. Színes kvarcféleség. 39. Német gáz. 41. ...-Darja; Bajkonur folyója. 42. ... Piero; olasz focista. 43. ... vagy életet! 45. Zúdit. 46. Puha fém. 47. Fiatal nebuló. 49. Bent odaönt! 50. A poén második része.

Függőleges:

1. Poroszország északi részén beszélt nyelvjárás. 2. Eltesz magának. 3. ... et corpore. 4. A kapa és a nagyharang társa. 5. Számára. 6. Szervál teniszben. 7. Szelíd, jámbor. 8. Nyelvtani egység. 9. Bent leönt! 10. Porlad, omlik. 15. Rostálva tisztít. 17. Helyiséget bebútorozó. 19. Szemügyre vesz. 21. Teljes. 23. Korlátozó. 25. Hibás. 27. Két bálna! 30. Kissé vizes! 31. Udvaroltat magának, kacérkodik. 32. Kiskorú, beteg vagy hosszasan távollevő uralkodó helyett az államfői teendőket ellátó személy. 33. Magyar énekesnő. 34. Tovaiszkol. 35. Kissé szilaj. 36. Sértetlen, ép. 40. Festő keveri. 43. Szesz ital, itóka. 44. Bő, széles. 47. Könyves Kálmán monogramja. 48. Kicsinyítő képző

		1		8			4
5			4		1		6
	2						
				7			3
	3						9 7
					6	2	1
7				6			8
						5	
6	8			3		4	

Közepes fokozat

A 81 mezőt a rácsban úgy kell kitölteni, hogy minden sorban, minden oszlopban és a 3x3-as négyzetekben 1-től 9-ig mindegyik számjegy csak egyszer szerepeljen. Jó játékot!

Készítette: Buna Botond

Előző feladványunk megfejtése

4	5	1	3	6	2	7	8	9
6	8	3	7	4	9	2	1	5
2	7	9	1	8	5	6	3	4
3	4	2	5	1	6	9	7	8
5	1	7	9	2	8	4	6	3
8	9	6	4	7	3	1	5	2
9	2	5	6	3	7	8	4	1
7	3	4	8	9	1	5	2	6
1	6	8	2	5	4	3	9	7

Az árvagyerek meg a boszorkányok

Egyszer egy árva fiú világgá ment szerencsét próbálni. Ment, mendegélt, és eljutott egy nagy birtokra. Azon a birtokon élt két öregember. Megkérte őket, hogy náluk tölthesse az éjszakát. Az öregek beleegyeztek, de megjegyezték:

– Nem lesz jó neked, gyermekem, minálunk, mert itt sok a boszorkány, akik a mi szemünket is kiszúrták. Velel is megtörténhet ez.

A fiú azonban nem félt, és az öregeknél maradt. Azok megkérték, hogy legeltesse a kecskéiket. Csinált a fiú magának egy furulyát, letört egy suhogó vesszőt, és kihajtotta a kecskéket. Legelteti azokat, legelteti, hát látja, hogy kiabálva arra repül egy boszorkány:

– Miért legelteted a kertemben a kecskéket? Kiszúrtuk a szemét az anyádnak, az apádnak, a tiedet is kiszúrtuk.

A fiú nem ijedt meg.

– Mit tehettek? – mondja. – Ha kiszúrtátok, ki lesz szúrva, de előtte engedjétek meg, hogy játsszam a furulyámon.

A boszorkány megengedte. A fiú elkezdett játszani a furulyán, a boszorkány meg táncra perdült. Táncol, táncol, amíg el nem fárad, majd miután elfáradt, kezdett a hasán csúszkálni. Akkor a fiú odaszaladt a boszorkányhoz, felkapott egy botot, és agyon-

verte. Hazahajtotta a kecskéket, és elmesélte az öregeknek, hogy mi történt. Az öregek nagyon megörültek, hogy a fiú ilyen bátor...

Másnap a fiú megint kihajtotta a kecskéket, és megint repült kiabálva egy boszorkány:

– Miért legelteted a kertemben a kecskéket? Kiszúrtuk a szemét az anyádnak, az apádnak, a tiedet is kiszúrtuk.

A fiú nem ijedt meg.

– Mit tehettek? – mondja. – Ha kiszúrtátok, ki lesz szúrva, de előtte engedjétek meg, hogy játsszam a furulyámon.

Ez a boszorkány is beleegyezett. Alig emelte a fiú a szájához a furulyát, a boszorkány elkezdett táncolni. Táncol, táncol, amíg el nem fárad, majd miután elfáradt, kezdett a hasán csúszkálni. Akkor a fiú odaszaladt a boszorkányhoz, felkapott egy botot, és agyon-

verte. Hazahajtotta a kecskéket, és odarepült kiabálva az utolsó boszorkány.

– Miért legelteted a kertemben a kecskéket? Kiszúrtuk a szemét az anyádnak, az apádnak, a tiedet is kiszúrtuk.

A fiú nem ijedt meg.

– Mit tehettek? – mondja. – Ha kiszúrtátok, ki lesz szúrva, de előtte engedjétek meg, hogy játsszam a furulyámon.

Ez a boszorkány is beleegyezett. Alig emelte a fiú a szájához a furulyát, a boszorkány elkezdett táncolni. Táncol, táncol, amíg el nem fárad, majd miután elfáradt, kezdett a hasán csúszkálni. Akkor a fiú odaszaladt a boszorkányhoz és mondja:

– Add vissza a szemét az apádnak és az anyádnak. Akkor eleresztelek.

A boszorkány mondja:

– Menj be a fürdőbe. A kék dobozban ott találsz az apád szemét, a pirosban pedig az anyádét. Ott, egy üvegben, vér is lesz, amit csöpögtess rájuk, mielőtt a helyükre tenéné a szemeket.

Amikor a boszorkány mindent elmesélt, a fiú agyonverte. Hazahajtotta a kecskéket, és kérde az öregeket:

– Vissza akarjátok kapni a szemeket?

– Hogy is ne akarnánk, fiacskám, világosságot? – mondják.

Akkor a fiú begyújtott a fürdőben, megmosdatta az öregeket, belocsolta vérrrel, majd a helyükre tette a szemeket. Az öregemberek nagyon örültek a fénynek, köszönetet mondtak a fiúnak.

Egyszer odarepül egy holló az öregekhez. Károg:

– Kár, kár, esküvőre hívlak titeket.

Az öregek süteményt sütöttek, majd felültek egy kecskebakra, és elmentek az esküvőre. Csak a fiút hagyták otthon egyedül. Minden kulcsot odaadtak neki, csak egyet akartak megtartani maguknak, a fiú kérlelni kezdte őket:

– Apácska, annyi jót tettem nektek: kiváltottam a kertet a boszorkányoktól, visszatettem a szemeket, mégis sajnáljátok itt hagyni nekem a kulcsot.

Elszéglyellte magát az öregember. Odaadta a fiúnak a kulcsot. Amikor a fiú egyedül maradt a házban, azonnal kinyitotta azzal a kulccsal

a szobát, ahová bemenni megtiltották neki. Megpillantott egy nagyon szép lovat. Kivezette azt, megnyergelte és világgá ment, hogy szerencsét próbáljon.

Visszajöttek az öregek az esküvőről. Látják, hogy nincs a házban sem a ló, sem a fiú. Elkezdtek kergetni a fiút. Kergetik, kergetik és utol is érik: kéri, hogy adja vissza a lovat. De a fiú így beszélt:

– Apácska, annyi jót tettem nektek: kiváltottam a kertet a boszorkányoktól, visszatettem a szemeket, mégis sajnálsz tőlem ezt a lovat.

Elszéglyellte magát az öregember, és hazament. Otthon az öregasszony öszszeszedte az öregembert, hogy odaadta a lovat. Ismét ráparancsol, hogy menjen a fiú után. Kergeti az öreg, kergeti a fiút. Utoléri. És a fiú megint könyörgött az öregembernek, hogy ne vegye vissza a lovat tőle. Dolgavégetlenül tért vissza az öregember. Megint szidja a felesége, mondja neki, hogy megint menjen el a lóért. Az öreg elment. Kergeti, kergeti a fiút, de utol nem éri.

A fiú pedig lovagolt, lovagolt, és sohasem tért vissza.

Litván népmesék
(Válogatta és fordította:
Dabi István)

Tizenkét hónap a természetben

Hétágra süt a nap, szebb időt elképzelni sem lehet, és nem is kívánhat senki így nyár végén. Keletre néz lakásom ablaka így reggelente az ablakból nézem a napfelkeltét. A látvány mindig felvidít, egyszerűen csodálatos a természet, még ha az utóbbi időben hiányolom is a madárdalt. A hollócsalád lustán szállt a

fák fölött, egész alacsonyan, egyikük mély korgó hangon szólalt meg, nem tudom, mit mondhattott a többieknek, de semmilyen változást nem láttam, ugyanabban a lassú tempóba haladtak tovább. Kis csapat seregély repült a város kijáratára irányába, ahová később a parlagi galambok igyekeztek. Nemrég

arattak, ezért a galambokat terített asztal várja.

Nagy fakopáncs kiáltotta el magát, azonnal távcső után nyúltam, de többször nem szólt, így a tartózkodási helyét nem tudtam meghatározni, de ha már a távcső nálam volt, az eget kezdtem kémlelni. Egy ideig csak a parlagi galambok „húzását” figyelhettem,

más mozgás nem volt, verebek kezdtek csiripelni, hangjuk alapján mindössze hárman lehettek, majd hirtelen a csiripelés vészkiáltásba alakult át. Ekkor a tyúkok is rikácsolni kezdtek, tudtam, most kell az eget kémlelni, és meg is jelent a galambászok réme, a héja. A rettegett ragadozó madár szintén az állomás irányába repült. Merem volna fogadni, hogy nem fog reggeli nélkül maradni.

Valaki az emeleten valami rongyot kezdett rázni az ablakon. A csattogástól megriadt az a balkáni gerle, amelyik addig a bodzabokorban lapult. Ha nem repül el a gerle, észre sem veszem, pedig a bokor csak néhány méternyire van az ablaktól. Az ízletes bodzabogyók be vannak érve, és minden biztonnal abból csemegézett a madár, és ha ez így van, akkor vissza fog jönni. Nem is kellett sokat várnom, rövid idő múlva társával érkezett, óvatosan leszálltak a bodzabokor felső ágára. Hátrébb álltam, hogy ne zavarjam őket a reggelizésben.

Gémeskút

Szükséges eszközök: 15x30 cm-es deszka, ágak, drót, ragasztó, kupak, fúró satu.

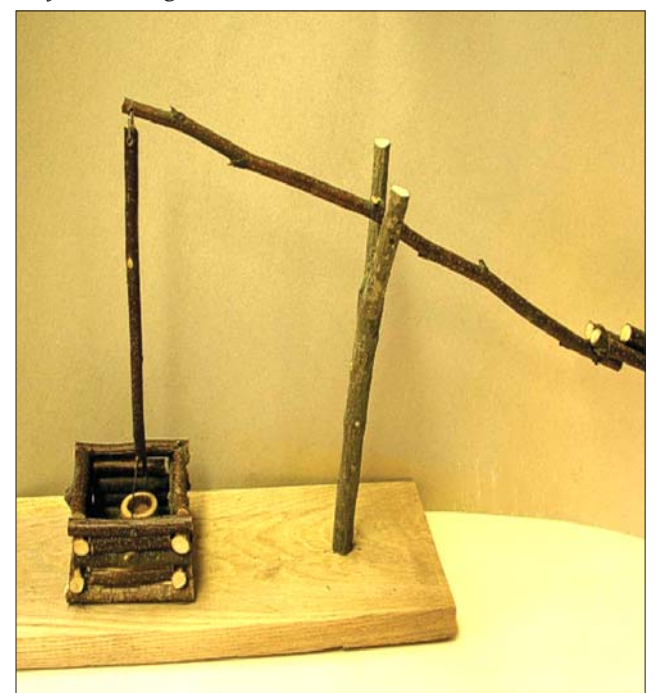
Elkészítés: Keressetek az erdőben kb. 1 cm átmérőjű egyenes ágdarabokat és egy vastagabb villás elágazású darabot. A vékonyabb ágakból elkészítjük a kút oldalát és a deszkára ragasztjuk, majd a villás ágú darabon át-

szúrunk egy drótot, amelyre már előzőleg ráhúztuk a kút billenthető részét. Ezután a deszkába fúrunk megfelelő méretű lyukat és beleragasztjuk a kút szárát. Végül dróttal erősítsétek fel a vödörhúzó rudat a vödörrel, ami lehet kivésett vagy kifúrt rúd darab vagy üvegkupak. Jó szórakozást.

Balkáni gerle

Kelemen László, Rara Avis
Madártani Egyesület

Hétfégi mellékletünk *Életmód és Csodavár* oldalait
Orosz Anna szerkesztette